

Thema

Actualiteit

Teksten van Engelse Strict Baptists

Strict Baptists halen in hun preken en verhandelingen actuele thema's aan. Op deze pagina leest u wat bekende Strict Baptists erover schreven of preekten. Diverse actualiteiten komen uit het boek: Afscheiding en Raadgevingen waarin J.C. Philpot antwoord geeft op allerlei vragen die ook in deze tijd actueel zijn.

INHOUD

Thema Bijbelherziening	2
• J.C. Philpot over Bijbelvertaling en Bijbelherziening	
Thema Huwelijk, Echtscheiding en Hertrouwen	7
• H. Fowler over zijn huwelijk	
• W. Gadsby over het huwelijk	
• G. Mockford over zijn huwelijk	
• J.C. Philpot over echtscheiding en hertrouwen	
Thema Occultisme	32
• J.C. Philpot over Occultisme	
Thema Opvoeding en Jeugd	36
• W. Gadsby over de jeugd en foetus of kindsterfte	
• T. Godwin over opvoeding	
• R. Moxon over zijn jeugd en opvoeding	
• J.C. Philpot over opvoeding en zondagsschool	
• E. Topp's opvoeding van kinderen	
Thema Rentmeesterschap, Schulden en Giften	44
• H. Fowler over schulden en giften	
• W. Gadsby over goederen en rentmeesterschap	
• J. Kershaw over schulden	
• J.C. Philpot over rentmeesterschap en giften of milddadigheid	
Thema Vakantie, Vrije tijd, IJdele Gesprekken, Zondag en Gedenkdagen	55
• W. Gadsby over vakantie en vrije tijd	
• J.C. Philpot over vakantie en vrije tijd en het spelen van een spel	
• J.C. Philpot over ijdele gesprekken	
• J.C. Philpot en Dr. Gill over de zondag en gedenkdagen	
Thema Vrouwenstemrecht	66
• J.C. Philpot over het vrouwenstemrecht	
Thema Wereld	69
• J.C. Philpot over de wereld	

Thema: Bijbelvertaling en herziening

J.C. Philpot beantwoordt een vraag over Bijbelherziening

Overgenomen uit Afscheiding en Raadgevingen

49. Wat is de betekenis van cursieve woorden in de Bijbel, en, is het goed om de Bijbelvertaling te herzien?

¹Geachte heer, wat is de betekenis van cursief gedrukte woorden in de Bijbel? Ik begrijp dat ze door de vertalers zijn toegevoegd. Kunnen ze dan beschouwd worden als een deel van Gods geïnspireerde getuigenis?

Hoogachtend, R.G.

Geachte heer, sinds er gesproken is over een nieuwe Bijbelvertaling, is er veel over dit onderwerp geschreven. Bijna elke krant besteedt er aandacht aan. Sommige mensen dringen met klem aan op een nieuwe vertaling. Ik zou graag uw opvatting over dit onderwerp horen, in de wetenschap dat u een betere opleiding hebt gehad dan de meeste mensen en de Bijbel in verschillende talen hebt gelezen. Hierover wordt in het koninkrijk gesproken. Ik denk ook dat het veel kwaad kan doen. Daarom voel ik mij gedrongen om u te schrijven. Als u van mening bent dat dit geen geschikt onderwerp is voor de *Gospel Standard*, zou ik geen moment wensen dat u er aandacht aan besteedt. Bent u echter een andere mening toegedaan, dan zou ik dankbaar zijn als ik daarover enkele woorden van uw hand mocht lezen.

U toegenegen, om des Evangelies wil, een waarnemer.

Antwoord

De bedoeling van de cursieve tekst of de schuingedrukte woorden in onze Bijbelvertaling wordt vaak verkeerd begrepen. De toevoeging van deze woorden door onze vertalers is niet willekeurig of laakbaar, maar was in de meeste gevallen absoluut noodzakelijk. We hoeven het merendeel van onze lezers er nauwelijks aan te herinneren dat de vertalers hiermee duidelijk wilden maken dat in de oorspronkelijke tekst bepaalde woorden zijn weggelaten, die in onze taal toegevoegd moeten worden. Mogelijk vraagt iemand echter: 'Waarom zijn deze woorden in de oorspronkelijke tekst weggelaten? Is het juist dat ze zo worden toegevoegd? Is het gevaar niet heel groot dat daardoor aan Gods heilig getuigenis woorden worden toegevoegd die niet geïnspireerd zijn, en dat deze toevoeging dus ongeoorloofd is?' Voor een goed begrip van deze kwestie moeten we nagaan wat voor woorden zijn weggelaten, en of ze toegevoegd moeten worden, of tenminste mogen worden, zonder zulke gevaarlijke en terecht gevreesde gevolgen.

Gesproken taal is ouder dan geschreven taal. Ook haast de geest zich doorgaans om verlangens en emoties onder woorden te brengen. Als gevolg daarvan worden in de praktijk en met algemene instemming vaak bepaalde woorden weggelaten die, indien nodig, gemakkelijk toegevoegd kunnen worden. In alle talen zijn veel voorbeelden te vinden van deze veel voorkomende praktijk. In onze eigen taal worden bijvoorbeeld vaak de betrekkelijke voornaamwoorden 'who' en 'which' (wie en wat) weggelaten. Bijvoorbeeld in

---

¹ We zijn de brief van R.G. kwijtgeraakt, maar hebben geprobeerd de inhoud daarvan zo goed mogelijk weer te geven.

de volgende zin: ‘This is not the man (whom) I saw yesterday.’² Het betrekkelijk voornaamwoord ‘whom’ is daar weggelaten, wat taalkundigen een ellips noemen. Als deze zin in het Grieks, Latijn of Frans vertaald zou moeten worden (we noemen hier niet het Hebreeuws, omdat daar dezelfde ellips gebruikelijk is), zou het betrekkelijk voornaamwoord ‘whom’ niet weggelaten kunnen worden, omdat dit in strijd is met de grammaticale regels van die talen. Wij voelen niet, en merken misschien nauwelijks dat het betrekkelijk voornaamwoord ontbreekt, omdat we er zo aan gewend zijn. In de meeste andere talen zou deze zin dan echter ongrammaticaal zijn. In gewone vertalingen zou geen notie genomen worden van deze gangbare Engelse ellips. Als een vertaling echter bijzonder nauwgezet moet zijn, kan de vertaler het betrekkelijk voornaamwoord cursiveren, om te laten zien dat het in de oorspronkelijke zin ontbreekt.

Dit is de hele geschiedenis en de verborgenheid van deze schuingedrukte woorden in de Bijbel, waardoor sommige mensen in verwarring gebracht worden. Zij leggen de vinger bij woorden die in de oorspronkelijke tekst zijn weggelaten, terwijl dat in onze eigen taal onmogelijk is, omdat er op dit punt verschil is tussen de twee talen. Als deze schuingedrukte woorden kennelijk noodzakelijk zijn om de zin te begrijpen, hebben we niet de vrijheid ze te schrappen. Zo zouden talloze Schriftgedeelten volkomen betekenisloos worden. Laten we een of twee voorbeelden noemen. Lees Johannes 11:1 zonder de schuingedrukte woorden: ‘En er was een zeker man krank, genaamd Lázarus.’ De woorden ‘man’ en ‘genaamd’ zijn cursief toegevoegd. Het Grieks kent een mannelijk bijvoeglijk naamwoord, het Engels niet. Daarom kan in de Griekse taal het woord ‘man’ weggelaten worden. Het woord ‘genaamd’ is niet absoluut noodzakelijk, maar is toegevoegd om de tekst te verduidelijken. Zie ook vers 39: ‘Want hij is al vier dagen gestorven’ (Eng. vert). Het woord ‘gestorven’ staat niet in de grondtaal, maar wordt wel bedoeld. Daarom kon het in onze vertaling niet weggelaten worden. Natuurlijk is een gedegen kennis van de taal vereist om in alle gevallen het juiste woord toe te voegen. In het Oude Testament kan er ruimte zijn om te onderzoeken in hoeverre de toegevoegde woorden correct zijn (in het Hebreeuws worden namelijk veel meer woorden weggelaten dan in het Grieks).

We lazen gisteren een zeer goede preek, waarin bezwaar gemaakt werd tegen de cursieve tekst in 1 Korinthe 15:45. De predikant betoogde dat hier gelezen moet worden ‘de laatste Adam een levendmakende Geest’. Als de goede man enige kennis had gehad van de oorspronkelijke tekst, zou hij ingezien hebben dat de regels van de taal vereisen dat de woorden ‘is geworden tot’ toegevoegd worden. Als hij de tekst goed begrepen had, zou hij gemerkt hebben dat de huidige vertaling theologisch zuiver en grammaticaal juist is. De laatste Adam is immers tot een levendmakende Geest geworden, toen Hij door God tot een Hoofd over Zijn gemeente is aangesteld.

Eigenlijk kunnen we na veelvuldig, nauwgezet onderzoek van de Schriften, en vooral van het Nieuwe Testament, nauwelijks een voorbeeld vinden waar de schuingedrukte woorden weggelaten kunnen worden zonder de zeggingskracht en de schoonheid van de vertaling aan te tasten. We kunnen niet anders dan bewondering voelen voor de grote trouw van de vertalers, omdat ze zo nauwgezet hebben vastgehouden aan de woorden van de Heilige Geest en omdat ze, waar het noodzakelijk bleek om weggelaten woorden toe te voegen, dit met schuingedrukte letters hebben aangegeven. Zo hebben ze zichzelf verbonden om het Woord nauwgezet in de oorspronkelijke zuiverheid over te zetten. Omdat ze een grondige kennis

---

² Vertaling: ‘Dit is niet de man (die) ik gisteren zag.’ In het Nederlands kan het betrekkelijk voornaamwoord hier niet weggelaten worden. (noot vert.)

hadden van de grondtalen en een uitstekende beheersing van hun eigen taal, waren ze in staat een vertaling te maken die onze bewondering wekt omdat ze volledig betrouwbaar is, maar ook welluidend, verheven en schoon.

We hebben beide vragen in één keer beantwoord, omdat we zo niet alleen de gelegenheid hadden om de bedoeling te verklaren van schuingedrukte woorden in de Bijbel, maar ook om onze mening te geven over een kwestie die de laatste tijd veel beroering heeft veroorzaakt, namelijk of het wenselijk is om een nieuwe of herziene vertaling te maken van de Schrift. We erkennen volmondig dat onze vertaling hier en daar passages bevat die voor verbetering vatbaar zijn. Zo kan in 1 Korinthe 13 ‘charity’ overal vervangen worden door ‘love’.³ We keuren echter iedere wijziging af, omdat het kleinste sprankje goed een stroom van kwaad over ons zou brengen. We hebben hier de volgende redenen voor:

1. Wie zouden dat op zich nemen? Aan wie zou de herziening toevertrouwd worden? Wat een gelegenheid voor de vijanden van de waarheid om ons een verminkte, onbetrouwbare Bijbel te geven! Natuurlijk moet dit werk verricht worden door ontwikkelde mannen, grote geleerden en theologen. Maar deze mannen staan bekend als puseyisten en neologisten.⁴ Met andere woorden, ze zijn diep beïnvloed door het rooms-katholicisme of het ongeloof. Waar zijn geleerde mannen die zuiver zijn in de leer, om niet te zeggen levend voor God, en die de talenten hebben die nodig zijn voor dit belangrijke werk? Kunnen zondige mensen, die dood zijn in zonden en misdaden, vleeselijke, wereldgezinde en goddeloze personen een boek dat geschreven is door de Heilige Geest, geestelijk vertalen? We hebben niet de minste reden om te hopen dat ze godzalig zijn, zoals we wel kunnen geloven van de mensen die de huidige Bijbelvertaling hebben verzorgd.

2. Duizenden mensen zouden gaan twijfelen wat het Woord van God was, de oude of de nieuwe vertaling. Hoe wijd zou de deur opengezet worden voor de werkingen van het ongeloof of de verzoeken van de satan! Wat een duisternis zou het brengen in het gemoed van veel van Gods kinderen, als de Schriftgedeelten die aan hun ziel zijn toegepast, op een andere manier worden vertaald. Wat een vragen zullen er gesteld worden bij alles wat ze hebben ondervonden van de kracht en dierbaarheid van Gods Woord.

3. Daarnaast zouden er twee Bijbelvertalingen verspreid worden door het land, de oude en de nieuwe. Wat een verwarring zou dat bijna in elke plaats teweegbrengen! Op dit moment erkennen alle sekten en kerkgenootschappen de huidige versie als de standaardvertaling. Niets lost een geschil zo snel op als het vertrouwen van de twistende partijen in dezelfde scheidsman en de bereidheid om zich bij zijn beslissing neer te leggen. Maar deze rechter die alle geschillen beslecht, deze scheidsman die alle twisten bijlegt, zou de strijd verliezen als een rivaal een eind maakte aan het gezag dat hij nu geniet.

4. Als er eenmaal een begin gemaakt werd met deze herziening of hervertaling, waar zou deze dan eindigen? Het is beter om deze kwestie te laten rusten, omdat de vertaling eerder slechter dan beter zal worden. De sociniaansgezinde theologen zouden ‘God’ weglaten in 1 Timótheüs 3:16, en 1 Johannes 5:7-8 niet meer opnemen, omdat dit een latere tussenvoeging zou zijn. De puseyist zou de vertaling aan zijn overtuiging aanpassen. Hij zou ‘priester’ lezen waar nu ‘ouderling’ staat en ‘beking’ vervangen door ‘boete’. Als we

³ ‘Charity’ kan ook ‘liefdadigheid’ of ‘naastenliefde’ betekenen, terwijl het woord ‘love’ gebruikt wordt voor ‘liefde’. (noot vert.)

⁴ Theologen uit de 18^e eeuw, voor wie de rede heel belangrijk was. (noot vert.)

eenmaal bekendmaken dat de oude Bijbel verbeterd moet worden, zullen talloze mensen de bladzijden versnipperen bij hun pogingen om de kaft op te knappen. De arminiaan zou de woorden ‘verkiezing’ en ‘predestinatie’ afzwakken en vervangen door een vertaling die minder onaangenaam klinkt in farizeïsche oren. ‘Gerechtigheid’ zou vervangen worden door ‘recht’ en ‘verworpen’ door ‘verwerpelijk’. Al onze goede Schriftuurlijke begrippen zouden zo verminkt worden dat de zin en mening van de Geest niet meer overgedragen wordt. In plaats van de verheven eenvoud, betrouwbaarheid en nauwgezetheid van de huidige vertaling, zouden we een Bijbel hebben die niemand kan aanvaarden als het Woord van God, waarop niemand zich met een gerust hart kan beroepen en waarop niemand onvoorwaardelijk kan vertrouwen.

5. Onze goede, oude, Engelse Bijbel is eenvoudig en betrouwbaar, bevat maar weinig verouderde woorden en de taal is verheven en schoon. In plaats daarvan zouden we een moderne Engelse vertaling krijgen in de populaire en luchthartige taal van vandaag. De Bijbel heeft niet alleen gezag als het Woord van God, maar onze huidige vertaling is ook het grote Engelse klassieke werk – algemeen aanvaard als de standaard van de Engelse taal. De grote klassieken van een taal kunnen niet gemoderniseerd worden. Wat een protest zou het oproepen als we Shakespeare moderniseerden of Hooker, Bacon of Milton het Engels lieten spreken dat in de krant of het Lagerhuis wordt gebruikt.

6. De huidige Engelse Bijbel is duizenden van Gods kinderen tot zegen geweest. En dat niet alleen. Deze vertaling behoort inmiddels tot het nationale erfgoed dat we ongeschonden ontvangen hebben van onze vaders, en ook ongeschonden aan onze kinderen moeten overdragen. We geloven dat ze het grote bolwerk van het protestantisme is, het bastion van het Evangelie en de schat van de gemeente. We zouden verraders zijn in iedere zin van het woord, als de Bijbel met onze toestemming overgegeven wordt in de onheilige handen van de puseyisten, de heimelijke papisten, Duitse neologen, ongelovige theologen, arminianen, socinianen en het hele leger vijanden van God en de godzaligheid.

*****

J.C. Philpot over de Bijvertalers in een preek over 2 Korinthe 4:8-10

Overgenomen uit Laatste Preken van J.C. Philpot Deel 3

‘Wij zijn aan elke kant in moeite’ maar de apostel voegt eraan toe – en hier hebben we het tweede punt van die schone tegenstelling waarover ik eerder heb gesproken – ‘*doch niet benauwd*’. Het spijt me altijd wanneer ik ook maar de kleinste wijziging aanbreng in, of het geringste bezwaar maak tegen onze waarlijk voortreffelijke vertaling, want hoe meer ik deze met de grondtekst vergelijk – wat ik bijna dagelijks doe – hoe meer ik de wijsheid en de genade bewonder die aan de vertalers geschonken is, en het geestelijke onderscheidingsvermogen waarmee ze bijna altijd het allerbeste woord hebben gekozen om de betekenis het allerbest te geven. Toch kan geen enkele vertaling op alle punten perfect zijn, en daarom heb ik vaak gedacht dat onze vertalers niet de precieze betekenis hebben weergegeven van het woord dat ze hier met ‘benauwd’ hebben overgezet.

Zonder dat we de grondtaal begrijpen, laat ook ons natuurlijke begrip ons zien dat er maar weinig verschil is tussen ‘troubled’ en ‘distressed’. Kunt u een heel sterke mate van tegenstelling vinden tussen moeite en benauwdheid? Ik geef volmondig toe dat het laatste

een iets sterkere betekenis heeft. Maar over het algemeen is het zo dat als men in benauwdheid is, men in moeite is, en dat als men in moeite is, men in benauwdheid is. Je zou dus een woord willen hebben dat een grotere, vollere en opvallender tegenstelling aangeeft tussen het tweetal tegenstrijdige omstandigheden, om duidelijk te maken dat, hoewel een christen aan elke kante in moeite is, hij toch iets heeft wat hem onderscheidt van anderen die niet zulke hulpmiddelen hebben welke hij als zijn gezegende deel heeft.

Nu is dit precies wat te kennen gegeven wordt in het woord dat door onze vertalers met 'benauwd' is overgezet. Het betekent dus dat men *in een positie is geplaatst waaruit men niet kan ontsnappen*, opgesloten in een nauwe hoek waaruit geen uitweg is. Het is of hier gedacht wordt aan een wild dier, dat laten we zeggen gevolgd wordt naar zijn hol en nu geen kans meer heeft om te ontsnappen. Jagers en jachthonden omringen de grot waar het dier gewond en uitgeput ligt, zonder kracht om te vluchten of te vechten. Het schikt zich mistroostig in zijn lot en geeft zich zonder verdere inspanning over en sterft.

.....

Thema: Huwelijk, echtscheiding en hertrouwen

Henry Fowler over zijn huwelijk (1779-1838)

Overgenomen uit De ondervinding van Henry Fowler

Omstreeks het einde van 1802, trof het mij dat ik Plymouth zou verlaten en mij in Londen zou vestigen en zulks om drie redenen. Vooreerst, begon mijn werk te verminderen en verstoken te zijn van genoegzame arbeid, is bedroevend voor een eerlijk, arm mens. Ten tweede, had ik, voor zover als ik kon zien, zeer weinig voorspoed in het prediken, na in onderscheidene plaatsen nu en dan voor enige tijd gearbeid te hebben. Ten derde, merkte ik een grote hoeveelheid beuzelachtigheid op in velen, die zeer hooggeschat werden onder mijn bekenden. Zij bezaten evangelische hoofden, maar geen verbroken harten. Zij zaten in den stoel des gerichtts over velen, die veel beter onderwezen waren dan zijzelf. Deze dingen maakten hunne gesprekken en hun gezelschap verdrietig voor mij, en ik wenste hen geheel en al te verlaten. Ik dacht ook dat als ik naar Londen ging, er een veel beter vooruitzicht kon bestaan, zowel voor mijn zaken, als om het Evangelie te prediken, zo de Heere mij voor dat werk bestemd had; want dit bleef nog steeds onzeker voor mij, behalve dan, wanneer de Heere mijn hart vertroostte in het verkondigen van Zijn waarheid.

Toen ik deze dingen overpeinsde, trof mij voor de eerste maal een gedachte dat ik zou wensen, zo het des Heeren wil was, voordat ik Plymouth verliet, een thuis en een vriendin te hebben, om lief en leed mee te delen. Ik had hierover ernstige gedachten en overwoog de zaak wel; hetwelk ik vrees dat zelfs door Gods volk niet altijd wordt gedaan.

De woorden: 'Kent Mij in alle uwe wegen' waren in deze tijd vooral, zowel als bij veel eerdere gelegenheden, zeer op mijn gemoed gedrukt. Want zo een gelovige niet door de Heere geleid wordt, zal hij een slechte keuze doen en wel tot zijn smart. Het voorwerp mijner begeerte werd op mijn weg gebracht, zonder dat ik haar opzocht en op 17 Maart 1803, trad ik in de eervolle staat des huwelijks, met het voornemen om onmiddellijk naar Londen te gaan, maar 'de wegen des mans zijn van den Heere, hoe dan kan hij zijn weg verstaan?' Met een vrouw zond de Heere mij week op week overvloedige arbeid, zodat ik niet kon vertrekken zonder de waarschuwingen van het geweten te wederstaan, zowel als de openbare beschikking der Voorzienigheid. Ik bleef maand op maand dezelfde hoop koesteren, dat mijn weg zou gebaad worden om naar Londen te gaan, maar alles te vergeefs. De ene of andere omstandigheid dwarsboomde steeds mijn voornemens, zodat ik tot het besluit kwam dat het den wil van Gods voor mij was, om te Plymouth te blijven.

Alzo verzekerd zijnde van de leidingen der goddelijke voorzienigheid in deze weg, zag ik meer op mijn uitwendige werkzaamheden en zette mijn arbeid opgeruimder voort; en de Heere zegende ons, ons in staat stellend om 'eerlijke dingen te bezorgen in het oog van alle mensen.'

*****

William Gadsby preekt over het huwelijk

De aard en het doel van de huwelijksvereniging, Matthéüs 5:32

Deze preek is uitgesproken in Manchester op zondagavond 3 december 1820. De aanleiding tot deze preek was het proces van het Hogerhuis, in 1820, tegen koningin Caroline, de vrouw van George IV.

‘Maar Ik zeg u, dat zo wie zijn vrouw verlaten zal, anders dan uit oorzaak van hoererij, die maakt dat zij overspel doet; en zo wie de verlatene zal trouwen, die doet overspel.’

Geliefden, het onderwerp waar we ons vanavond in zullen verdiepen, is een onderwerp van het grootste gewicht voor het menselijke leven, met uitzondering van de eeuwige belangen van de ziel. Ik zou niets anders weten wat zo nauw te maken heeft met het diepste wezen van menselijk geluk of menselijke ellende. De huwelijksvereniging is onmiddellijk verbonden met al onze huiselijke en maatschappelijke belangen. Ja, ze is door de God van alle vertroosting bedoeld als een soort fontein-zegen voor het menselijke geslacht. Als hierin gehandeld wordt overeenkomstig de openbaring van Gods wil, zal ze zeker een bron van waar geluk blijken te zijn voor de direct betrokken partijen. En in allerlei gevallen zal ze aan het nageslacht een menigte van zegeningen doorgeven, die door geen enkel ander geschapen goed geëvenaard kunnen worden. De zegeningen die ontstaan uit en verbonden zijn met de huwelijksvereniging in hart en genegenheid, in overeenstemming met Gods Woord, dagen de ruimste ziel uit om in alle mijnen van geschapen goed en aardse genieting één juweel te vinden dat aan haar gelijk is, in de ware voortreffelijkheid van haar aard en het maatschappelijke geluk dat ze geeft.

Mensen met een vrekkelig en zelfzuchtig gemoed grijpen allicht naar rijkdom, eer en zinnelijkheid, en stoppen zich vol met de voorwerpen die ze najagen. En wanneer ze hun doeleinden bereikt hebben, zullen ze zich in ijdelheid en kwelling des geestes ondergedompeld zien. Maar de genoegens en vermakelijkheden die verbonden zijn met en ontstaan uit een ware huwelijksvereniging, overeenkomstig het Woord der waarheid, laten geen ruimte voor bittere reflectie en hartverscheurend gekerm. Anderzijds is de ontheiliging van de huwelijksvereniging een schending van de wetten van zowel de natuur als God, en een bron van onbeschrijfelijk veel kwaad in de zeden, het gemoed en de omstandigheden van mensen. Het is in feite een trotseren van God en Zijn wetten, en een openzetten van de sluizen van alles wat aanstootgevend, onheilig en afschuwelijk is.

Als een man zijn wettige vrouw verlaat en zich aan prostituees prijsgeeft, verdwijnt alle ware geluk bij elk lid van zijn gezin dat met gevoel begiftigd is. En als een vrouw haar wettige man verlaat en zich overgeeft aan de vleselijke begeerten van een losbandige man, wordt alle huiselijk geluk als door een stortvloed weggevaagd. Afhankelijk van de aard van de positie die iemand in de wereld inneemt, zal zijn slechte voorbeeld ernstige gevolgen hebben voor de samenleving in zijn geheel. Hoe groter en schitterender de functie die hij vervult, des te groter en gevaarlijker de misdaad is, en des te groter de schande die hij het land aandoet. En als de partijen die zo het huwelijksbed ontheiligen, sterven zonder ware bekering tot God en waar geloof in de Heere Jezus Christus, zal hun verdoemenis des te groter zijn.

Walgelijke, corrupte, zelfzuchtige, vleiende priesters kunnen wel zeggen dat een koning onschendbaar is oftewel geen kwaad kan doen. Maar was ook David niet een koning, en deed hij geen kwaad? Zond de Heere niet de profeet Nathan als een instrument om David

van zijn goddeloze daden te overtuigen? Zeker wel. Maar als Nathan, in plaats van te trachten David van zijn zonde te overtuigen, heel Israël had verteld dat een koning onschendbaar is, zou hij niet meer als een dienstknecht van de duivel dan als een profeet van de Heere gehandeld hebben? En zou de Heere niet tegen hem gezegd hebben: ‘Wat hebt gij Mijn inzettingen te vertellen, en neemt Mijn verbond in uw mond? Dewijl gij de kastijding haat, en Mijn woorden achter u heenwerpt. Indien gij een dief ziet, zo loopt gij met hem; en uw deel is met de *overspelers*. Uw mond slaat gij in het kwade, en uw tong koppelt bedrog’ (Ps. 50:16-19)? Maar Nathan was geen bisschop die op eigen voordeel uit was, maar een profeet van God. Hij ging heen en gaf de boodschap des Heeren aan zijn koninklijke meester door, en koning David boog onder de beschuldiging en beleed zijn zonden voor God.

Nathans hele manier van verwoorden bewijst dat het feit dat David koning was, hem zeker niet van schuld vrijspak, maar juist zijn misdaad vergrootte, omdat, als hoofd van de natie, zijn voorbeeld ernstiger gevolgen had. Dus, hoewel de Heere zijn zonde vergaf, zond Hij hem een zware kastijding toe, en één daarvoor aangewezen reden was dat hij ‘de vijanden des HEEREN grotelijks had doen lasteren’ (2 Sam.12:11-14). David voelde zijn misdaad pijnlijk en boog eronder. Geen moment beschuldigde hij Nathan van ontrouw tegenover zijn persoon of zijn troon. Nee, geliefden; David heeft Nathan zijn hele leven lang nooit meer liefgehad dan in deze tijd. Als u Psalm 51 leest, zult u spoedig zien dat David geloofde én gevoelde dat koningen kwaad kunnen doen.

Stel dat de mannen die in hun hoedanigheid als dienaars van Christus toegang hebben tot de eigen persoon van koningen, getrouw waren om hun de boodschap van Jehovah door te geven, in plaats van hen te vertellen dat ze onschendbaar zijn. Wie kan berekenen welke zegeningen door middel van hen doorgegeven zouden kunnen worden aan het nageslacht? Maar anderzijds, wanneer veronderstelde dienaars van Christus de zonde goedkeuren en aanmoedigen, behoren zij tot de grootste vloeken die over een natie kunnen komen.

Welk een gezegende les wordt in Spreuken 31:3-9 aan koningen gegeven. O, dat alle koningen der aarde de inhoud daarvan voelden en dienovereenkomstig handelden! Luister ernaar, geliefden; het zal u geen kwaad doen; God geve dat het u goed zal doen: ‘Geef den vrouwen uw vermogen niet, noch uw wegen om koningen te verdelgen. Het komt den koningen niet toe, o Lemoël, het komt den koningen niet toe wijn te drinken, en den prinsen sterken drank te begeren, Opdat hij niet drinke en het gezette vergete, en de rechtszaak aller verdrukten verandere. Geeft sterken drank dengene die verloren gaat, en wijn dengenen die bitterlijk bedroefd van ziel zijn; Dat hij drinke en zijn armoede vergete, en zijner moeite niet meer gedenke. Open uw mond voor den stomme, voor de rechtszaak van allen die omkomen zouden. Open uw mond, oordeel gerechtelijk, en doe den verdrukte en nooddriftige recht.’ Wat moet een walgelijke, corrupte, vleiende priester, die beweert dat een koning niets verkeerd kan doen, zeggen op zo’n les als deze? Maar laten priesters zeggen wat ze willen, Gods Woord zegt: ‘Het huwelijk is eerlijk onder allen, en het bed onbevlekt; maar hoereerders en overspelers zal God oordelen’ (Hebr.13:4).

Strikt genomen kan zowel van man als vrouw, wie of wat ze ook mogen zijn, die het huwelijksbed verlaten en in daden van onreinheid leven, gezegd worden: ‘De hel van onderen is beroerd om uwentwil, om u tegemoet te gaan als gij kwaamt’ (Jes.14:9). Het zal een ontzaglijke ontmoeting zijn, wanneer de God van oneindige reinheid de schuldige snoodaard voor Zijn rechtvaardige rechtbank sleept, en de gefolterde ziel al haar wellustige en onreine handelingen voorstelt, en in strikte gerechtigheid en vlamme majesteit de schuldige ellendeling in de zwarte wanhoop verstoot, als een monster dat noch Gods wetten,

noch de goede wetten van mensen ontzien heeft. Het is waarschijnlijk dat er een tijd komt waarin mannen, door iets wat sommige mensen 'de wet' noemen, gesteund zullen worden in het bedrijven van overspel en het onrechtvaardig verlaten van hun vrouw om te maken dat zij hetzelfde doet. Maar omdat zulke wetten een ontzettende inbreuk maken op Gods alleenrecht, zullen alle dergelijke wetgevers voor de Rechter van levenden en doden moeten verschijnen om rekenschap te geven van hun verraderlijke handelingen tegen Zijn ontzaglijke Majesteit. Want hun gedrag zal hoogverraad zijn tegen de Koning der koningen. Van zulke wetgevers kan met recht gezegd worden: 'Zou zich de stoel der schadelijkheden met U vergezelschappen, die moeite verdicht bij inzetting? Zij rotten zich tezamen tegen de ziel des rechtvaardigen, en zij verdoemen onschuldig bloed' (Ps.94:20-21).

Maar zonder u nog langer op te houden met een inleiding, zal ik nu direct naar de Schriftplaats gaan die als mijn tekst is voorgelezen. Terwijl ik enkele opmerkingen maak over dit gedeelte van Gods Woord, zal ik het volgende doen:

- I. Ik zal enkele dingen zeggen over de ware natuur en het doel van de huwelijksvereniging.
- II. Ik zal sommige plichten van beide partijen in die betrekking aanwijzen.
- III. Ik zal laten zien wat de enige wettige grond is waarop een man zijn vrouw mag verlaten of van haar mag scheiden, namelijk in geval van hoererie.
- IV. Ik zal proberen te laten zien dat als een man zijn vrouw om enige andere reden behalve die van hoererie verlaat, en zij overspel begaat nadat ze zo is verlaten, hij de oorzaak van dat overspel is.
- V. Ik zal enkele opmerkingen ter toepassing maken.

I. Wij zullen de natuur en het doel van de huwelijksvereniging overdenken. Als dienaar van de Heere Jezus Christus wil ik mijn opvattingen op de leer van Christus funderen. Hierop baseer ik mij, zonder voor enige consequenties te vrezen en zonder ook maar enigszins te letten op de goedkeuring of de afkeuring van mensen.⁵

De aard van de huwelijksvereniging is zodanig, dat ze de partijen tot één vlees maakt. Zij blijven niet langer twee, maar zijn werkelijk en waarlijk één. Toen de vleesgeworden God zichtbaar op aarde verscheen, 'kwamen de farizeeën tot Hem, verzoekende Hem en zeggende tot Hem: Is het een mens geoorloofd zijn vrouw te verlaten om allerlei oorzaak?' Geliefden, let nu op het antwoord van de aanbiddelijke Verlosser, en zorg dat u dan ook in overeenstemming daarmee handelt: 'Hij antwoordende zeide tot hen: Hebt gij niet gelezen, Die van den beginne den mens gemaakt heeft, dat Hij hen gemaakt heeft man en vrouw? En gezegd heeft: Daarom zal een mens vader en moeder verlaten en zal zijn vrouw aanhangen, en die twee zullen tot één vlees zijn?' (Matth.19:3-5). Zo zien wij dat in de striktste zin iemands vrouw een deel is van hemzelf, en als zodanig behandeld moet worden. Zij is been van zijn been en vlees van zijn vlees. Een man kan zijn vrouw niet onteren zonder zichzelf te onteren, en een vrouw kan haar man niet te schande maken zonder zichzelf te schande te maken. Ze zijn immers één in de nauwste en dierbaarste banden van de natuur.

Deze vereniging vindt plaats volgens de Goddelijke instelling, en kan niet van nul en gener waarde gemaakt worden zonder God te krenken, de mensheid te onteren en de samenleving

---

⁵ De staatssecretaris had Mr. Nadin, de *Deputy Constable* van Manchester, geïnstrueerd om Mr. Gadsby in de gaten te houden. Daarom kwam hij deze preek beluisteren, in de hoop dat er iets aan Mr. Gadsby's lippen zou ontglippen waarmee hij zijn voordeel kon doen. Mr. Gadsby herkende echter Mr. Nadin te midden van het verzamelde volk. Dit verklaart de bovenstaande opmerkingen. Zie ook in de levensbeschrijving van William Gadsby, hoofdstuk 19.

schandelijk te verongelijken. Geen mens, en ook geen groep mensen, hoe deftig ze ook mogen zijn, heeft enige autoriteit van God om deze vereniging te ontbinden, behalve in geval van hoererij. Want, zo zegt de vleesgeworden God: 'Alzo dat zij niet meer twee zijn, maar één vlees. Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheidt de mens niet' (Matth.19:6).

Gekroonde hoofden, bisschoppen, rechters, leden van het Hogerhuis of van het Lagerhuis, gezamenlijk of afzonderlijk, hebben geen enkel recht om Gods wetten te schenden. Jehovah heeft gezegd dat een man en zijn vrouw één zijn, en ieder die hen scheidt, beledigt God en zal vroeg of laat Zijn rechtvaardige toorn in de tijd of in de eindeloze eeuwen der eeuwigheid voelen.

De aard van de huwelijksvereniging is zodanig dat de gehuwden een onmiddellijk belang hebben in, en deelgenoten worden van elkaars vreugden en smarten. Elke wederwaardigheid van het leven behoort hen hoe langer hoe beminder voor elkaar te maken. Een man die ertoe in staat is om zijn vrouw onrechtvaardig te verlaten en te zien hoe ze gekweld en aan openbare verachting blootgesteld wordt, zonder dat hij ooit probeert haar uit de handen van haar verklaarde en boosaardige vijanden te redden, is de naam 'man' niet waardig. Men mag hem nooit toelaten weer omgang te hebben met een vrouw. De onfeilbare waarheid zegt: 'Niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat, maar hij voedt het en onderhoudt het' (Ef.5:29). Dit wordt in directe relatie tot een man en zijn vrouw gezegd, waarbij de vrouw wordt beschouwd als het vlees van de man. Ik zeg dus nogmaals: een man die zijn vrouw haat en die haar niet voedt en onderhoudt, is de naam 'man' niet waardig.

Toen 'God den mens schiep, ... schiep Hij [hem] man en vrouw' (Gen.1:27). Dus, in werkelijkheid werd de allereerste vrouw die aan de man gegeven werd, in hemzelf geschapen voordat ze zichtbaar tot een vrouw geformeerd en aan de man ter vrouw gegeven werd: 'Toen deed de HEERE God een diepen slaap op Adam vallen, en hij sliep; en Hij nam een van zijn ribben en sloot derzelve plaats toe met vlees. En de HEERE God bouwde de ribbe, die Hij van Adam genomen had, tot een vrouw; en Hij bracht haar tot Adam' (Gen.2:21-22). Dit was het eerste huwelijk dat ooit op aarde gevierd werd. En hiernaar verwijst de Heere Jezus Christus, als een bevestiging van het feit dat het echtpaar niet langer twee, maar één is. Dit wist Adam heel goed op het moment dat hij zijn vrouw zag. Daarom zegt hij: 'Deze is ditmaal been van mijn benen en vlees van mijn vlees' (vers 23). Evenals er een eenheid is in been en vlees, zo behoort die er ook te zijn in hart en genegenheid. Maar hierover verderop meer.

Er is terecht opgemerkt dat de vrouw niet werd gemaakt uit het hoogste deel van de man, opdat men niet zou denken dat ze boven hem is; en ook niet uit het laagste deel, zodat ze onder hem zou zijn. Sta mij toe om op te merken dat zij werd genomen:

- Niet uit zijn hoofd, opdat men niet zou veronderstellen dat ze over hem heerst.
- Niet uit zijn ogen, opdat men niet zou veronderstellen dat ze in zijn plaats alles in de gaten houdt of ijverig naar zijn onvolmaaktheden zoekt.
- Niet uit zijn oren, opdat men niet zou veronderstellen dat ze naar valse beschuldigingen tegen hem luistert.
- Niet uit zijn mond, want hoe welbespraakt ze ook moge zijn, ze moet niet de woordvoerder van haar man zijn.
- Niet uit zijn armen of handen, want ze moet niet voor hem de kastanjes uit het vuur halen.
- Niet uit het voorste deel van zijn lichaam, want ze moet niet aan het front van gevaren en

moeilijkheden gezet worden.

- Niet uit zijn rug, want ze moet niet met verachting behandeld en achter hem gezet worden.
- Niet uit zijn benen of dijen, want ze moet niet het belangrijkste deel van zijn lasten dragen.
- Niet uit zijn voeten, want ze moet niet door hem vertrapt worden.
- Maar uit zijn zij en uit een van zijn ribben, opdat zou blijken dat ze hem gelijk is; en uit een deel dicht bij zijn hart en onder zijn armen, om te tonen dat ze innig door hem bemind moet worden en altijd onder zijn zorg en bescherming moet staan.

Een vrouw mag dus niet door haar man getiranniseerd of tot een slavin gemaakt worden, laat staan door een wellustige echtgenoot in de steek gelaten en aan alle boze blikken en vijandschap van zelfzuchtige kruipers blootgesteld worden. Nee, geliefden; ze is door Gods voorzienigheid bedoeld als een hulpe voor haar man: 'Ook had de HEERE God gesproken: Het is niet goed dat de mens alleen zij; Ik zal hem een hulpe maken, die als tegen hem over zij' (Gen.2:18). Om deze reden moet er openheid en vertrouwelijkheid tussen een man en zijn vrouw zijn; ook behoort er een wederzijdse zorg voor elkaars ware welzijn te zijn. Strikt gesproken zijn hun belangen één, en vragen deze om een eenheid van zorg en aandacht. Voor zover man of vrouw tegengesteld hieraan handelen, schenden ze Gods wetten en onteren ze hun eigen personen.

Maar als een vrouw een hulpe voor haar man moet zijn, behoort ze in zekere mate op de hoogte te zijn van de omstandigheden van haar man. Immers, als ze er totaal niet van op de hoogte is, hoe kan ze dan beoordelen wat wel of niet werkelijk tot zijn voordeel zal strekken? Ja, de manieren waarop ze het hem naar de zin probeert te maken, kunnen juist een middel zijn om hem te gronde te richten, tenzij ze op de hoogte is van zijn levensomstandigheden. Er behoort dus in alle dingen openheid te zijn tussen een man en zijn vrouw, opdat ze elkaar wederzijds helpen in alle zaken van dit leven, en werkelijk elkaars welzijn bevorderen in de dingen die zowel de tijd als de eeuwigheid aangaan.

Laat ik, voordat ik verderga, elke getrouwde persoon in de tegenwoordigheid van God vragen: voelt u als werkelijkheid dat u been van elkaars been en vlees van elkaars vlees bent? Is het werkelijk uw zorg om uw plaats in het huwelijk in te nemen zoals het betaamt? Zo niet, dan bent u eerder een plaag voor elkaar dan een zegen. Maar herinner u: u staat verantwoordelijk voor God wat betreft al uw werken en wegen. Daarom, tot welzijn van uzelf, tot welzijn van elkaar, tot welzijn van uw kinderen en dienstvolk, tot welzijn van de samenleving en tot eer van God, zorg dat u handelt overeenkomstig Gods wet en de nauwe betrekking waarin u tot elkaar staat. Want bedenk dat in dit opzicht uw voorbeeld invloed zal hebben, en veel beter is dan uw voorschrift. Hoe kunt u proberen uw kinderen of uw dienstvolk te vermanen om liefdevol en vriendelijk met elkaar om te gaan, terwijl u zelf precies het tegenovergestelde handelt?

Wat een gemeen iemand is een man die geen aandacht besteedt aan het ware welzijn van zijn vrouw, haar zelden aardig behandelt of vriendelijk tot haar spreekt. En wanneer hij dat wel doet, is het met het doel om zijn vleselijke begeerten te bevredigen. Hoe gemeen is een vrouw die, in plaats van werkelijk het goede voor haar man en het welzijn van het gezin te zoeken, en zich zo een hulpe voor hem te betonen, haar tijd besteedt aan pronkzucht, roddel en kletspraat. Bedenk dit: de huwelijksvereniging maakt u één; gedraag u dan ook zo tegenover elkaar. Laat de vrouw bezorgd zijn om haar man te behagen in alle wettige dingen, en al haar talenten gebruiken om haar plaats in te nemen als een hulpe voor hem. En voor

zover wie dan ook onder ons niet voldoet aan deze norm van de waarheid, mogen wij ons verootmoedigen onder een besef van onze zonden, en bidden om wijsheid, genade en kracht om in de toekomst te leven zoals het betaamt.

Eén doel van het huwelijk is de voortbrenging van kinderen, totdat het volle getal van Gods uitverkorenen daadwerkelijk tot aanzijn is gebracht hier op aarde, en zaligmakend door genade geroepen is. Wanneer de Heere de volheid van Zijn uitverkorenen tot Zich vergaderd heeft, zullen aardse huwelijken voor altijd ophouden en zal de tijd niet meer zijn.

II. Wij zullen de plichten beschouwen die een man en zijn vrouw tegenover elkaar hebben

Laat mij hier opmerken dat ik van de vele bijzonderheden er alleen enkele zal opmerken, en heel kort zal zijn in wat ik te zeggen heb.

1. Plichten van de man

Het is de plicht van de man om zijn vrouw oprecht lief te hebben: ‘Gij mannen, hebt uw eigen vrouwen lief, gelijk ook Christus de gemeente liefgehad heeft en Zichzelf voor haar heeft overgegeven’ (Ef.5:25). Het huwelijksleven zal zeker verbonden zijn met omstandigheden die vragen om de beoefening van liefde, en wel ware liefde. Als er geen ware liefde is, zullen de partijen alleen maar een kwelling voor elkaar zijn. Als de liefde ontbreekt, zal er zoveel ellende zijn, en het ware geluk zal zo ver van de woning verwijderd zijn als het oosten van het westen.

Het past een man om zijn vrouw lief te hebben als zijn eigen lichaam, en haar te behandelen met evenveel zorg en tederheid als waarmee hij zichzelf behandelt. De eeuwige waarheid heeft gezegd: ‘Alzo zijn de mannen schuldig hun eigen vrouwen lief te hebben gelijk hun eigen lichamen’ (Ef.5:28). Dus, dezelfde wet die een man verbindt om zichzelf lief te hebben, verbindt hem ook om zijn vrouw lief te hebben. En evenals geen man ooit zijn eigen vlees gehaat heeft, maar het voedt en onderhoudt, zo kan de man die zijn vrouw haat, strikt genomen geen ‘man’ genoemd worden, maar een soort niemendal in het huwelijksleven. De liefde die een man tot zijn vrouw behoort te hebben, is geen liefde van wellust, maar een liefde van vereniging, van meelevens, meelijden en meedogen, waarin hij de liefde van Christus tot Zijn gemeente navolgt.

Hierom past het de man om lief te hebben zonder bitterheid: ‘Gij mannen, hebt uw vrouwen lief, en wordt niet verbitterd tegen haar’ (Kol.3:19). Een man die vol bitterheid is tegen zijn vrouw, die in zijn woorden als het ware gal uitstort, geeft maar weinig blijk dat hij haar liefheeft. En wat moeten dan de gevoelens wel niet zijn van een man die zijn vrouw onwettig van zijn bed, zijn huis en zijn tafel heeft verstoten, en zijn bitterheid afreageert met een niet aflatende inspanning en onophoudelijke kwellingen?

Het maakt deel uit van de plicht van een man dat hij bij zijn vrouw woont: ‘Gij mannen insgelijks, woont bij haar met verstand, aan het vrouwelijke vat, als het zwakste, eer gevende’ (1 Petr.3:7). Mannen moeten bij hun vrouwen wonen, en laten zien dat ze een goed verstand hebben van de positie die ze als man innemen en van de aanspraken die hun vrouw op hen heeft. Ze mogen niet vergeten dat zij het zwakkere vat is en dat zij als zodanig geëerd en niet veracht moet worden. De man moet haar eren, door met haar mee te voelen en met haar mee te leven in haar noden, nauwkeurig aandacht te besteden aan haar levensbehoeften, haar goede naam hoog te houden, het voor haar op te nemen, zoveel hem mogelijk is te voorzien in wat ze nodig heeft, en haar elk bewijs dat in zijn vermogen ligt te geven dat haar ware welzijn hem ter harte gaat. Hij moet haar voeden en koesteren (Ef.5:29 KJV), dat wil

zeggen: aardig en warm voor haar zijn, en haar alle steun en troost geven waar haar plaats om vraagt, en waartoe zijn omstandigheden hem gelegenheid verschaffen.

Ook zijn zowel de man als de vrouw verplicht om elkaar de schuldige goedwilligheid te betalen, en zich altijd te herinneren dat zij wederzijds geen macht hebben over hun eigen lichaam. Daarom moeten ze zich niet aan elkaar onttrekken: 'De man zal aan de vrouw de schuldige goedwilligheid betalen, en desgelijks ook de vrouw aan den man. De vrouw heeft de macht niet over haar eigen lichaam, maar de man; en desgelijks ook de man heeft de macht niet over zijn eigen lichaam, maar de vrouw' (1 Kor.7:3-5). Ze hebben dus geen wettige macht om elkaar de echtelijke schuld te onthouden, laat staan om hun lichaam aan anderen te geven of daden van overspel, hoerij of onreinheid te bedrijven. Ze moeten zorgvuldig en verstandig alle dingen nakomen die met het huwelijksleven verbonden zijn. En door tegenovergesteld te handelen schenden ze zowel de wetten van de natuur als van God. Sinds de val van de mens is het nooit de bedoeling geweest dat een vrouw alles zou moeten zijn wat de grillige zin van haar man maar zou kunnen verlangen. Zowel mannen als vrouwen zijn arme, broze schepselen, geneigd tot fouten, en behoren in elkaars ontferming te delen. Maar omdat een man beschouwd wordt als het sterkere vat, is hij geroepen om groter medelijden en medeleven te betonen, en de zwakheid van zijn vrouw te bedekken in plaats van bloot te geven en te overdrijven. Want ware liefde bedekt een menigte van zonden (1 Petr.4:8; Spr.10:12).

2. Plichten van de vrouw

We gaan vervolgens nadenken over de plicht van de vrouw tegenover de man. Terwijl het de plicht van de man is om zijn vrouw lief te hebben en bij haar te wonen met verstand, is het de plicht van de vrouw om haar man lief te hebben en hem in alle dingen gehoorzaamheid te bewijzen. Jullie vrouwen moeten nu niet uit de kerkbank opspringen. Bedenk: dit is Gods Woord, zoals u zo meteen zult horen. Ik bedoel niet dat vrouwen hun man moeten gehoorzamen in misdadige dingen, maar in alle wettige en juiste dingen.

De vrouw moet in haar daden van gehoorzaamheid niet geregeerd worden door haar eigen grillige humeur. Nee, het betaamt de vrouw om niet schoorvoetend, maar blijmoedig te gehoorzamen in alles wat de man eist, overeenkomstig Gods wetten en de huwelijksvereniging. Zij mag de man niet behandelen alsof hij geen eigen mening mag hebben. Een vrouw die haar man alleen gehoorzaamt in die dingen die toevallig bij haar eigen inzichten passen, hoe rechtvaardig en juist zijn eisen ook mogen zijn, gehoorzaamt in de striktste zin slechts haar eigen neiging, en niet haar man. Maar Gods Woord is erg scherp over dit onderwerp. Ervan uitgaand dat de eisen van de man op Gods Woord en de aard van de huwelijksvereniging gegrond zijn, moet de vrouw hem in alle dingen gehoorzamen, of die dingen haar nu goed bevallen of niet. Echter, laat de man ervoor zorgen dat zijn eisen een rechtvaardige grond hebben; en wanneer dat het geval is, zegt de onfeilbare waarheid: 'Gij vrouwen, weest uw eigen mannen onderdanig, gelijk den Heere; Want de man is het hoofd der vrouw, gelijk ook Christus het Hoofd der gemeente is; en Hij is de Behouder des lichaams. Daarom, gelijk de gemeente Christus onderdanig is, alzo ook de vrouwen haar eigen mannen in *alles*' (Ef.5:22-24).

Vrouwen die in de Heere Jezus Christus geloven, zijn de enige personen die een geestelijke zorg voor het welzijn van hun man kunnen betonen. Daarom betaamt het hen, boven alle anderen, om goed van hun man te denken, passend en respectvol over hem te spreken, en een gewilligheid te tonen om alle vlijt en voorzichtigheid aan te wenden in het beheer van het gezin en de gezinsaangelegenheden, voor zover hun talenten en omstandigheden dat

mogelijk maken. Een vrouw behoort alle ijver aan te wenden om haar man het bewijs te leveren dat zijn welzijn haar aan het hart gaat. Ze behoort sober, zedig en matig te zijn in alle dingen. Laat ze haar liefde tot haar man doen blijken door voortdurend zijn eer en voordeel te zoeken, en door te proberen vrede, eenheid en harmonie te waarborgen door middel van alles wat aangenaam, liefdevol en wettig is.

Het is de plicht van de vrouw om haar kinderen lief te hebben en wijs, voorzichtig en tactvol met hen om te gaan. Ze moet hen op hun juiste plaats houden, hen leren hun vader te eerbiedigen, geen misdaden voor hem geheim houden en hen niet aanmoedigen in dingen die met Gods Woord en de wil van hun vader in strijd zijn. Een vrouw die zo'n rol speelt, maakt zichzelf te schande en opent een weg tot de ondergang van haar kinderen. Er zijn teveel vrouwen die onder de dekmantel van toegenegenheid voor hun kinderen hen aanmoedigen om plaatsen van vleselijk vermaak te bezoeken en hun verkeerde daden voor hun vader verbergen. Maar is dit de rol van een liefhebbende, plichtsgetrouwe vrouw of een werkelijk toegenegen moeder? Nee, geliefden, de uitkomst zal precies het tegendeel bewijzen. Een toegenegenheid van deze aard is een zondige toegenegenheid. Laat integendeel de vrouw, zoveel haar mogelijk is, haar kinderen waarschuwen voor de strikken die op hun weg liggen, en hen opvoeden in de lering en vermaning des Heeren.

En wanneer, in veel gevallen, de zorg voor de kinderen meer op de vrouw dan op de man neerkomt, moet de vrouw ervoor zorgen dat ze geen struikelblokken op de weg van de kinderen legt, maar al haar vlijt aanwenden om hun tijdelijke en hun eeuwige welzijn te zoeken. Zowel mannen als vrouwen moeten ervoor zorgen dat ze hun kinderen onder de genademiddelen brengen, hun de plechtige werkelijkheden van de grote eeuwigheidsbelangen voorstellen, en hen door ernstig gebed in Gods handen toevertrouwen. Het past de vrouw om in alle dingen discreet te zijn, in zowel haar lichaam als haar genegenheid kuis te zijn, door haar liefde zuiver en alleen op haar eigen man gericht te hebben. Ze moet het huwelijksbed onbevlekt houden en het huis bewaren, niet overal rondlopen en zich met andermans zaken bemoeien, maar om haar eigen gezinsbelangen denken. In Titus 2:1-6 staat een gezegende les voor zowel mannen als vrouwen, jong en oud. Wanneer man en vrouw in staat gesteld worden om in overeenstemming daarmee te handelen, zullen ze een wederzijdse zegen voor elkaar zijn, en een middel om elkaars zorgen te veraangename in een wereld vol verwarring en ellende.

Mannen en vrouwen, laat het uw zorg zijn om het elkaar zoveel mogelijk naar de zin te maken, zoals uw omstandigheden het zullen toelaten. U zult niet lang samen kunnen wonen; waarom zou u dan elkaars leven bitter maken in de enkele vluchtige ogenblikken die u hier hebt? Maak u er liever druk om dat u elkaars lasten draagt en elkaar in tijden van nood vertroost. Laten christenen zich herinneren dat het hun betaamt met en voor elkaar te bidden, en ook met en voor hun kinderen en dienstvolk te bidden, en zich in alle dingen als ware christenen te betonen.

III. Wij zullen laten zien wat de enige wettige grond is waarop een man zijn vrouw mag verlaten

Over dit en het volgende punt zal ik slechts enkele woorden zeggen. De enige wettige grond waarop een man zijn vrouw mag verlaten, is om de zonde van hoererij. Dat wil zeggen: als zij zich blootgeeft aan de wellustige begeerte van een andere man. Maar voordat ten volle bewezen kan worden dat zij de misdaad van hoererij begaan heeft, handelt elke man hoogst misdadig als hij haar verlaat. Geen enkele andere omstandigheid zal dit gedrag in Gods ogen rechtvaardigen. Niet één enkel Schriftgedeelte in het hele Nieuwe Testament staat een man

toe om van zijn vrouw te scheiden, behalve om de zonde van hoererij. Onze tekst is heel stellig over deze zaak; en bedenk dit: het is de vleesgeworden God, Die hier spreekt. Wanneer wij Hem tegenspreken of proberen Zijn plechtige verklaring teniet te doen of te verachten, zetten we onze mond boven de Hemel en zeggen we ronduit tegen de Heere dat wij niet willen dat Hij over ons Koning is. Geen mens en ook geen groep mensen, wie of wat ze ook mogen zijn, kan een wet maken die rechtstreeks in strijd is met Gods wet, zonder schuldig te zijn aan hoogverraad tegen de Koning der koningen.

Zowel de wet van de natuur als de wet van God staat een man toe om zijn vrouw te verlaten als zij hoererij bedrijft. Want in dat geval heeft ze zichzelf uit zijn schoot en zijn bed gestoten, en zichzelf tot het vlees van een andere man gemaakt. Niettemin, als een vrouw in deze strik gevallen is en haar man net zo schuldig is aan dezelfde misdaad, slaat hij wel een erbarmelijk figuur wanneer hij zijn vrouw wil verlaten om precies datgene wat hij zelf doet. Wat een stortvloed aan ellenden heeft deze afschuwelijke zonde in veel gezinnen gebracht. Laten zowel mannen als vrouwen, hetzij gelovigen of ongelovigen, ervoor zorgen dat ze de huwelijksvereniging ongeschonden houden.

IV. We zullen laten zien dat als een vrouw door haar man wordt verlaten om iets anders dan de zonde van hoererij, en zij overspel begaat nadat ze zo is verlaten, de man de oorzaak van die misdaad is

Onze tekst zegt immers dat de man ‘maakt dat zij overspel doet’, zodat de schuld op hem als de eerste oorzaak neerkomt. Ik bedoel niet te zeggen dat de vrouw van schuld vrijgesproken wordt, en dat bedoelde de Goddelijke Wetgever ook niet. Integendeel, Hij verklaart: ‘Zo wie de verlatene zal trouwen, die doet overspel.’ Maar de man is de oorzaak, de fontein en de springbron van de misdaad, en op zijn gewijde hoofd moet het zwaarste gewicht van de schuld neerkomen.

V. We maken enkele opmerkingen ter toepassing

Ik richt mij tot het ongetrouwde gedeelte van mijn samenkomst. Mijn lieve jonge vrienden, het huwelijksleven is een leven van zo’n onmetelijk belang. Daarom past het je om ernstig te overwegen waar je mee bezig bent, voordat je aan zo’n plechtige verandering begint. Je hebt wijsheid nodig om je sturing te geven. De Heere helpe je om het huwelijk uit Zijn hand te zoeken. Mag je in staat gesteld worden om een verbinding aan te gaan die een blijvende zegen zal blijken te zijn voor zowel jezelf als je nageslacht.

Laat de ongetrouwde christenen bedenken dat zij vrij zijn om te ‘trouwen, ... alleenlijk in den Heere’ (1 Kor.7:39). Dat gelovigen met ongelovigen trouwen is in strijd met Gods Woord, en zal hen zeker in diepe zielsbenauwdheid brengen. Daarom past het u om vurig van ziel tot de Heere te roepen om besturing, en voorzichtig te handelen in overeenstemming met Zijn gezegende wil. Als een gelovige trouwt met een ongelovige, maakt de huwelijksvereniging hen been van elkaars been en vlees van elkaars vlees, maar ze zal hen niet van één geest maken, wat ze pijnlijk zullen voelen wanneer het te laat is. Daarom, mijn jonge christenbroeders en -zusters, handel voorzichtig in deze plechtige zaak. Bedenk dat de dingen die met een huwelijksvereniging verbonden zijn, niet zomaar wat wissewasjes van dit moment zijn, maar dat de onmetelijke belangen van je hele aardse leven erin besloten liggen.

Tot de getrouwden zou ik willen zeggen: laat het uw gedurende zorg zijn om op uw plaats te handelen zoals het uw positie betaamt. En laat ware gelovigen samen leven als erfgenamen van de genade des levens, opdat uw gebeden niet verhinderd worden. Strijd gezamenlijk

voor het geloof van het Evangelie, en benaastig u de enigheid des Geestes te behouden door de band des vredes; en de God des vredes zij met u.

Als er onder u zijn die zaligmakend tot de Heere bekeerd werden nadat u getrouwd bent, en onbekeerde levenspartners, zorg dan dat u hun voortdurend bewijs geeft dat Gods genade u onderwezen heeft om de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden te verzaken, en u onderwijst om matig en rechtvaardig en godzalig te leven in deze wereld. En als er onder u zijn die met een ongelovige getrouwd zijn sinds u de Heere kende, zorg dan dat u vriendelijk met hem of haar omgaat. Bedenk: als zij u vervolgen, hebt u dat over uzelf heen gehaald. Verwacht daarom vaderlijke kastijding; verdraag ze met geduld en behandel uw echtgenoot of echtgenote gepast en eervol. Prijs Christus en Zijn zaligheid door heel uw houding aan, 'want wat weet gij, vrouw, of gij den man zult zalig maken? Of wat weet gij, man, of gij de vrouw zult zalig maken?' (1 Kor.7:16). De Heere stelle u in staat om de leer van God onze Zaligmaker in alles te versieren.

De ware huwelijksvereniging een schoon beeld van Christus en Zijn gemeente

Tot slot zullen we laten zien dat een ware huwelijksvereniging een schoon beeld van Christus en Zijn gemeente is. Als ik hierover mag oordelen, heb ik de beste wijn tot het laatst bewaard. De vereniging die er tussen Christus en Zijn gemeente bestaat, is zo heerlijk van zichzelf dat geen andere vereniging, hetzij tussen mensen of tussen engelen, haar evenaart in majesteit, geluk of zegen. Ze kan roemen in waar geluk en zegeningen die het menselijk denken overtreffen. Al haar zegeningen zijn zeker gesteld krachtens alles wat God dierbaar is, en zijn veilig gesteld voor Zijn met bloed gekochte huisgezin. Het is een vereniging die nooit ontbonden kan worden, want de Heere 'haat het verlaten' (Mal.2:16).

Deze vereniging vond vóór de grondlegging der wereld plaats in de gedachten van Jehovah, en is de ware vrucht van Gods gadeloze en onveranderlijke liefde. De gemeente werd dus op verborgen wijze in de voornemens van de hemel aan Christus tot Zijn vrouw gegeven. Daarom zegt de gezegende Verlosser tot de Vader: 'Zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelve gegeven' (Joh.17:6). Hun personen en alle geestelijke zegeningen die noodzakelijk zijn om hen volmaakt heilig en gelukkig te maken, en om hun gelukzaligheid en zegen voor eeuwig volmaakt zeker te stellen, waren allemaal veilig ondergebracht in het hart van Christus, hun lieflijke en liefhebbende Man, voordat Jehovah de grond van de aarde legde.

Wat een gezegende beschrijving heeft de geïnspireerde Paulus hiervan gegeven in zijn zendbrief aan de Efeziërs, hoofdstuk 1:3-9. Lees het eens rustig door.

Hier zult u zien, geliefden, dat Gods lieve volk werd uitverkoren in Christus vóór de grondlegging der wereld, en dat zij gezegend werden met alle geestelijke zegening in de hemel in Hem. En wanneer alle geestelijke zegeningen in Hem ondergebracht en zeker gesteld zijn, kan er nooit een definitieve afval van Hem plaatsvinden, want zowel genade als heerlijkheid moet besloten liggen in 'alle geestelijke zegening'. Hierom werden zij aangenomen tot kinderen in Christus, en indien kinderen, dan ook 'erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus' (Rom.8:17).

Hoewel Jehovah heel goed wist dat zij in Adam zouden vallen, zichzelf in zonde en schande brengen, en de eeuwige ellende verdienen, toch was Zijn gadeloze liefde zodanig dat Hij hun verlossing in Christus zeker stelde. En eeuwig geloofd zij de Naam van Christus, Hij had Zijn bruid te lief dan dat Hij zou terugdeinzen toen de betaling werd geëist (Gal.4:4-5).

Te zijner tijd wordt de gezegende Geest gezonden om de geest der aanneming aan de zielen van al Gods uitverkorenen mee te delen (Gal.4:6-7). Hun erfgenaamschap is zeker gesteld in

Christus, en onder ‘alle geestelijke zegeningen’ die als een schat zijn weggelegd in Hem, bevindt zich ook de vergeving van al hun zonden. De rechtvaardiging en de aanvaarding van hun personen zijn ook zeker in Christus (Ef.1:7). In Christus zijn zij heilig en onberispelijk gemaakt, en zij zullen eeuwig volmaakt in Hem staan. Ja, geliefden, zo zeker is de bruid van Christus in Hem, dat noch aarde, noch hel hen kan scheiden. En op ’s Heeren tijd zullen ze gebracht worden tot de kennis van de gezegende verborgenheid van Zijn wil, en de majesteit van de liefde en lieflijkheid van de gezegende Drieheid in Eenheid, zoals geopenbaard in de grote huishouding van de zaligheid. Elk stukje van de heerlijkheid die de gemeente zal hebben en genieten, in de tijd of in de eeuwigheid, is geheel overeenkomstig de rijkdom van Gods genade en het welbehagen van Zijn wil, dat Hij voorgenomen had in Zichzelf.

Hoor dit, u lieve kinderen van God; u ziet dat alles veilig is in Christus. Stel al uw hoop in Hem, want er is niets wat u ooit nodig kunt hebben om u óf heilig óf gelukkig te maken, wat niet veilig is opgeborgen in Zijn hart. En daar is het ondergebracht voor u: ‘Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou’; ‘en uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade’ (Kol.1:19; Joh.1:16).

Niet alleen werd de gemeente aan Christus ondertrouwd of gegeven in de raadslagen van Jehovah voordat de wereld begon, maar ook vindt in de tijd een openlijke en bevindelijke huwelijksvereniging tussen Christus en Zijn volk plaats. De Heilige Geest maakt de zondaar levend, zegent hem met leven, licht, geloof en liefde in Christus, stort de liefde van Christus in zijn hart uit, en doet de ziel vereniging en eenheid met Hem ondervinden, door stromen van verdorvenheid en vuiligheid heen, en over bergen van schuld en toorn heen. De gezegende Geest richt het geloof van Gods volk op het kruis van Christus, en Christus komt snel en zoet aanvliegen met vergeving en vrede, neemt Zijn zetel in de consciëntie in en zegt: ‘Ik ben uw grote heil’ (vgl. Ps.35:3; Hebr.2:3 KJV). Schuld, dienstbaarheid en vrees wijken, en Christus en de ziel houden zoete gemeenschap met elkaar. Beide partijen hebben een welbehagen en een innig vermaak in elkaar. De Heere noemt de arme ziel Zijn ‘Hephzi-bah’ en ‘Beulah’, en zegt haar dat Hij over haar vrolijk is zoals een bruidegom over zijn bruid (Jes.62:4-5 KJV). En de gelovige zegt: ‘Ik ben zeer vrolijk in den HEERE, mijn ziel verheugt zich in mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, den mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan; gelijk een bruidegom zich met priesterlijk sieraad versiert, en als een bruid zich versiert met haar gereedschap’ (Jes.61:10).

Zo wordt de huwelijksvereniging bewust gevoeld en genoten. De gezegende Heere zal Zijn bruid nooit uit het oog verliezen, of één ogenblik Zijn liefde voor haar laten verminderen. Zij is Zijn eigen vlees en been, en Hij heeft haar Zijn Geest deelachtig gemaakt. Zij zijn inderdaad één en zullen nooit gescheiden worden.

Misschien zegt een zondaar met een gebroken hart: ‘Ik geloof dat dit waar is, maar ach, wat mij betreft, ik vrees dat ik geen deel noch lot heb in deze zaak! Ik zie mijzelf zo ellendig, verloren en rampzalig, zo verstoken van alles wat goed is en zo vol van alles wat kwaad is, dat ik mijzelf werkelijk voor God verfoei. En als ik zo walgelijk ben in mijn eigen ogen, wat moet ik dan wel zijn in de ogen des Heeren? Zeker zal Christus nooit zo’n snood iemand als ik in Zijn schoot en Zijn armen nemen. Ja, ik ben zo’n zondige ellendeling, dat ik het de grootste aanmatiging zou vinden om aanspraak te maken op een aandeel in Christus. Er is niets waar mijn ziel zo hevig naar dorst en schreeuwt dan Christus en Zijn zaligheid, maar ik vrees dat Hij nooit de mijne zal zijn.’

Arme, benauwde ziel, herinner u dat het zondaars en niets dan zondaars zijn, die Jezus

Christus kwam zoeken en zalig maken. En ‘gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, also moet de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe’ (Joh.3:14-15). Ik weet zeker dat er geen werkelijk hongeren en dorsten naar Christus en Zijn gerechtigheid zou zijn als er geen vereniging met Hem was. Het is de vrucht van geestelijk leven, en de Heere Zelf zegt: ‘Zalig zijn die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid; want zij zullen verzadigd worden’ (Matth.5:6). Wacht bij de poort van de Wijsheid, vertrouw en verlaat u alleen op de dierbare Naam, het bloed en de liefde van Christus, en dan zult u op ’s Heeren eigen tijd zingen en zeggen: ‘Deze is mijn God; ik heb Hem verwacht’ (vgl. Jes.25:9). Christus heeft nooit verwacht ook maar één lid van Zijn vrouw rein en vlekkeloos in zichzelf te vinden. Nee, geliefden; haar reinheid is in Hem en uit Hem ontvangt ze alle werkelijke heiligheid. Hoor wat de Heilige Geest door Paulus zegt: ‘Gij mannen, hebt uw eigen vrouwen lief, gelijk ook Christus de gemeente liefgehad heeft en Zichzelf voor haar heeft overgegeven; opdat Hij haar heiligen zou, haar gereinigd hebbende met het bad des waters door het Woord; opdat Hij haar Zichzelf zou heerlijk voorstellen, een gemeente die geen vlek of rimpel heeft of iets dergelijks, maar dat zij zou heilig zijn en onberispelijk’ (Ef.5:25-27). Haar heiligmaking, reiniging en heiligheid zijn dus allemaal uit en door de Heere Jezus Christus.

De beschrijving die de apostel in Efeze 5 van een man en zijn vrouw geeft, heeft duidelijk tweeërlei betekenis. Ten eerste heeft ze betrekking op de natuurlijke vereniging die er tussen man en vrouw bestaat. Ten tweede heeft ze betrekking op de gezegende geestelijke vereniging die er tussen Christus en Zijn gemeente bestaat. Daarom zegt Paulus in vers 32 en 33: ‘Deze verborgenheid is groot; doch ik zeg dit ziende op Christus en op de gemeente. Zo dan ook gijlieden, elk in het bijzonder, een iegelijk hebbe zijn eigen vrouw also lief als zichzelf; en de vrouw zie dat zij den man vreze.’

Laten wij dan een ogenblik kijken naar enkele dingen die in dit hoofdstuk gezegd worden in verband met de liefde van Christus voor Zijn vrouw: ‘Die zijn eigen vrouw liefheeft, die heeft zichzelf lief. Niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat’ (vers 28-29).

Dus heeft Christus de gemeente lief zoals Hij Zichzelf liefheeft; ook kan Hij haar niet haten zonder Zichzelf te haten. Door kwaad gerucht en goed gerucht heeft Hij haar lief als Zichzelf. Voordat Hij ooit Zijn liefde van Zijn lieve bruid kan terugtrekken, moet Hij ophouden Zichzelf lief te hebben, want zij is been van Zijn been en vlees van Zijn vlees. Hij heeft haar lief, Hij koestert haar en Hij voedt haar, en dat zal Hij ook blijven doen. Hij heeft met haar te doen in al haar benauwdheden en verdrukkingen: ‘In al hun benauwdheid was Hij benauwd, en de Engel Zijns aangezichts heeft hen behouden; door Zijn liefde en door Zijn genade heeft Hij hen verlost; en Hij nam hen op en Hij droeg hen al de dagen vanouds’ (Jes.63:9).

Hoewel zij steeds weer gehoereerd heeft, toch heeft Hij Zijn liefde nooit van haar weggenomen en zal Hij in Zijn getrouwheid niet feilen. Hij nam menselijk leven aan met de uitdrukkelijke bedoeling om voor haar overtredingen te sterven en haar tegenspreken te verdragen. In eeuwige liefde heeft Hij haar gevolgd door alle donkere doolhoven van haar onrechtvaardige en ondankbare levensweg, niet om Zich aan haar aan te passen, ook niet om haar met wraak te achtervolgen, maar om haar snode overtredingen te verdragen en haar tot Zich te lokken door de openbaring van Zijn liefde en schoonheden. Haar opgeven!? Nee, geliefden; in plaats daarvan gaf Hij Zijn rug aan degenen die Hem sloegen, en Zijn wangen aan degenen die Hem het haar uitplukten. In haar natuurlijke opstand tegen Hem deed zij alles wat ze kon om Hem aan schande en verachting bloot te stellen. Maar zodanig was Zijn

liefde, dat Hij het allemaal verdroeg, en zelfs verborg Hij Zijn aangezicht niet voor smaadheden en speeksel (Jes.50:6).

In welke zin we de gemeente in werkelijke vereniging met Christus ook beschouwen, deze vereniging is onafscheidelijk.

Wordt de gemeente een gebouw genoemd? Ze wordt gebouwd en ‘bekwamelijk samengevoegd ... in den Heere’; elke steen op zijn gepaste plaats, en al het timmerwerk gepast samen verbonden ‘tot een woonstede Gods in den Geest’. Ze wordt ‘gebouwd op het fundament der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus is de uiterste Hoeksteen; op Welken het gehele gebouw, bekwamelijk samengevoegd zijnde, opwast tot een heiligen tempel in den Heere; op Welken ook gij medegebouwd wordt tot een woonstede Gods in den Geest’ (Ef.2:20-22). Dit eenvormige, bekwam samengevoegde gebouw is de gemeente van Christus, in vereniging met Hem, Die zowel het Fundament als de Hoeksteen is. Dit is het huis van Gods heerlijkheid, en Hij zal het heerlijk maken (Jes.60:7).

Wordt de gemeente een lichaam genoemd? Ze is een lichaam dat ‘bekwamelijk samengevoegd en tezamen vastgemaakt is door alle voegselen der toebrengring’, zodat geen enkel ‘voegsel’ ofwel gewricht van het lichaam zonder toevoer kan blijven. En de toevoer van de gewrichten en delen van het lichaam van Christus vindt niet plaats door aanbidding; nee, geliefden, maar ‘naar de krachtadige werking van een iegelijk deel in zijn mate’ (Ef.4:16 KJV).

Vanuit Christus ontvangen alle leden, gewrichten en delen hun voedsel en steun, en dit wordt meegedeeld door de krachtadige werking van God de Heilige Geest. Dit wordt op gezegende wijze uiteengezet in 1 Korinthe 12:12 en vervolgens. Ieder lid en deel van dit lichaam is zo afhankelijk van elkaar, dat er strikt gesproken geen tweedracht in dit lichaam kan zijn. Want het Hoofd Christus kan niet tot de voet zeggen: ‘Ik heb u niet van node’ (vers 21). Het lichaam van Christus moet een volmaakt lichaam zijn. ‘En hetzij dat één lid lijdt, zo lijden al de leden mede; hetzij dat één lid verheerlijkt wordt, zo verblijden zich al de leden mede. En gijlieden zijt het lichaam van Christus, en leden in het bijzonder’ (vers 26-27).

We zien dus dat de gemeente, of we haar nu zien als een gebouw, als een lichaam of als een vrouw, onafscheidelijk met Christus verenigd is, al haar zegeningen aan Hem ontleent en onder Zijn bijzondere zorg en verantwoordelijkheid staat. En aan welke gevaren of moeilijkheden ze ook is blootgesteld, of hoe talrijk, wreed of listig haar vijanden ook zijn, Hij zal haar altijd verdedigen, haar veilig door al haar beproevingen heen brengen en haar eeuwig met Zijn eigen heerlijkheid verheerlijken. Hij wist dat ze blootgesteld zou worden aan de vreselijke artillerie van de hel, en Hij gedacht aan haar in haar lage staat en was vastbesloten Zich gepast te maken voor haar toestand (Hebr.4:15-16).

Laat de bruid van Christus dit voor ogen houden. Uw Man is uw Priester geworden en tot op dit ogenblik heeft Hij medelijden met uw zwakheden. Hij kent uw verzoeken, zwakheden en benauwdheden. Hij reikt u de gouden scepter toe, terwijl Hij u lieflijk tot de troon der genade nodigt, en gadeloze barmhartigheid en grenzeloze genade zijn de mandaten die Hij van Zijn troon laat uitgaan. Uw liefhebbende Man is daar gezeten om de zegeningen van Zijn hart aan Zijn geliefde bruid te schenken, en hoe scherp of hevig uw verzoeken ook zijn, ‘Hij Zelf heeft verzocht zijnde geleden’ en ‘Hij kan dengenen die verzocht worden, te hulp komen’ (Hebr.2:18).

In aanvallen van ongeloof, wanneer de wereld, het vlees en de duivel allemaal gewapend

optrekken tegen de bruid van Christus, en wanneer de gezegende Heere met wijze doeleinden Zijn aangezicht verbergt en zij Hem niet kan zien, zegt ze vaak dat haar ‘weg voor den HEERE verborgen is, en [haar] recht van [haar] God voorbijgaat’ (Jes.40:27). Maar zodanig is de natuur van Zijn liefde, dat Hij Zich niet lang kan inhouden. Hij moet en zal verschijnen en zeggen: ‘Waarom zegt gij dan, o Jakob, en spreekt, o Israël: Mijn weg is voor den HEERE verborgen?’ Geen zuigeling kan de meest teerhartige moeder zo lief zijn als de bruid van Christus Hem (Jes.49:15-16).

Eeuwige eerbewijzen rusten op het hoofd van Christus! Geen vijanden van binnen noch vijanden van buiten zullen ooit Zijn bruid van Zijn liefhebbende hart wegrukken. Te allen tijde en onder alle omstandigheden heeft Hij haar lief en behartigt Hij haar werkelijke welzijn (Joh.17:9-10,24). Laat de wereld de wenkbrauwen fronsen en mensen en de duivel woeden, toch is de gemeente veilig in Christus. Al is de hele natuur in rep en roer, en feilt alle geschapen goed, de goedertierenheid des Heeren zal nooit feilen. Arme, bevende, neergeworpen, vertwijfelde bruid van Christus, ‘vrees niet, want gij zult niet beschaamd worden, en word niet schaamrood, want gij zult niet te schande worden ...’ (lees Jes.54:4-10).

Wat een Goddelijke menigte van dierbare beloften en verklaringen van barmhartigheid lezen we hier! Dit is de innemende taal van een liefhebbende Man tegenover Zijn arme, makkende, gemelijke vrouw. En al lijkt Hij soms een gefronst gelaat te hebben vanwege haar herhaalde beledigingen en ongepaste gedrag tegenover Hem, Zijn schijnbaar fronsend gelaat is maar voor een ogenblik, ja, een *klein* ogenblik. Maar Zijn goedertierenheid is eeuwig. De verheven bergen en de vaste heuvelen zullen eerder verdwijnen dan dat Zijn goedertierenheid van Zijn bruid zal wijken. Hij weet wat maaksel wij zijn, Hij is gedachtig dat wij stof zijn en Zijn medelijdend hart heeft met ons te doen in onze zwakheid. Heel dit hoofdstuk staat vol van barmhartigheden en zegeningen voor Sion. En tot aanmoediging van haar hoop wanneer de vijanden tegen haar opstaan, verzekert de Heere haar van de overwinning (Jes.54:17).

Christus en Zijn gemeente waren altijd één en zullen altijd één zijn. De aard van deze vereniging is zodanig dat elke stap die de Heere Jezus Christus in Zijn middelaarshoedanigheid ondernam, Hij die ondernam als Hoofd en Vertegenwoordiger. Zijn vrouw werd feitelijk in Hem beschouwd en zal zeer zeker delen in de overwinningen die Hij behaalde en de eerbewijzen die Hij verwierf.

Beschouw Hem waar u maar wilt in Zijn middelaarshoedanigheid, en u zult Zijn vrouw in Hem zien.

Werd Hij van eeuwigheid gezalfd, van de aanvang, van de oudheden der aarde aan? De gemeente werd uitverkoren in Hem vóór de grondlegging der wereld (Spr.8:23; Ef.1:4).

Toen Hij vlees werd, was Zijn gemeente nog steeds in Hem en met Hem: ‘Zie, de HEERE heeft doen horen tot aan het einde der aarde: Zegt der dochter Sions: Zie, uw heil komt; zie, Zijn loon is met Hem en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht’ (Jes. 62:11). Welnu, de gemeente van Christus is Zijn loon, en de Heere zegt dat Zijn loon met Hem is; dus was de gemeente met Hem.

De eerste Adam was ‘een voorbeeld Desgenes Die komen zou’ (Rom.5:14). Zijn vrouw lag in zijn lendenen voordat ze zichtbaar werd voortgebracht. Zo is het ook met de tweede Adam, de Heere uit de hemel. Zijn gemeente is de dauw van Zijn jeugd, die in Hem

verborgen lag als in de baarmoeder van de dageraad, en op de dag van Zijn heirkraft zeer gewillig gemaakt zal worden om Hem te erkennen als haar liefhebbende en wettige Man (Ps.110:3). Dit is het zaad dat in Psalm 89 genoemd wordt, waarvan Jehovah tot drie keer toe verklaart dat het in der eeuwigheid zal zijn. O, de gadeloze wonderen van soevereine genade! Wie kan de diepten van Christus' liefde peilen? De engelen zijn begerig in te zien in de dingen die zij bevat, maar alleen de bruid van Christus wordt in het zoetste deel van de verborgenheid toegelaten, want 'de verborgenheid des HEEREN is voor degenen die Hem vrezen; en Zijn verbond, om hun die bekend te maken' (Ps.25:14).

Laten wij verder opmerken dat toen de Heere Jezus Christus Zijn ziel tot een schuldoffer gaf, Hij en Zijn bruid nog steeds één waren. Op dat ogenblik zag Hij Zijn zaad én voelde Hij de vreselijke wraak die haar schuld verdiende. Maar zodanig is Zijn liefde, dat hoewel de wet en de duivelen, de aarde en de hel dicht op Hem aandrongen en het Goddelijke recht een volle voldoening voor de snode overtredingen van Zijn vrouw eiste, toch Zijn liefde nooit verminderde. Nee, Hij gaf Zijn eer, Zijn leven en Zijn bloed voor haar (Jes.53:10-11). Maar het zal Hem nooit voldoening geven om Zelf in de hemel te heersen en Zijn vrouw in de hel te zien. Hij zal nooit van haar scheiden. Krachtens de vereniging met Hem werd zij beschouwd als gekruisigd met Hem en gestorven met Hem.

Daarom zegt Paulus: 'Ik ben met Christus gekruist' (Gal.2:20). En: 'De liefde van Christus dringt ons, als die dit oordelen, dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn' (2 Kor.5:14-15). Dat wil zeggen: toen Christus stierf voor al Zijn volk, werden zij allen beschouwd als gestorven met Hem; en evenals zij met Hem stierven, zo werden ze ook met Hem levend gemaakt en medeopgewekt, en zij zitten samen met Hem in de hemel (Ef.2:4-6). Over het mystieke lichaam van Christus werd het doodvonnis geveld in Hem, en werd zo beschouwd als Zijn dood lichaam, zoals geschreven staat: 'Uw doden zullen leven, ook Mijn dood lichaam, zij zullen opstaan; waakt op en juicht, gij die in het stof woont, want Uw dauw zal zijn als een dauw der moeskruiden, en het land zal de overledenen uitwerpen' (Jes.26:19).

Even zeker als Christus' vrouw feitelijk in Christus stond, en leed, en stierf, en weer opstond, en opvoer ten hemel, zo zeker zal zij geestelijk levend gemaakt worden, levend voor God, en dood worden voor de wereld, de zonde en de wet. Zij zal opgewekt worden tot nieuwigheid des levens in Christus, door de onoverwinnelijke inwerking van God de Heilige Geest. Zo zullen zondaars bevindelijk en zichtbaar met Christus trouwen; en wanneer zij zichtbaar met Christus trouwen, zijn ze niet alleen been van Zijn been en vlees van Zijn vlees, maar worden ze ook Zijn Geest deelachtig gemaakt. Zij woonden in *Hem* vóór de grondlegging der wereld, al wisten ze dat niet. Maar nu woont Hij in *hen*, Die zowel het Leven als de Hoop der heerlijkheid is, want 'die den Heere aanhangt, is één geest met Hem' (1 Kor.6:17). Hij geeft Zijn vreze in hun hart en zij zullen niet voorgoed van Hem afwijken.

De Heilige Geest zegt door Salomo dat 'de vreze des HEEREN het beginsel der wijsheid is' (Spr.9:10). En zo is het. Want voordat de Heere Zijn vreze in het hart van een zondaar geeft, kent de zondaar noch God, noch zichzelf, en daarom kan hij in de eigenlijke zin van het woord niet wijs zijn. Maar de bruid van Christus wordt wijs gemaakt tot zaligheid, en zij is wat er wordt bedoeld met de vijf wijze maagden. Christus geeft Zijn leven in hun hart, en zij leven in Hem en 'wandelen in nieuwigheid des levens' (Rom.6:4). Omdat Hij leeft, zullen zij ook leven. Hij deelt hun Zijn licht en Zijn waarheid mee, en zij wandelen in het licht en in de waarheid (Joh.8:12;3 Joh.4). Zijn liefde wordt zoet uitgestort in hun harten en zij hebben

Hem lief boven alle aardse blijdschap. Met hun beste deel zeggen zij: ‘Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde’ (Ps.73:25). Met een woord: Hij geeft hun geloof om in Hem te geloven en liefde om Hem te omhelzen. Hij noemt Zijn gemeente Zijn vriendin, Zijn duive, Zijn volmaakte, en zegt haar dat Hij geen gebrek aan haar ziet. Hij brengt haar naar Zijn wijnhuis, spreidt Zijn banier van liefde over haar uit en onthaalt haar op de rijke schatten van Zijn hart. En onder de zoete, verkwikkende zalving van Zijn goedertierenheid roept ze uit: ‘Al wat aan Hem is, is gans begerlijk. Zulk een is mijn Liefste, ja, zulk een is mijn Vriend, gij dochteren van Jeruzalem’ (Hoogl.5:16).

Wanneer deze huwelijksvereniging bewust in de ziel genoten wordt, verliest de wereld haar bekoringen en is Christus alles en in alles. Door het geloof heeft ze gemeenschap met de Vader en met Christus en met de gezegende Geest. Dan weet ze in werkelijkheid wat het is om gezegend te zijn met ‘de genade van den Heere Jezus Christus en de liefde Gods en de gemeenschap des Heiligen Geestes’ (2 Kor.13:13).

Het is één ding om belijdenis van de godsdienst te doen, en wat anders om een werkelijke, levenskrachtige vereniging en eenheid met de Heere Jezus Christus te ervaren. Zonder deze vereniging kan er geen enkele werkelijke gemeenschap zijn, want vereniging (*union*) is het fundament voor gemeenschap (*communion*). Daarom is het van het grootste belang om onze vereniging met Christus te kennen. Wanneer de bruid van Christus deze vereniging en gemeenschap door een levend en krachtig geloof in Christus mag ervaren, zal ze de wereld, het vlees en de duivel overwinnen, en ten slotte zal ze volledig veranderd worden in het heerlijke beeld van de Heere Jezus Christus. Ze zal met Hem leven en heersen tot in alle eeuwigheid. Dan zal het huwelijk volkomen voltrokken zijn in onuitsprekelijke gelukzaligheid.

Toen de geïnspireerde apostel de liefde van Christus tot Zijn gemeente in ogenschouw nam, leek hij zich te verliezen in een gloed van heerlijkheid. Daarom, geliefden, zal ik dit gedeelte van het onderwerp besluiten met de woorden van de geïnspireerde apostel: ‘Want ik ben verzekerd dat noch dood noch leven, noch engelen noch overheden noch machten, noch tegenwoordige noch toekomstige dingen, noch hoogte noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere’ (Rom.8:38-39).

En nu, geliefden, als Christus ons zo heeft liefgehad, hoe behoren wij elkaar lief te hebben! Het is zeker onze taak om Hem lief te hebben en Hem gehoorzaamheid te betonen in alle dingen. Laat het uw zorg zijn om Zijn gezegende wil te kennen en te doen. Volg Zijn gezegende voetstappen. ‘Zijt dan navolgers Gods, als geliefde kinderen; en wandelt in de liefde, gelijkterwijs ook Christus ons liefgehad heeft en Zichzelf voor ons heeft overgegeven tot een offerande en een slachtoffer Gode, tot een welriekenden reuk’ (Ef.5:1-2). Christus’ vrouw moet een getuige voor God zijn tegenover mensen en duivelen. Kom dan op voor de gezegende waarheid van Zijn Evangelie en bewijs blijmoedig gehoorzaamheid aan Zijn voorschriften en aan de ordinanties van Zijn huis. Laat deze gezegende liefde u dringen om te zeggen: ‘HEERE, maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden. Leid mij in Uw waarheid en leer mij, want Gij zijt de God mijns heils; U verwacht ik den gansen dag’ (Ps.25:4-5).

‘Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt’ (Matth.26:41). Leef als vreemdelingen en bijwoners op aarde, en geef er door heel uw doen en laten onder de mensen blijk van dat u geroepen bent tot heiligheid, en dat u wenst te leven en te wandelen zoals het de heiligen

betaamt. Laat de eer van Christus u na aan het hart liggen en zoek Hem te verheerlijken in alles wat u doet en in alles wat u zegt. Geef er blijk van dat Hij u door rijke barmhartigheid geleerd heeft om Hem lief te hebben én Hem te gehoorzamen. ‘Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen Gods, dat gij uw lichamen stelt tot een levende, heilige en Gode welbehaaglijke offerande, welke is uw redelijke godsdienst. En wordt dezer wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven welke de goede en welbehagende en volmaakte wil van God is’ (Rom.12:1-2). Amen.

*****

George Mockford over zijn huwelijk (1826-1899)

Overgenomen uit Woestijnreizen

Ik kwam in kennis met de persoon, die later mijn vrouw werd. Zij kwam in dezelfde gemeente als ik, daar haar vader er organist was. Mijn natuurlijk hartstochten waren sterk op haar gezet, hoewel zij geen deelgenote van de genade was. Daarom spraken enigen van mijn vrienden hierover met mij; maar ik beweerde dat ik geloof had, dat zij tot een ware christin zou gemaakt worden. O, welk een ijdele waan was dit; zonder Goddelijke goedkeuring. Hoe tegenstrijdig met de geopenbaarde mening Gods in Zijn Woord! Spoedig trad ik in het huwelijk, zonder enig uitzicht op een middel van bestaan te hebben en mijn zielsbelangen waren zeer veel op de achtergrond geraakt.

*****

J.C. Philpot beantwoordt vragen over echtscheiding en hertrouwen

Overgenomen uit Afscheiding en Raadgevingen

24. Mag een vrouw in geen enkel geval van haar man scheiden?

Mijnheer, ik ben vast overtuigd van uw diepe inzicht. Daarom vraag ik u uw mening – overeenkomstig de Schrift – te geven over 1 Korinthe 7:10: ‘Doch den getrouwden gebied niet ik, maar de Heere, dat de vrouw van den man niet scheidt.’ Moet een vrouw onder bijzonder moeilijke omstandigheden bij haar man blijven; ik bedoel als haar leven gevaar loopt?

Antwoord

Laat niemand denken dat we over enige kwestie autoritair, arrogant en vol zelfverheffing onze mening geven. Als ons een vraag gesteld wordt en we menen die op eenvoudige, Schriftuurlijke en tactvolle wijze te kunnen beantwoorden, voelen we ons vrij om dat te doen. We geven echter slechts een mening over het onderwerp. Misschien is deze mening waardeloos, misschien ook niet. Weeg deze mening echter in de weegschaal van het heiligdom, onderzoek deze bij het licht van de Schriften, het onderwijs van de Geest in het hart en de stem van een consciëntie die door de vreze Gods teerhartig gemaakt is. Komt deze mening overeen met het oordeel van deze onfeilbare jury, dan moet u ze aanvaarden. Zo niet, dan is onmiddellijke verwerping vereist. We ervaren het als onze plicht om Gods gemeente te dienen. Alle licht, kennis en natuurlijke of geestelijke wijsheid die we bezitten – hoe

weinig misschien ook – delen we ruimhartig met onze lezers. Hen te dienen in Gods Koninkrijk, zwakke handen te versterken, struikelende knieën vast te maken, onwetende naasten te onderwijzen of moedeloze mensen te vertroosten, is alles wat we wensen. Laat niemand denken dat we vragen proberen te beantwoorden om ons op bijzondere wijsheid te kunnen beroemen of om ons als dictator in Gods gemeente op te werpen. Wij voelen ons de minste en de geringste van Gods dienstknechten. Als we echter van enig nut kunnen zijn voor een van de verlostten, beschouwen we dat als onze hoogste eer en ons mooiste werk.

Er is geen sterkere band dan de huwelijksband. Bijna alles moeten we verdragen om te voorkomen dat die band breekt. Genade verbreekt die verbintenis niet, maar maakt ze, zo mogelijk, des te sterker. Bij de eisen van de menselijke en Goddelijke wet komen nu immers de voorschriften van het Evangelie en het onderwijs van de Heilige Geest.

In de hierboven geciteerde tekst sprak de apostel een oordeel uit over een zeer belangrijke kwestie. Hij zegt uitdrukkelijk: ‘Doch den getrouwden gebied niet ik, maar de Heere, dat de vrouw van den man niet scheidt.’ In dit geval is de man een ongelovige en – in die tijd – ook een afgodendienaar. Mogelijk is hij een vervolger en een godslasteraar, maar hij blijft haar echtgenoot. Zij moet hem niet verlaten, maar bij hem blijven. We kunnen gerust concluderen dat een gelovige vrouw haar ongelovige man niet mag verlaten – en vice versa – behalve als er dingen zijn die het onmogelijk voor hen maken om samen te leven. Leeftijdsverschil, een moeilijk karakter, verschil in opvattingen, blijvende antipathie, ontdekking van huichelarij, buitensporige verkwisting, losbandigheid en luiheid, en zelfs dronkenschap, mishandeling of slagen moeten een vrouw er niet toe brengen haar man te verlaten. Evenmin mag een man zijn vrouw verlaten. De band die hem aan haar bindt, is zelfs nog sterker, omdat zij het zwakkere vat is en meer van hem afhankelijk is dan hij van haar.

We kunnen slechts twee situaties bedenken waarin een vrouw wettig haar man kan verlaten. Ten eerste als hij is overgegeven aan schaamteloze losbandigheid. Misschien is hij haar ontrouw geweest. Is hij echter niet weggezonden in schaamteloze losbandigheid, dan kan zelfs ontrouw in onze ogen geen afdoende reden zijn om hem te verlaten. Als hij echter prostituees mee naar huis brengt, onder haar dak in schaamteloos overspel leeft met een dienstmeisje of zij persoonlijk lijdt onder zijn grove gedrag, geloven we dat zij hem mag verlaten, als ze al het mogelijke heeft gedaan om hem tot betering te bewegen. Zelfs dan moet ze hem niet volkomen en voorgoed verlaten, maar bereid zijn om terug te keren en hem te vergeven, als hij echt terugkeert van zijn boze wegen en verlangt naar haar terugkeer. Ten tweede als het geweld meedogenloos en levensbedreigend wordt. Een man moet een echte brutoot zijn om zijn vrouw te kunnen slaan! In deze ellendige wereld lopen echter veel van zulke bruten rond. Een vrouw zou het huis van haar man niet moeten verlaten om een, twee of twintig slagen. Misschien is hij verschrikkelijk driftig, terwijl zij hem erg sart en ergert. Eén ruzie of twintig ruzies en zelfs vuistslagen geven een christelijke vrouw geen grond om haar man te verlaten. Is er echter sprake van aanhoudende wreedheid, is er een aanslag gepleegd op haar leven of lichaam, of loopt het leven van de vrouw echt gevaar door mateloze dronkenschap of krankzinnigheid, terwijl ze geen bescherming kan verwachten van de wet of uit een andere hoek, dan menen we dat ze haar man mag verlaten. Want wie kan haar de raad geven om te blijven om vermoord te worden? Wie zou geen reden hebben om zichzelf te beschuldigen, wanneer hij een vrouw geadviseerd had om niet te vluchten terwijl

haar leven gevaar liep, als de volgende dag hem de tijding bracht dat haar man haar van het leven beroofd had?

Veel christelijke vrouwen hebben veel te lijden van hun man. Als zulke vrouwen deze pagina's lezen, wil ik hen een vriendelijke raad geven. Christelijke vrouw, bedenk dat hij uw echtgenoot en de vader van uw kinderen is. Eens – zo niet nu – hebt u hem hartelijk liefgehad. Roept alles u dan niet op om u tot het uiterste in te spannen om hem te verdragen? Als u hem verlaat, kunt u de kinderen waarschijnlijk niet meenemen. En hoe zullen ze, als ze nog jong zijn, door hun wrede vader behandeld worden? En als ze al ouder zijn, hoe gemakkelijk zullen ze dan bedorven en naar de ondergang gevoerd worden door het voorbeeld van hun vader! U moet om hunnentwil daarom al het mogelijke doen om hem te verdragen. Bedenk ook hoe arm en eenzaam u zult zijn als u uw huis verlaten hebt; zonder vrienden en misschien berooid, blootgesteld aan verzoeking en achterdocht! En omdat u niet zeker weet of het Gods wil is dat u uw man verlaat, zult u misschien wel geplaagd worden door twijfel. Als u echter alles doet om hem te dragen en te verdragen, zijn de beloften van de Heere voor u. U zult mogelijk vaak ondersteund en gezegend worden met Zijn tegenwoordigheid en gunst. Menige man die zijn vrouw kwelde, is door genade geroepen. Het zachtmoedige, christelijke gedrag van zijn vrouw is het instrument geweest. Door de wandel van zijn vrouw is hij zonder woord gewonnen (zie 1 Petr. 3:1). Indien dit geluk u ten deel zou vallen, zult u de genade prijzen die u de kracht gaf om hem te verdragen, als u ziet dat de ziel van uw man gered is.

7a. Kan een verlaten en weer getrouwde vrouw lid blijven?

Ons is gevraagd onze mening te geven over de volgende kwestie. Een getrouwde vrouw was verlaten door haar echtgenoot. Na dertien jaar is ze opnieuw getrouwd in de veronderstelling dat hij gestorven was. Zes of zeven jaar later is haar eerste man echter weer teruggekomen. Kan deze vrouw lid blijven van een Evangeliegemeente?

Antwoord

In de genoemde kwestie wordt geen melding gemaakt van een belangrijk gegeven: Leeft de vrouw nu met een van beide mannen? Gods Woord spreekt zich heel duidelijk uit tegen terugkeer tot haar eerste echtgenoot (Deut. 24:3,4; Jer. 3:1). En leven met een tweede man terwijl de eerste echtgenoot nog leeft, is overspel (Rom. 7:3). Als een christelijke vrouw moet zij daarom beide mannen verlaten en zichzelf als weduwe beschouwen. Ze is diep te beklagen, vooral als ze arm is, als ze voor haar onderhoud afhankelijk is van de man met wie ze de laatste tijd geleefd heeft of als er kinderen zijn. Gods Woord is echter duidelijk en wij menen dat de gemeente haar niet kan toelaten met hen aan te zitten, tenzij er sprake is van een volkomen en totale scheiding van de mannen met wie zij heeft geleefd.

7b. Kan een verlaten en weer getrouwde vrouw lid blijven?

Na publicatie van bovenstaand antwoord reageert Philpot in de *Gospel Standard* van april 1853 op een ontvangen reactie, wat hieronder is geplaatst.

Misschien herinnert u zich dat in het februarinummer onze mening werd gevraagd over de kwestie of een vrouw lid mocht blijven van een Evangeliegemeente, als haar eerste echtgenoot haar verlaten had en ze met een tweede man was getrouwd. Enkelen van onze

lezers hebben bezwaren geuit tegen ons oordeel over deze kwestie en we hebben daarover verschillende brieven ontvangen. Om beknopt te zijn, gaven we toen slechts een samenvatting van de kwestie, maar omdat het onderwerp enige discussie heeft opgeleverd, lijkt het ons het beste de oorspronkelijke brief, of ten minste een belangrijk deel daarvan, te plaatsen. Het gedeelte dat is weggelaten, is hoofdzakelijk inleidend.

Geachte heer, de schrijver van deze weinige regels is verbonden aan een gemeente waarin zich een heel belangrijke kwestie voordoet. Unaniem is besloten om de uitgever van de *Gospel Standard* te vragen zijn mening daarover te geven. Het gaat niet om een bijzondere gril of om de oplossing van een onbetekenend meningsverschil dat tussen twee partijen is ontstaan. Het is een reële zaak. Een man heeft zijn vrouw verlaten. Na verloop van tijd hertrouwt ze, waarna haar eerste man weer terugkeert. Is het dan Schriftuurlijk als ze lid van de gemeente blijft? In dit geval heeft de man zijn vrouw verlaten. Zij is na dertien jaar opnieuw getrouwd, terwijl ze niet wist of haar man overleden was. Nadat zij zes of zeven jaar getrouwd was, keerde de eerste man terug, zodat algemeen bekend werd dat hij nog in leven is. Is het Schriftuurlijk als zij lid blijft? Wilt u alstublieft zo snel mogelijk in de *Gospel Standard* op deze vraag antwoorden? De uwe in liefde, een vraagsteller. 11 januari 1853

Uit bovenstaande brief blijkt dat de zaak aan ons werd voorgelegd op algemeen verzoek van de gemeente. Hoewel ons onbekend was en is welke gemeente ons deze vraag heeft gesteld, konden we daarom niet goed weigeren onze mening te geven.

U zult zich herinneren dat wij van mening zijn dat deze vrouw onder deze omstandigheden geen lid van een Evangeliegemeente kan blijven. Verschillende briefschrijvers hebben hiertegen bezwaren geuit. Wat voor bezwaren dat zijn, blijkt uit de volgende brief, die mogelijk even duidelijk is als welke andere brief over dit onderwerp ook.

Geachte heer, ik was zeer verbaasd toen ik in het februarinummer van de *Gospel Standard* las welk antwoord u een gemeente gaf over de zaak van die arme vrouw. Ik heb de passages waarnaar u verwees en ook 1 Korinthe 7 nog eens overdacht en ik moet wel tot de conclusie komen dat uw antwoord inderhaast geschreven is. Ik weet namelijk zeker dat u geen mensen bedroefd wilt maken die God geen smart heeft aangedaan (Ezech. 13:22). Deze arme vrouw is een weduwe, die al dertien jaar door haar man in de steek gelaten is. Ik stel dat wat zij gedaan heeft in dit geval gerechtvaardigd is en ik geloof dat dit in overeenstemming is met de wet van ons land, het gevoelen is van de meeste mensen die grondig in het Woord der waarheid zijn onderwezen en naar de mening van de Heilige Geest is (1 Kor. 7:15). Zij die de smarten hebben ervaren van een vrouw die weduwe geworden is door de ergste van alle doden, namelijk verlating, kunnen bevestigen dat het waar is dat ze geen man had. Hij was dood voor haar. Daarom is de stap die zij deed gerechtvaardigd. Wee de gemeente die een vrouw scheidt van haar wettige echtgenoot of in een dergelijk geval een erkende zuster in Jezus zou uitsluiten van het Avondmaal des Heeren. Als mijn woorden die arme ziel konden bereiken, zou ik zeggen: 'Moge God u bekwaam maken om biddend het Woord der waarheid te onderzoeken. Als u mag delen in Jezus' gunst, hoeft u het ongenoegen van enige gemeente of van de wereld niet te duchten.'

Biddend dat de Standard (de banier) in waarheid geheven mag worden, met het oog op het motto. Met de meeste hoogachting, R.P. 18 februari 1853

We erkennen volmondig dat dit een zeer pijnlijke en beklagenswaardige situatie is. Maar in Goddelijke zaken mogen we ons niet laten sturen en leiden door natuurlijke gevoelens, maar moet het onfeilbare Woord van God onze gids zijn.

Zonder enige schroom durven we te stellen dat volgens Gods Woord alleen dood en echtscheiding de band tussen man en vrouw kunnen verbreken. De Heere Jezus heeft dit met Zijn eigen lippen uitgesproken. ‘En de Farizeeën kwamen tot Hem, verzoekende Hem en zeggende tot Hem: Is het een mens geoorloofd zijn vrouw te verlaten om allerlei oorzaak? Doch Hij antwoordende zeide tot hen: Hebt gij niet gelezen, Die van den beginne den mens gemaakt heeft, dat Hij hen gemaakt heeft man en vrouw? En gezegd heeft: Daarom zal een mens vader en moeder verlaten en zal zijn vrouw aanhangen, en die twee zullen tot één vlees zijn? Alzo dat zij niet meer twee zijn, maar één vlees. Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheidde de mens niet. Zij zeiden tot hem: Waarom heeft dan Mozes geboden een scheidbrief te geven en haar te verlaten? Hij zeide tot hen: Mozes heeft vanwege de hardigheid uwer harten u toegelaten uw vrouwen te verlaten; maar van den beginne is het alzo niet geweest. Maar Ik zeg u, dat zo wie zijn vrouw verlaat, anders dan om hoererie, en een andere trouwt, die doet overspel; en die de verlatene trouwt, doet ook overspel’ (Matth. 19:3-9). De wet van ons land stoelt op deze tekst en erkent uitsluitend ontbinding van het huwelijk door de dood of door wettige echtscheiding.⁶ We stellen daarom dat volgens Gods wet, en die van de mens, een vrouw niet opnieuw kan trouwen terwijl haar eerste man leeft, zonder overspel te bedrijven. Hoe duidelijk spreekt Paulus hierover! ‘Want een vrouw die onder den man staat, is aan den levenden man verbonden door de wet; maar indien de man gestorven is, zo is zij vrijgemaakt van de wet des mans. Daarom dan, indien zij eens anderen mans wordt terwijl de man leeft, zo zal zij een overspelster genaamd worden; maar indien de man gestorven is, zo is zij vrij van de wet, alzo dat zij geen overspelster is als zij eens anderen mans wordt (Rom. 7:2,3).

Afwezigheid of verlating is wreed en goddeloos. De situatie van deze vrouw is zeer beklagenswaardig: Jarenlang is ze verlaten zonder te weten of haar wettige echtgenoot en beschermer in leven is of niet. Noch deze verlating, noch de onzekerheid verbreekt echter de band van het huwelijk. Als het huwelijk ontbonden wordt door afwezigheid of verlating, zouden we kunnen vragen hoe lang dat moet duren om dit effect te hebben. Zal dat een week, een maand of een jaar zijn? En als deze periodes te kort zijn, waar moeten we dan een grens trekken? Als de huwelijksband niet verbroken kan worden vanwege een afwezigheid van een jaar, kan het huwelijk dan wel ontbonden worden als de afwezigheid tien of twintig jaar duurt?

De mening van R.P. is niet alleen in strijd met de wet, maar staat ook haaks op de Schrift. Zijn uitleg van 1 Korinthe 7:15 is absoluut onjuist. De apostel spreekt in deze context over een gelovige vrouw die getrouwd is met een ongelovige man. Hij veronderstelt hier twee dingen. Ten eerste dat de ongelovige man bij zijn gelovige vrouw wil blijven. Laat zij hem in dat geval niet verlaten (1 Kor. 7:13). De ongelovige man kan echter ook weggaan en zijn vrouw verlaten. In dat geval besluit de apostel dat zij hem niet hoeft te volgen en niet per se bij hem moet blijven. ‘Dat hij scheidde; de broeder of de zuster wordt in zodanige gevallen niet dienstbaar gemaakt’ (vers 15). Ze is dus niet verplicht om hem te volgen en bij hem te

---

⁶ Het is volgens de wet onmogelijk dat iemand die al getrouwd is, een tweede huwelijk sluit terwijl de eerste vrouw of man nog leeft. En hoewel we een zeer sterke reden gehad kunnen hebben om te geloven dat de eerste vrouw of man is overleden, zal het feit dat de ouders in moreel opzicht onschuldig zijn, de kinderen uit het tweede huwelijk geen enkel voordeel verschaffen (*Penny Cyclopaedia*).

blijven wonen, als hij haar heeft verlaten. Maar zegt hij iets over een nieuw huwelijk of keurt hij dat goed? Waar zegt hij dat verlaten de huwelijksband ontbindt? Integendeel. In hetzelfde hoofdstuk zegt hij exact het tegenovergestelde: ‘Een vrouw is door de wet verbonden zo langen tijd haar man leeft; maar indien haar man ontslapen is, zo is zij vrij om te trouwen dien zij wil, alleenlijk in den Heere’ (vers 39). Hoe duidelijk spreekt hij hier uit dat alleen de dood de huwelijksband verbreekt!

Het aantal jaren dat haar echtgenoot haar verlaten heeft, de onbekendheid van zijn verblijfplaats, haar overtuiging dat hij overleden is, haar ellendige toestand, haar armoede en nood, haar onbeschermd staat – al deze beklagenswaardige omstandigheden veranderen de Goddelijke en menselijke wet niet en kunnen dat ook niet. Hij is haar man en zij is zijn vrouw tot de band door dood of echtscheiding verbroken wordt. Net als in talloze andere situaties hebben Gods soevereine wil, de nationale wet en het algemene nut van de gemeenschap meer gewicht dan het lijden van individuele personen. Dit kan persoonlijk leed veroorzaken, maar wat een weldaad is het voor getrouwde vrouwen! Als verlaten het huwelijk kon ontbinden, zouden duizenden gewetenloze mannen van die mogelijkheid gebruikmaken. Geen enkele getrouwde vrouw kon, zoals nu, zeker weten dat zij gehuwd zou blijven tot zij of haar echtgenoot zou overlijden.

Wij zouden niet zoveel moeite doen om te bewijzen wat helder en duidelijk is, als we niet wisten hoe lichtvaardig velen denken over de huwelijksband. Een voorbeeld hiervan is de brief van R.P. Hier zien we een man die stelt dat zijn woorden ‘in overeenstemming zijn met de wet van ons land, het gevoelen zijn van de meeste mensen die grondig in het Woord der waarheid zijn onderwezen en naar de mening van de Heilige Geest zijn’. Hij stelt dat het geoorloofd is dat de arme vrouw opnieuw trouwde zonder bewijs van de dood van haar man, en dat zijn verlaten van haar voldoende grond is voor deze stap. Het kan ons niet verwonderen dat vleeselijke mensen lichtvaardig denken over de heiligheid van de huwelijksband, als belijders van de godsdienst zulke on-Bijbelse gevoelens aanwakkeren. De vraag was echter of de gemeente een vrouw nog steeds als lid moet erkennen, wanneer ze hertrouwt tijdens het leven van haar man. Wij blijven bij ons oorspronkelijke standpunt en zeggen: ‘Nee.’ Laat de volgende redenen gewogen worden in de weegschaal van het heiligdom:

1. Het is duidelijk on-Schriftuurlijk en onwettig voor een vrouw om een tweede man te huwen, terwijl haar eerste echtgenoot nog leeft. Zijn lange afwezigheid en de daaruit voortvloeiende overtuiging dat hij gestorven is, verlichten haar schuld. Zoals we echter hebben aangetoond, wordt het eerste huwelijk daardoor niet ontbonden. Als zij lid mag blijven van de gemeente, keurt de gemeente goed wat door Gods wetten, en die van de mensen, wordt verboden.
2. We zouden de wereld, die maar al te graag inconsequenties aan de kaak stelt, stof geven om kwaad te spreken. Een gemeente heeft alle reden om elke aanstoot of oorzaak van smaad weg te nemen. Hoewel het niet gezegd is, wordt wel bijna gesuggereerd dat de vrouw nog steeds met haar tweede man leeft. Als de gemeente dit goedkeurde, zou dat toch terecht een reden zijn om haar te beschimpen?
3. Het zou waarschijnlijk een oorzaak zijn van voortdurende twist en ergernis. Zoals blijkt heeft dit al tot veel beroering en onenigheid in de gemeente geleid.

4. Hierdoor zouden sommige, zo niet vele, leden van de gemeente beroofd worden van alle troost en vrucht bij het gebruik van de ordinantie, zelfs als ze nog geen vastomlijnde opvatting hierover hadden. We weten immers heel goed dat er weinig anders dan onrust kan zijn bij het Avondmaal des Heeren, als we heen en weer geslingerd worden door twijfels en vermoedens.

5. Als de arme vrouw een teerhartige consciëntie heeft, zou het later, of mogelijk nu al, leiden tot grote benauwdheid, omdat ze misschien tot haar eigen oordeel deelgenomen heeft aan het Avondmaal des Heeren.

We houden dus vast aan ons oorspronkelijke standpunt dat het niet in overeenstemming is met de orde van het Evangelie als de vrouw lid blijft van de gemeente, wanneer ze leeft met een van beide mannen, en zeer waarschijnlijk met haar laatste echtgenoot.

Maar laten we aannemen dat ze haar zonde ziet en beweent en dat ze, als blijk van haar berouw, scheidt van beide mannen. We menen dat ze dan, als de gemeente overtuigd is van de echtheid van haar berouw, na een tijd opnieuw opgenomen kan worden.

We hebben een vergelijkbaar voorbeeld in het Nieuwe Testament. Er was een man die het hield met de vrouw van zijn vader (1 Kor. 5). Natuurlijk was dit niet zijn eigen moeder – dat zou te erg zijn – maar de tweede vrouw van zijn vader. Hij was van haar gescheiden of had haar verlaten. Vanzelfsprekend maakte het feit dat zij zijn vaders vrouw geweest was, de zaak nog veel erger, omdat dit verboden was door de Levitische wet (Lev. 18:8; Amos 2:7) en zeer ergerlijk voor de mensen. Daarom vermaant de apostel om deze man uit hun midden weg te doen (1 Kor. 5:13); dat is, uit de gemeente te bannen. Hij wordt echter gebracht tot oprecht en diep berouw en dan beveelt de apostel om hem weer op te nemen. ‘Den zodanige is deze bestraffing genoeg, die van velen geschied is; alzo dat gij daarentegen hem liever moet vergeven en vertroosten, opdat de zodanige door al te overvloedige droefheid niet enigszins worde verslonden. Daarom bid ik u dat gij de liefde aan hem bevestigt’ (2 Kor. 2:6-8). Maar kunnen we geloven dat hij daarna bij haar bleef? Zou hij haar niet, als blijk van zijn berouw, wegsturen en voortaan zonder haar leven?

Toont deze arme vrouw berouw over haar ongelukkige stap, om geen scherpere woorden te gebruiken? Is de gemeente overtuigd van de oprechtheid van haar berouw? Toont ze haar berouw door beide mannen te verlaten en voortaan zonder hen te leven? Dan menen we dat de gemeente haar op Schriftuurlijke gronden kan toelaten aan de tafel.

Er is ook bezwaar ingebracht tegen onze opvatting dat de vrouw van beide mannen moet scheiden. Er wordt gesteld dat als de eerste man nog steeds haar echtgenoot is, het tweede huwelijk niet geldig is en daarom mag, ja, moet ze zelfs naar haar eerste man terugkeren en met hem leven. Volgens de wet is dit misschien niet verkeerd, maar wij geloven dat het niet in overeenstemming is met het Woord der waarheid. Als bewijs hiervoor hebben we twee passages uit Gods Woord aangehaald. Er zijn echter bezwaren geopperd tegen onze verklaring van Deuteronomium 24:4 en Jeremia 3:1. De teksten zouden niet toegepast kunnen worden op deze kwestie, omdat deze wet alleen geldt voor de Levitische bedeling. Om dit punt te verhelderen, moeten we bedenken dat sommige wetten en verboden van de oude bedeling een tijdelijk, en andere een blijvend karakter hadden. De voorschriften omtrent besnijdenis, offeranden en onrein vlees golden bijvoorbeeld voor een tijd, maar het verbod om te stelen, te doden, overspel te bedrijven en vals getuigenis te geven, blijft altijd van kracht. De aard van de overtreding en de woorden die ervoor gebruikt worden, maken

doorgaans duidelijk of deze wetten een tijdelijk of blijvend karakter hebben. Zorgvuldige bestudering van de aangehaalde teksten zal naar onze mening duidelijk maken dat de vrouw, na haar huwelijk met een tweede man, niet mag terugkeren naar haar eerste echtgenoot vanwege het karakter van haar daad. Daarom heeft dit verbod geen tijdelijk karakter. Deze handelwijze wordt ‘een gruwel voor het aangezicht des HEEREN’ genoemd. Het land waar dit praktijk is, wordt erdoor verontreinigd. Het is inderdaad weerzinwekkend voor elk natuurlijk gevoel dat een man een vrouw zou terugnemen die aan een andere man heeft behoord. Dit verbod rust daarom op onveranderlijke omstandigheden. Als onze lezers de teksten onderzoeken waarin gesproken wordt over de verontreiniging van het land of een gruwel voor de Heere, zullen ze merken dat het daar gaat over een misdaad die het natuurlijk gemoed en de consciëntie met afschuw vervult.

Maar misschien zal iemand zeggen dat de eerste man nog steeds haar echtgenoot is, omdat het tweede huwelijk geen echt huwelijk is. Dat is waar, maar is deze arme vrouw wie ze geweest zou zijn als ze geen tweede huwelijk was aangegaan? Is ze trouw geweest aan de huwelijksbelofte? Ze heeft met een andere man geleefd. Zo heeft ze haar huwelijksbed bevlekt. Haar man heeft haar verlaten, maar zij is hem ontrouw geweest.

We zullen zelfs een stap verder gaan. We zijn ervan overtuigd dat een vrouw die werkelijk fijngevoelig en kuis is – afgezien van alle meer verheven redenen – met geen van beide mannen zou durven te leven. Haar eerste man is ze immers ontrouw geweest en met de tweede zou ze slechts in overspel kunnen leven. Ongeacht of onze uitleg van de aangehaalde teksten juist is, geloven we bovendien dat een grote meerderheid van de christelijke vrouwen en moeders die deze pagina’s lezen, het eens zou zijn met onze opvatting dat de arme vrouw zichzelf de straf van het weduwschap moet opleggen.

*****

Thema: Occultisme

J.C. Philpot beantwoordt een vraag over Occultisme

Overgenomen uit Afscheiding en Raadgevingen

9. Mogen we ons inlaten met tafeldansen, mesmerisme en elektrobiologie?

Geachte heer, mag ik via de *Gospel Standard* uw mening vragen over tafeldansen, mesmerisme⁷ en elektrobiologie? Ik hoef dit niet te zeggen als wetenschapper. Ik weet zeker, heel zeker, dat er geen sprake is van elektriciteit of magnetisme. Faradays⁸ verklaring biedt een oplossing voor veel problemen, hoewel ik geloof, niet voor alle. Hier hebben we een baptistenpredikant, diakenen en doopkandidaten die zich ermee bezighouden. Ik geef toe dat ik het niet durf. Ik vrees echt dat het in zeker opzicht verkeerd is. Ik ben niet bijgelovig; integendeel. Dit is geen wetenschap. Wat is het dan wel?

Het wordt zo algemeen en doet zoveel afbreuk aan de wonderen die getuigden van de Godheid van Christus, dat ik een woord van waarschuwing nodig acht. 'En velen dergenen die geloofden, kwamen, belijdende en verkondigende hun daden. Velen ook dergenen die ijdele kunsten gepleegd hadden, brachten de boeken bijeen en verbrandden ze in aller tegenwoordigheid' (Hand. 19:18,19). De uwe in Hem, S.S.

Antwoord

We zullen niet ingaan op het wetenschappelijke gedeelte van bovenstaande vraag en evenmin onze mening geven over de kwestie in hoeverre de mysterieuze krachten waarnaar verwezen wordt, het gevolg zijn van natuurlijke (hoewel tot nu toe onverklaarbare) oorzaken of van psychische factoren. Mogelijk zal er een tijd aanbreken dat wat nu absoluut onverklaarbaar lijkt, even eenvoudig en begrijpelijk zal zijn als de elektrische telegraaf. Maar wetenschap is in deze pagina's misplaatst. We hebben het nu over de gemeente Gods. Omdat enkele van de bovengenoemde onderwerpen gepaard gaan met veel vreselijke zonden en enige ingang schijnen te vinden in de belijdende gemeente, geloven we dat een waarschuwend woord op dit moment hard nodig is. Gedreven door dit gevoel en niet door enig verlangen of met de bedoeling zulke onderwerpen hier te behandelen, heb ik aandacht besteed aan de vraag die ons hier is gesteld.

Meestal begint het kwaad heel geleidelijk. Ook in dit geval blijkt dat zo te zijn. Laten we zien hoe het in zijn werk gaat. Omdat we nooit zulke demonstraties hebben gezien en daarvan ook nooit getuige willen zijn, gaan we alleen uit van wat we hebben gelezen en gehoord. Wij zullen ons vooral beperken tot tafeldansen, omdat dit de eerste schakel in de keten van het kwaad schijnt te zijn. Men heeft, geloof ik, het volgende ontdekt. Een groep mensen zit om de tafel. Ze leggen hun handen op de rand van de tafel, waarbij de duimen en vingers allemaal contact met elkaar maken. Op een gegeven moment zal de tafel zonder enige aanleiding, schijnbaar vanzelf, gaan draaien. Het is niet bekend of dit het gevolg is van gecombineerde krachten, zoals professor Faraday verklaart, of van elektrische energie.

Als nieuw en wonderlijk experiment wordt dit tafeldansen echter veel beoefend op wereldse feesten. Het zorgt voor opwinding en vermaak en leidt tot nauwe contacten tussen jonge

---

⁷ Afgeleid van de naam van Franz Anton Mesmer (1734–1815), arts en natuurkundige. Hij geloofde dat er een kracht was die in het menselijk lichaam getijden veroorzaakte. Ook ontdekte hij de werking van kunstmagneten, die hij gebruikte om in het menselijk lichaam kunstmatige eb en vloed op te wekken. Door strijkende bewegingen met de handen of door magneten probeerde hij de harmonie te herstellen. Dit wordt 'dierlijk magnetisme' genoemd. (noot vert.)

⁸ Michael Faraday (1791–1867), hoogleraar scheikunde aan de universiteit van Edinburgh. (noot vert.)

mensen van beide seksen. Let eens op hoe dit binnensluipt in christelijke gezinnen. Jonge mensen met een hart dat uitgaat naar de wereld, maar met christelijke of godvruchtige ouders, hebben zoveel gehoord over dit wonderlijke tafeldansen dat ze het op een lange winteravond ook eens willen proberen als onschuldig vermaak. Ze zeggen: ‘Het kan beslist geen kwaad als we onze handen op een tafel leggen.’ De oude mensen, die dol zijn op hun kinderen en niets kwaads zien in zoiets eenvoudigs, kijken toe. ‘Kom pappa,’ zegt een liefhebbende en beminde dochter, ‘we hebben nog een hand nodig om de cirkel rond te maken.’ Hoe gemakkelijk om dan toe te stemmen! Hoe ongevaarlijk, schijnbaar! Welnu, als het hier begon en eindigde, zouden we er niet veel tegenin weten te brengen. We kunnen ons beter van zulk amusement onthouden, maar jonge mensen van een bepaalde leeftijd kunnen we niet vastbinden als kleine kinderen. Tafeldansen stopt hier echter niet. Het is een schakel geweest naar dingen die het bloed doen verstijven en de haren te berge rijzen. Dit schijnbaar onschuldige tafeldansen is namelijk in verband gebracht met het oproepen van klopgeesten, een van de meest verschrikkelijke diepten van de satan die ooit aan het licht gebracht zijn. Zouden onze geestelijke lezers het mogelijk achten dat op talloze feesten nu contact gemaakt wordt met geesten van overledenen door op een tafel te kloppen? Laten we er verder niet op ingaan hoe dit gedaan wordt of zou worden. We kunnen het beste maar onwetend zijn van het kwade. Velen menen dat het allemaal bedrog en doorgestoken kaart is. Als we echter alles goed beschouwen, zijn er via dit medium antwoorden gegeven die alleen maar van de satan afkomstig kunnen zijn.

Deze ongelovige eeuw kan spotten met tovenaars en heksen en alle omgang met de satan loochenen, maar het onfeilbare Woord van God heeft zo duidelijk gesproken over hekserij in het Oude Testament en over bezetenheid door de duivel in het Nieuwe Testament, dat geen enkele gelovige de werken en invloed van de satan kan ontkennen. Dezelfde ongelovige die de geschiedenis van de tovenares te Endor in twijfel trekt, weet de wonderen uit het Oude Testament weg te redeneren. Hetzelfde Duitse rationalisme dat bezetenheid door een boze geest afschildert als pure krankzinnigheid, beschrijft Christus’ wonderlijke genezingen als louter natuurlijke invloeden en krachten. Een kind van God moet zich verzetten tegen elke poging om het domein van de satan te betreden en zich daarvan volkomen afzijdig houden. Tafeldansen, mesmerisme en elektrobiologie zijn allemaal uitermate gevaarlijk, zelfs als er geen enkel vermoeden zou zijn van satanische invloed. In deze mysterieuze verschijnselen, die grenzen aan het bovennatuurlijke, is iets wat een zeer schadelijke invloed heeft op de geest. Als we er getuige van zijn, prikkelt dat ons zenuwstelsel – dat gedeelte van het menselijk gestel waartoe de satan bijzonder goed toegang schijnt te hebben en waarop hij vooral invloed uitoefent.

Maar afgezien van deze overwegingen, die ruimschoots de aandacht van elke christelijke ouder verdienen, is er iets wat al deze praktijken zeer weerzinwekkend maakt voor een geestelijk gemoed. Hoezeer ijverde God vroeger bij Zijn bondsvolk tegen elke toenadering tot tovenarij of hekserij. ‘De toveres zult gij niet laten leven’, zo luidde Zijn strenge gebod. Zelfs als we geen enkele verdenking koesterden tegen zulke zaken, zouden we bovendien wel mogen vragen: ‘Wat moet een geestelijk mens met zulke prikkels?’ Hoe wijd kunnen ze de deur openzetten voor het ongeloof, dat altijd klaar staat om het hart binnen te dringen en te vervullen! Wat een ingang zullen ze de satan bieden om te werken in het vleselijk gemoed! Als we alle genoemde omstandigheden overwegen – en er zijn vele andere zaken die we omwille van de tijd en de ruimte onvermeld hebben gelaten – zijn we er vast van overtuigd dat godzalige ouders hun kinderen niet moeten toestaan om zich in hun huis bezig

te houden met praktijken als mesmerisme en tafeldansen, en dat de leden van onze gemeenten en allen die God in onze gemeenten willen vrezen, vooral in de grote steden, gewaarschuwd moeten worden tegen deelname aan zulke activiteiten. Jonge mensen moeten vooral weerhouden worden van dergelijke pogingen, en godvrezende jongeren moeten ernstig gewaarschuwd worden tegen het bijwonen van colleges over elektrobiologie en het betreden van gevaarlijke grond, zoals mesmerisme, tafeldansen, enzovoorts. We hebben begrepen dat er de laatste tijd een ontzettende toename is geweest van krankzinnigheid als gevolg van deze verschrikkelijke praktijken. Velen die daaraan hebben deelgenomen, zitten nu in gestichten.

We hebben gemeend dat het goed was om een waarschuwing te laten horen in dit jaargetijde waarin, zelfs in godvrezende gezinnen, soms wat vrijheid wordt veroorloofd omdat de kinderen geen school hebben. Daartoe voelden we ons nog meer gedrongen omdat we begrepen hebben dat het aantal beoefenaars van deze praktijken in veel belijdende gemeenten onrustbarend toeneemt, en dat zelfs predikanten en diakenen, zoals de brieveschrijver suggereert, daaraan hebben deelgenomen. Wij moeten ons zelfs van de schijn des kwaads onthouden. Hoeveel te meer moeten we dan terugdeinzen voor de eerste echte stappen op het pad van de zonde!

27. Mogen astrologen geraadpleegd worden?

Uitgever, wij zouden het fijn vinden als u zo spoedig mogelijk deze vraag in de *Gospel Standard* zou willen beantwoorden: Is het geoorloofd als een lid van de gemeente (Particular Baptist) astrologen vraagt om toekomstige gebeurtenissen te voorspellen? Hij zegt dat predikanten en alle anderen zich in natuurwetenschap mogen verdiepen. Wij kunnen daar niet in meegaan. Hij is er echter van overtuigd dat er geen kwaad in schuilt en wil het niet opgeven. Een trouwe lezer.

Antwoord

We weten niet hoe anderen erover denken, maar wij noemen het een verschrikkelijke bezigheid. In Gods Woord vinden we een uitdrukkelijk verbod op die ijdele en leugenachtige wetenschap die astrologie genoemd wordt. 'Leert den weg der heidenen niet, en ontzet u niet voor de tekenen des hemels, dewijl zich de heidenen voor dezelve ontzetten' (Jer. 10:2). God stort schande uit over alle aanhangers hiervan. 'Gij zijt moede geworden in de veelheid uwer raadslagen; laat nu opstaan die den hemel waarnemen, die in de sterren kijken, die naar de nieuwe manen voorzeggen; en laat hen u verlossen van die dingen die over u komen zullen. Zie, zij zullen zijn als stoppelen, het vuur zal hen verbranden, zij zullen zichzelf niet kunnen rukken uit de macht der vlam; het zal geen kool zijn om bij te warmen, geen vuur om daarvoor neder te zitten' (Jes. 47:13-14). Het is hoogst bespottelijk. Wie kan geloven dat de planeten, die in een bepaalde positie staan ten opzichte van elkaar, het lot van een man tijdens zijn leven kunnen beïnvloeden? Ze zijn miljoenen mijlen van ons verwijderd. Welke invloed zouden ze dan kunnen uitoefenen op het lot van de aardbewoners?

Het is echter niet alleen dwaas, maar ook zeer goddeloos. De astrologie maakt deel uit van de 'verborgenheid der goddeloosheid', die de satan uitgedacht heeft om mensen te misleiden en te verwoesten. Gods kind moet zich vooral ver houden van voortekenen, tekenen, voorspellingen van toekomstige gebeurtenissen, waarzeggerij, kloppen en alle

duivelsaanbidding. Hoewel sommige van deze praktijken een hoog gehalte aan dwaze onzin en goochelarij bevatten, kunnen ze allemaal een deur openen voor de satan!

Wij zouden de Almanak van Moore niet in ons huis willen hebben. Die kunt u het best in het vuur gooien. Dat geldt ook van de Almanak van Zadkiël en al die astrologische almanakken die zogenaamd het weer, oorlog en de dood van vorsten en vooraanstaande personen kunnen voorspellen.⁹ Een almanak is bijna onmisbaar in huis. Dit is de tijd van het jaar om er een aan te schaffen. Daarom wil ik allen die God vrezen en liefhebben, de raad geven om geen astrologische almanakken aan te schaffen, want dat is God verzoeken. Zo geeft u ruimte aan de verborgenheid der goddeloosheid.

Nu echter de vraag die voor ons ligt. Als een lid van onze gemeente astrologen zou raadplegen, zouden we geneigd zijn tot hem te zeggen: ‘Ik wil niet dat gij met de duivelen gemeenschap hebt. Gij kunt den drinkbeker des Heeren niet drinken en den drinkbeker der duivelen; gij kunt niet deelachtig zijn der tafel des Heeren en der tafel der duivelen (1 Kor. 10:20,21)’

*****

---

⁹ Enkele jaren geleden liet Stationer's Company voor de periode van één jaar de astrologische voorspellingen in de Almanak van Moore weg. Wat was het gevolg? Bijna alle exemplaren werden geretourneerd. Daarom namen ze het volgende jaar de voorspellingen weer op. In elk exemplaar zijn deze bedrieglijke en dwaze passages dus opgenomen.

Thema: Opvoeding en Jeugd

W. Gadsby in zijn preken over de jeugd en foetus of kindsterfte

W. Gadsby in een preek over Psalm 116:17

Overgenomen uit William Gadsby Deel 1

Is er in deze vergadering een arme zondaar die geen reden tot dankbaarheid heeft? Jonge mannen en jonge vrouwen, als je bewaard blijft op het pad van zedelijkheid en deugd, o, wat een reden tot dankbaarheid heb je dan! Je natuur is in zichzelf niet reiner dan van de jongere die door zijn verdorven leven zijn eigen graf graaft en naar alle waarschijnlijkheid verdoemd zal worden. Het is de Heere die je bewaart. Mag de Heere het je doen voelen en je leren er dankbaar voor te zijn. En als Hij je tot hiertoe bewaard heeft, mag Hij je voorzichtig maken en ootmoedig Zijn hulp doen zoeken om je ook in de toekomst te bewaren.

Ach! Er zijn sommige jongeren aanwezig die nu zitten te beven. Hun consciëntie vertelt hun dat ze schuldig zijn en ze zijn geneigd te vragen: ‘Welke reden heb ik dan om dankbaar te zijn?’ Wel, dat God je niet afsnijdt te midden van je overtredingen en dat Hij niet tegen je zegt: ‘Jonge man, jonge vrouw, je hebt je consciëntie geweld aangedaan en bent tegen je gezonde verstand ingegaan door tegen Mij te zondigen, en nu zal Ik Mijn gerechtigheid eren door je voor eeuwig te verdoemen.’ Hij heeft je nog gespaard. En heeft Hij jou gespaard en heb je daarop niets te zeggen? God verhoede dat dit zal dienen om de maat van je goddeloosheid te vervullen!

O kom, gezegende Geest, met Uw Goddelijke kracht, en breng de olie des levens in hun dode zielen, als het Uw soeverein welbehagen is. Maak hen dankbaar dat Gij hun niet gegeven hebt wat ze verdienen; en mogen ze in bekommering tot U roepen om Uw gunst en bewaring in de toekomst.

Jonge vrienden, verhard jezelf niet in de zonde. Weet dat er een tijd zal komen waarin je zonden je zullen vinden. Dan moet je naakt voor God staan, precies zoals je bent, zonder vermomming of bedekking.

W. Gadsby in een preek over Deuteronomium 33:23

Overgenomen uit William Gadsby Deel 1

Een aantal dingen zullen opkomen om de eerste genadige indrukken van dood en eeuwigheid te temperen en zo mogelijk te smoren, en daar zal men tegen moeten worstelen. Als iemand een jongere is, zal zijn of haar vlees en de wereld tegen alles in verzet komen. Een verzoekende duivel zal zo iemand aanvallen en zeggen: ‘Kom nu toch, zo ga je een menonwaardig bestaan leiden, zo geef je alle plezier op, zo wijs je alles af wat bij het jong-zijn hoort, zo word je een dwaas, een mikpunt van spot voor je kameraden, zo word je aangezien voor een sufferd en een groentje. Je hebt nog overvloed aan tijd vóór je liggen en je hebt veel plezierige en fijne dingen in het verschiet. Vergooi je leven niet op deze manier nu je nog jong bent, door somber en inactief te worden, terwijl je jezelf kwelt en in verwarring brengt met de godsdienst.’

Ik zeg u: de kracht van satans verzoeking, de verlokkingen van de wereld en de verleiding van de zonde zijn zodanig, dat deze dingen de zielen van jongeren zouden verdoemen, als God het niet door Zijn genade verhoedt. Want het hart is zo gezet op het najagen van de wereld en de dingen van de wereld, dat het bedenken des vleses zal voortsnellen in plezier of

datgene wat het ‘plezier’ noemt, en niet zal stoppen totdat het de ziel in de zwarte wanhoop gestort heeft! Wanneer deze verzoeken zo de ziel overvallen na de eerste ontwaken, zullen ze als een rem of domper werken. Ze zullen voor een tijd alles lijken uit te doven. Maar Hij Die de vonk van Goddelijk leven meedeelde, zal dat leven gaande maken in een worstelen, zuchten en roepen tot God, de levende God, en heel de hel kan die vonk niet uitblussen! Waarom niet? Omdat het leven Gods in het hart is en de Heere de Geest het daar in stand houdt, door de arme ziel te doen worstelen in een dorsten naar God!

Nu, kent u hier iets van? Laat ik mij voor enkele ogenblikken tot jullie richten, jongeren. Hoor ik iemand zeggen: ‘Och mijnheer, als ik u eens een paar geheimen zou vertellen, zou u erg schrikken!’ De arme ziel kan gereed zijn te zeggen: ‘God weet dat ik naar een schouwburg ging om van mijn ellende af te komen!’ Wel, en hoe voelde je je toen je daar was? ‘O’, zeg je, ‘voor een tijd probeerde ik me te vermaken. Maar ach, ach, al mijn vermaak veranderde in ellende en mijn innerlijke toestand werd erger dan daarvoor.’ Een ander zegt misschien: ‘Ik ging mee met mijn vrienden en we organiseerden een dansfeest. Ik dacht dat ik mijn overtuigingen kon wegdenken, maar het was allemaal tevergeefs!’ Maar hoe kwam dat dan, denk je? Omdat God met je meeging! ‘Wat’, zegt een jongere, ‘u wilt toch niet zeggen dat God naar de schouwburg en naar een dansfeest gaat? Ja, dat zeg ik wel. Wanneer iemand van Zijn gemeente daar is, zal God er ook heen gaan. Hij zal de arme ziel steeds bewaren en doen strijden, vechten en worstelen in een dorsten naar de levende God. Hij zal nooit toelaten dat zo iemand het opgeeft, maar Zijn heerlijke Majesteit zal de rijkdom van Zijn genade betonen door hem tot Zichzelf te brengen.

Ik weet enigszins waarover ik het heb. Ik herinner mij hoe mijn vleselijke gemoed de godsdienst probeerde kwijt te raken. Ik was een grote dwaas en zat zo vol grollen dat ik degene was die al mijn vrienden pret bezorgde. Ik bracht leven in hun brouwerij en het leek dat ze niet zonder mij konden. Ik herinner mij dat ik, toen ik tussen de zestien en zeventien jaar oud was, stopte met het werk dat ik deed. Maar drie van mijn collega’s kwamen naar mij toe en zeiden dat zij daar ook weg zouden gaan, tenzij ik terug zou komen. Ze wilden niet zonder mij werken, en omdat ze vastbesloten waren om mij terug te halen, was mijn vleselijke gemoed daar zo mee ingenomen dat ik terugkwam. Maar juist in die werkplaats kwam God mij tegen. O, de wonderen van genade! Al hun pogingen en inspanningen hadden toen geen zin meer. Ze konden niet uitdoven wat God in mijn ziel gelegd had. Alles waar ze mij mee confronteerden, was niet in staat mij te weerhouden God sterk achteraan te kleven en om God te strijden en te worstelen. De zondaar kan niet anders dan onder deze dingen worstelen, wanneer God aldus leven in hem geeft en wanneer het de Heere behaagt aldus Zijn genade te openbaren. Soms kan de ziel tot een punt gebracht worden waarin geen enkele zin op haar geval van toepassing lijkt te zijn en ze dus nergens iets mee kan; wanneer de zonde, de satan, de dood, het verderf en de vleselijke rede allemaal tegen haar in het geweer komen en ze zich net voelt alsof ze naar de laatste adem snakt. Dan zegt ze met een diepe zucht: ‘Heere, help mij!’ Maar de Geest zal op zulk een tijd komen, kracht en leven tevoorschijn brengen en de arme zondaar zegenen met geloof om te zien op het Lam van God. En o, wat een gezegende blik, wanneer dit het geval is!

Gadsby in een preek over 1 Johannes 4:1-3

Overgenomen uit William Gadsby Deel 1

Misschien is er iemand in deze vergadering die zegt: ‘O, maar ik geloof dat Hij nooit anders werkt dan door het Woord en door het horen van het Woord.’ Dan sluit u wel veel mensen

buiten! U stuurt alle kleine kinderen meteen naar de hel. Want zij zijn allemaal in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren; en tenzij ze vernieuwd worden in de geest van hun gemoed en gezegend worden met een aandeel in de Heere Jezus Christus, kunnen ze evenmin als volwassenen naar de hemel gaan. Ze zouden nooit naar de hemel kunnen gaan op grond van hun onschuld; ze zijn niet onschuldig, ze zijn schuldig. Daarom laat u alle zuigelingen in de hel wegzinken.

Wel verre van dat ik dit geloof, geloof ik veeleer dat kleine kinderen die als klein kind sterven, onder het getal van Gods uitverkorenen zijn, en dat God een Goddelijke verandering in hen werkt zonder het horen van het Woord.

Laten we een blik slaan op één zin die ons wat dit betreft een beetje bemoediging geeft. Toen Maria zwanger was van de Messias en Elisabet, haar nicht, zwanger was van Johannes de Doper (en God zegt ons dat hij geheiligd was van de baarmoeder aan, Luk. 1:15), ging Maria haar nicht bezoeken. Zodra ze het huis binnenstapte, zei Elisabet: ‘Gezegend zijt gij onder de vrouwen, en gezegend is de Vrucht uws buiks. ... Want zie, als de stem uwer groetenis in mijn oren geschiedde, zo sprong het kindeken van vreugde op in mijn buik’ (Luk. 1:42,44). Hoe kon de kleine Johannes in zijn moeders buik daar nu ooit iets over weten, als God de Geest het hem niet geopenbaard had? Het kon niet door enige natuurlijke omstandigheid gebeuren, en toch zegt zij: ‘Het kindeken sprong van vreugde op in mijn buik.’ En ik geloof dat miljoenen kindjes in hun moeders buik van vreugde opgesprongen zijn en uit hun moeders buik in de hemel gesprongen zijn, door de gezegende kracht en inwerking van God de Heilige Geest, Die zonder het Woord kan werken.

Maar ziet u: het was niet tegen het Woord, want het was de groetenis van Maria, zwanger van de Messias, die voor Johannes de aanleiding was om van vreugde op te springen over de Messias Die daar was. En zo is het overeenkomstig Gods Woord, als de Heere, de Geest, de waarheid bekendmaakt, hetzij in kleine kinderen of in volwassenen.

Gadsby in een preek over Lukas 18:13

Overgenomen uit William Gadsby Deel 3

‘Want tot de wet was de zonde in de wereld; maar de zonde wordt niet toegerekend als er geen wet is’ (vers 13). Toch was er een wet in Gods Bijbel en onze zonde werd daartegen bedreven. ‘Maar de dood heeft geheerst van Adam tot Mozes toe, ook over degenen die niet gezondigd hadden in de gelijkheid der overtreding van Adam’ (vers 14), zelfs over de kleine kinderen die de zonde niet dadelijk bedreven hadden; de dood heeft over hen geheerst. Welnu, ‘de bezoldiging der zonde is de dood’ (Rom.6:23). ‘Wat’, zegt u, ‘geloof u dan dat kleine kinderen zondaars zijn?’ Ik weet het zeker; en niets ter wereld laat een klein kind eerder blijken dan dat hij de wortel van het kwaad in zich heeft. Zijn vervelende, nukkige kuurtjes beginnen zich zo gauw als wat ook te vertonen, en bewijzen dat de wortel van het kwaad vanbinnen zit. U zegt: ‘Als kinderen jong sterven, waar denkt u dan dat ze heen gaan?’ Naar het oordeel der liefde geloof ik dat zij tot Gods uitverkorenen behoren, maar ze gaan nooit naar de hemel op grond van hun onschuld. Er is in de hemel geen schepsel dat een gewoon onschuldig mens is. ‘Op welke grond gelooft u dan dat kleine kinderen naar de hemel gaan?’ Op dezelfde grond als u en ik: het bloed en de gehoorzaamheid van de Godmens Middelaar; en ik geloof dat God in de rijkdom van Zijn genade deze bijzondere zegen schenkt aan allen die jong sterven.

‘Maar’, zegt u, ‘als zij zondaars zijn, moeten zij wedergeboren worden; en kleine kinderen kunnen niet wedergeboren worden.’ Wie heeft u dat verteld? ‘O, ze hebben geen algemene

geschiktheden, dus zijn ze niet geschikt om de waarheid te ontvangen.’ Weg met uw algemene geschiktheden! Die zijn één hoop rommel in de kwestie van de wedergeboorte – volslagen rommel. De wedergeboorte is het plechtige, ogenblikkelijke werk van God de Heilige Geest in de ziel. Onze geschiktheden hebben er even weinig mee te maken als met de schepping van de wereld of met onszelf tot aanzijn te brengen. Het is de God des hemels die de wedergeboorte werkt door Zijn kracht, en Die ze machtig werkt in de harten van allen die geloven.

Laat ik uw aandacht vragen voor één gebeurtenis in Gods Woord; ze is mij vaak opgevallen, en ik vond er genoeg in. Toen Elisabet zwanger was van Johannes de Doper, en Maria zwanger was van de Messías, ging Maria haar nicht Elisabet bezoeken, en zodra ze op de drempel van haar deur stond, riep Elisabet uit: ‘Gezegend zijt gij onder de vrouwen, en gezegend is de Vrucht uws buiks. ... Want zie, als de stem uwer groetenis in mijn oren geschiedde, zo sprong het kindeken van vreugde op in mijn buik’ (Luk.1:42,44). Hoe kon de kleine Johannes dit met zijn verstandelijke vermogen weten, denkt u? En toch sprong de kleine Johannes op in de buik van zijn moeder, toen Maria, die zwanger was van de Messias, haar groette. Hoe kwam hij hier iets van te weten? God de Geest, God de Heilige Geest, maakte het bekend aan het kleine kind in de buik van zijn moeder. Miljoenen en miljoenen kleine kinderen die – als ik het zo mag zeggen – net hadden ademgehaald in de buik van hun moeder en vervolgens de levenslucht in de onuitsprekelijke heerlijkheid inademden, zijn door de Goddelijke invloed van de Geest levend gemaakt, zodat ze voor God leefden; ze zijn door het verzoenende bloed van Christus van hun bezoedeling in Adams overtreding gereinigd en zo tot de gezegende genieting van de hemel gebracht.

Sommige mensen, die de gedachte beslist niet aangenaam vonden, hebben geroepen: ‘O, deze calvinisten, en met name deze antinomianen, zeggen dat er kleine kinderen van nog geen span lang in de hel zijn!’¹⁰ Nu kan niemand dan een dwaas zo’n uitdrukking bedacht hebben, want er bestaat niet zoiets als een *ziel* van een span lang, niet in de hemel en ook niet in de hel. Toch ben ik van die leer beschuldigd; een zondagsschoolleidster in deze stad, iemand die in hoge achting staat, vertelde een vriendin van haar dat ze mij hoorde zeggen dat er kleine kinderen van nog geen span lang in de hel zijn. Er is nooit een grotere leugen verteld, en ze wist dat ze een leugen vertelde toen ze dit zei; ze wist dat ik nooit iets dergelijks gezegd heb. Nee, o nee; zoiets geloof ik niet. Ik geloof dat onze God in de rijkdom van Zijn genade stervende kleine kinderen tot Zijn eigen met bloed gekochte huisgezin rekent. En daarom geloof ik dat er miljoenen en miljoenen kleine kinderen geweest zijn en zullen zijn, die nooit van zich hebben doen spreken in deze wereld, maar alleen even naar binnen gegluurd hebben om te sterven – en ook tal van kleine kinderen die helemaal nooit naar binnen gegluurd hebben – en die toch door het bloed van Jezus mochten ingaan en zullen mogen ingaan in de verborgenheden van de God der eeuwige liefde. Maar we moeten verder.

*****

T. Godwin over opvoeding

Overgenomen uit: Gevonden door de Opperherder/ Een gezaligde zondaar door soevereine genade

Ik bad een groot verlangen om mijn kinderen op te voeden ‘in de lering en vermaning des

---

¹⁰ Vgl. Klaagl. 2:20 KJV.

Heeren.’ (Ef. 6:4) Ik hield hun handel en wandel zeer nauwlettend in het oog! Toch wil ik hier Gods volk iets op het hart binden. Waak ervoor dat u zelf van uw kinderen uitwendige belijders maakt, want dat is in een oogwenk gebeurd wanneer ze deugdzaam zijn. Mijn twee kinderen zouden iedere vreemde kunnen misleiden als ze over godsdienstige zaken zouden spreken, omdat ze thuis bij tijden haast over niets anders hoorden en daarom verstandelijk de waarheid goed kenden. Gods genade laat niet toe dat u uw kinderen onafgeremd en ongewaarschuwd hun eigen wegen laat bewandelen, maar ik vrees en geloof dat velen van kinds af aan godsdienstig worden grootgebracht en dat sommigen zich zelfs laten dopen en getuigen van hun geloof en bekering, en toch uiteindelijk buiten de genade en een geestelijk leven sterven. Dit is een ernstige werkelijkheid. Door genade stellen ouders echter alles in het werk om hun kinderen te brengen onder het geklank van Gods zegenrijke waarheid; hiertoe laten zij geen geoorloofd middel onbeproefd. ‘En gij vaders, verwekt uw kinderen niet tot toorn, maar voedt hen op in de lering en vermaning des Heeren.’ (Ef. 6:4)

*****

Robert Moxon over opvoeding (1840-1906)

Overgenomen uit Geroepen door de Opperherder

Op ongeveer veertienjarige leeftijd (in 1854) werd ik als leerjongen naar Lockwood gestuurd, vlak bij Huddersfield, om het vak van modelmaker te leren. Ik bleef er twaalf maanden en aan het einde van die periode was mijn vader van gedachten veranderd met betrekking tot mijn vak. Ik was inmiddels een meester geworden in allerlei vormen van goddeloosheid.

(Ik wil er bij ouders op aandringen hun kinderen zo veel mogelijk onder hun eigen dak te houden en aan hun eigen tafel, maar als dat niet mogelijk is, laat hen dan ieder middel aanwenden om ervoor te zorgen dat er iemand is die op hen let.)

Ik kon de zondag ongestraft ontheiligen, ging nauwelijks tot nooit naar school of naar de kerk, behalve op erg regenachtige zondagen, en dan speelde ik samen met andere jongens domino tijdens de dienst. Tevens kon ik Gods Naam ijdel gebruiken; niets was mij te vuil of verachtelijk om uit te spreken en iedere vloek of godslastering kwam er net zo gemakkelijk uit als mijn eigen naam. Ik kon ook ongestoord naar de kroeg gaan, waar ik meedeed aan allerlei zondig spelvermaak, zoals ringwerpen, blaasdarten, biljarten en dammen, en ik zong mee met schunnige liedjes en rijmpjes. Daarnaast was ik verslaafd aan wedden en gokken, ging vaak naar de renbaan en zat vol kwaad. Menigmaal ben ik ’s nachts met anderen door het dorp gegaan met als enig doel andermans eigendommen te vernielen. Dit ging zo ruim twee jaar door (tot 1856) en in die tijd was ik vaak in gevaar.....

*****

J.C. Philpot over opvoeding, zondagsschool en zending

J.C. Philpot in een preek over Efeze 4:22-24

Onze hoop op een oogst, onze verwachtingen van de zegen Gods op onze bediening, rust voornamelijk op de jeugd en soms behaagt het de Heere door Zijn genade degenen te roepen,

die de middelbare leeftijd naderen. Maar, van wat ik heb opgemerkt in mijn eigen bediening en in die van anderen, zou ik zeggen, dat het een zeldzame zaak is, dat het woord voor de eerste maal de consciëntie aangrijpt van iemand, die op vergevorderde leeftijd is. Dit is een noodzakelijk onderscheid om te maken, want de ouderdom op zichzelf is geen belemmering voor de zegening Gods over het woord. Iemand moge, in zijn jonge jaren geroepen zijnde, zijn verzonken tot grote loomheid en dodigheid van ziel en God kan Zijn werk in de ouderdom vernieuwen, want Hij heeft beloofd, dat Zijn volk ‘in de grijze ouderdom nog vrucht zullen dragen, om te verkondigen, dat de HEERE recht is’. Dit is één zaak, maar een duidelijke roeping door genade is een andere zaak.

J.C. Philpot in een preek over Johannes 1:11-13

De mensen in deze stad denken er weinig aan, op welk een vreselijke plaats zij verkeren, in het verwerpen van de Waarheid Gods! Welk een hel van toorn en gramschap zij over hun hoofd halen! En degenen die deze aannemen, denken weinig aan de hemel der eeuwige gelukzaligheid, welke eenmaal hun ziel zal ontvangen! Zoals degenen, die de Waarheid verwerpen weinig kennen van de golf van donkerheid, die hen zal verslinden, zo weten degenen, die de Waarheid aannemen, weinig van de hemel der gelukzaligheid, die hen zal ontvangen.

Maar hoe kwamen zij deze aan te nemen? Zij waren geboren, niet uit den bloede, noch uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, maar uit God. De Apostel deelt ons hier mede, waaruit zij niet geboren waren, en dan, waaruit zij wel geboren waren. Zij waren niet geboren uit den bloede, dat wil zeggen, zij erfden hun godsdienst niet, zij waren niet godsdienstig, omdat zij ontsproten waren aan het bloed van godsdienstige ouders, omdat het bloed van godsdienstige ouders, om zo te zeggen, in hun aderen vloeit. Het is een gezegende zaak, waar godzalige ouders een Goddelijk zaad hebben, en er zijn vele voorbeelden van, maar dat gebeurt niet altijd. Ik heb geen godvruchtige ouders gehad, tenminste niet voor de tijd, dat God mij door Zijn genade heeft geroepen: want ik hoop, dat mijn moeder in den Heere is gestorven. Dan bent u niet geboren uit den bloede. Omdat uw vader godvruchtig was, wil dat niet zeggen, dat u het bent. Er moet iets meer zijn, dan godvruchtige ouders te hebben, Kerken, het merendeel der kerken, worden gevormd uit **Zondagsscholen**, hoewel ik niet bedoel te spreken tegen Zondagsscholen: maar tegen het maken ervan tot kweekplaatsen van de kerk: en tegen de mensen te doen geloven, dat, omdat zij naar de Zondagsschool gaan, zij daarom op de weg naar de hemel zijn, en in deze tijd worden Zondagsscholen gemaakt tot wervingsplaats der kerken. Wij mogen wel bidden voor onze kinderen, of God hen genadig moge zijn, maar zij zullen geen aanspraak hebben op de genade Gods, omdat het den Heere heeft behaagd ons te bezoeken. Mijn kinderen zullen geen aanspraak hebben op de genade Gods, omdat het de Heere behaagd heeft mij ermede te bezoeken. Wij weten, dat een geestelijke geboorte iets beters is dan dit.

‘Noch uit de wil des vleses, ‘ hetgeen is de vrije wil, niets meer, noch minder, en de wil des vleses is alles behalve goed, of godzalig. Deze heeft er duizenden naar de hel gevoerd, en deze voert er iedere dag duizenden naar die plaats der eeuwige verschrikking, maar deze bracht nimmer een enkele ziel op de weg naar de hemel. Het vleselijk gemoed is vijandschap tegen God. Kan het dan de ziel tot Jezus leiden? U weet, dat uw vlees leidt tot alle boosheid. Er is niet een enkele zonde, die niet in uw vlees is. Er is de begeerlijkheid, hovaardij en eigengerechtigheid, en alles in het vlees, dat van God afvoert, niet tot God. Daarom bent u er goed van overtuigd, als u de geestelijke geboorte deelachtig bent, dat u niet geboren werd uit

de wil des vleses. Hebt u gevoeld, dat de wil des vleses gekant is tegen de wil van God, want deze staan tegenover elkaar? Zodat indien u wedergeboren bent, u niet geboren bent uit de wil des vleses. O, welk een vijand is het vlees voor de genade en de godzaligheid. Iedere ademtocht des vleses, iedere beweging, iedere gedachte, en ieder woord, het is alles gekant tegen alle godzaligheid, zodat als u de genade deelachtig zijt, dit niet is naar, maar juist tegen het vlees.

‘Noch uit de wil des mans, ‘ hetzij goed, hetzij kwaad, zeker niet uit boze mensen. Want welk boos mens wil ooit wederom geboren worden met een geestelijke geboorte: noch uit een goed mens, want hij kan zijn wil niet ten uitvoer brengen. Wat sturen de mensen zendingen naar alle delen van de wereld! Niet, dat ik iets tegen heb op **zendingsgenootschappen**, want ik geloof, dat er veel beschaving is voortgevloeid uit de arbeid van zendingen, en zij kunnen wel een uitwendige vorm van christendom hebben medegedeeld: en het kan zijn, dat God een volk verwekt uit dat natuurlijke christendom, maar per slot bracht de wil des mensen nog nimmer een geestelijke geboorte teweeg, het is een zaak, die er geheel onderscheiden van is, even onderscheiden als God is van de mens, of de hemel is van de aarde.

Degenen, die Christus aannemen, nemen Hem aan, als zijnde uit God geboren. Hij plantte een Goddelijk beginsel in, dat hen tot een geestelijk leven bracht. O, hoe soeverein is dit, geheel in de boezem van God het te geven waar en aan wie het Hem behaagt! Ik kan wel preken, tot mijn tong aan mijn mond kleeft, evenwel kan al mijn prediken niet één ademtocht mededelen aan de ziel. Het is alles uit de Heilige Geest, waar er ook zielen worden levend-gemaakt. Het is niet mijn prediking of de prediking van enig ander mens, het moet God zijn, werkende door het gepredikte Woord, en de nieuwe mens der genade opwekkende in het binnenste. Hebt u enige reden om te geloven, dat u uit God geboren bent? Iedere andere geboorte is maar een verkeerde bevassing, begrijpt u en zal uitlopen op ellende en schande, doch een ware geboorte is een geboorte uit God, waarvan Hij de ziel is.

*****

Miss. Elisabeth Topp's opvoeding van kinderen

Overgenomen uit Zielen waar Zijn vrees in woont

Passage uit een In memoriam: Toen moeder op een keer erg aangenaam gezeten had onder de prediking van Mr. G., kon ze niet nalaten naar mijn huis te komen om nog wat na te praten over het goede dat de Heere haar bewezen had en te zeggen hoeveel zegen ze onder de preek had genoten. Ook vertelde ze vriend G. het een en ander uit haar leven, en over de strijd die ze te strijden had. Mr. G. luisterde aandachtig naar haar, keek haar eens aan, glimlachte en zei: ‘Nou, moedertje, jij bent een beweldadigd mensenkind, hoor. Nog een beetje moeite en nog een poosje in de strijd, en dan is het voor jou voorbij. Nog een aanval of wat, en de overwinning is voor altijd voor jou.’ Hij keek de kring eens rond en zag enkele van haar kinderen zitten, die ook de Heere vreesden, en voegde er nog aan toe: ‘Jullie zijn wel wonderlijk beweldadigd, zeg. Looft de Heere. Geprezen zij Zijn naam in eeuwigheid.’ Zo langzamerhand naderde moeder de leeftijd der sterken en ik moet komen tot haar levenseinde. En dan gevoel ik dat ik nog een paar dingen over haar leven moet zeggen. Maar wel tot eer des Heeren. Want niet mijn moeder moet geprezen worden, maar Zijn genade. Zijzelf leefde trouwens dagelijks haar eertijds in en de plaag van haar hart. Zij kende de

werkingen van het lichaam des doods, voelde zich de voornaamste der zondaren en de minste der heiligen. Maar met dit alles: als huisvrouw was het haar vreugde om het haar man naar de zin te maken en hem in alles ter wille te zijn, zoals het een vrouw die zich uitgeeft voor godvrezend, betaamt. Als moeder was het haar wens haar kinderen op te voeden in de vreze des Heeren, ze onder de zuivere, bevindelijke waarheid te brengen, ze met een goed voorbeeld voor te gaan en ze zoveel mogelijk van kwade dingen terug te houden. Met vaste regelmaat las ze aan tafel en bij de haard haar kinderen voor uit de Heilige Schrift. De gelezen gedeelten legde ze dan uit en paste ze toe op hun kinderleven. Zodoende probeerde ze hun aandacht af te trekken van ondeugd en ijdelheid en die te vestigen op de dingen der eeuwigheid. Menigmaal heb ik mijn moeder horen zeggen hoe ze de troon der genade aanliep voor haar kinderen. Zelden boog ze haar knieën zonder dat haar kinderen haar op het hart gebonden waren.

*****

Thema: Schulden en giften

Henry Fowler over schulden en giften (1779-1838)

Overgenomen uit De ondervinding van Henry Fowler

Een omstandigheid der Voorzienigheid met bewijs van goedkeuring, zal ik niet bedekken, ofschoon zij niet zeer tot eer verstrekt. Maar vooraf moet ik opmerken, dat ik enige tijd te voren van een vriend vijftien pond sterling geleend had, maar mijn beperkt salaris, en mijn toenemend huisgezin, beletten mij de betaling; en ofschoon de lener er geheel rustig onder was, en er mij nimmer om lastig viel, maakte die schuld het mij vaak moeilijk en de vermaning, 'zijt niemand iets schuldig,' gevoelde ik dikwijls op mij drukken. Zodra die waardige heer de eerder genoemde som schonk, kwam mijn schuld mij voor, en ik was inderdaad dankbaar beide jegens de gever en jegens God dat Hij het op zulk een tijd in zijn hart had gegeven, 'Deze som,' zei ik, 'zal de vijftien pond kunnen dekken, en ik zal er vijf overhouden; en daar de Heere zo vriendelijk in Zijne voorzienigheid jegens mij geweest is, zal ik een pond sterling aan een oude discipel in het land zenden.' Zo had ik voor mijzelf over zestien pond beschikt. Ik begon toen te overwegen, wat de kinderen nodig hadden en wat er in huis benodigd was en welke uitgaven zich onvermijdelijk spoedig zouden voordoen; maar toen ik een berekening gemaakt had van al die uitgaven, zag ik dat ik geen enkele schelling voor de oude discipel kon overhouden, en dus liet ik de gedachte varen. Want zo er mij nog tien pond sterling bovendien was geschonken, zou het nog niet toereikende geweest zijn voor mijn dadelijke behoeften en die welke ik tegemoed zag. Dus kwam ik tot het besluit, om de vijftien pond welke ik geleend had af te betalen en de vijf overblijvende in mijn huishouden te besteden aan zulke zaken als onmiddellijk vereist werden, en mijn gemoed scheen bevredigd dat dit de voorzichtigste maatregel was. Dit plan bracht ik zo spoedig mogelijk ten uitvoer. Dit gedaan zijnde, werd ik beide door het geweten en het woord van God streng berispt. Ik kon God niet vertrouwen in meer toevoer te schenken wanneer zij vereist werd. Mijn zelfzucht noodzaakte mij om een pond sterling terug te houden van een arm oud discipel, die afhankelijk was van de weldaden der voorzienigheid om zijn dagelijks brood. Hij moest doen zoals hij het beste kon; mijn huisgezin behoefde alles of zou alles, ja meer zelfs behoeven dan ik waarschijnlijk zou krijgen. Bij het indenken over mijn verachtelijkheid, zei ik tot mij zelf: 'Het zal mij niet verwonderen als de Heere Zijn liefde in Voorzienigheid aan mij onttrekt, als een kastijding voor mijn verachtelijk ongeloof', en zo had het plaats; want ik geloof niet dat ik enig blijkbaar bewijs van liefde in voorzienigheid in zes maanden daaropvolgend ontving. Zo waarachtig zijn de woorden van Salomo: 'Daar is er een die uitdeelt en nochtans toeneemt, en er is een die weerhoudt meer dan nut is, en het lijdt tot gebrek.' Ik schrijf deze dingen op als een baken, opdat de geestelijke zeeman zijn vaarttuig sturen, en de klip miszeilen moge, waarop ik liep.

.....

Wij bezaten geen weelde maar hetgeen veel beter is: alles wat voor het lichaam noodzakelijk is en meer begeerde ik niet. Ik ben altijd aan een eenvoudige levenswijze gewoon geweest en zulks ben ik nog. Ik ben overtuigd dat het verre weg het beste is voor lichaam en ziel. Een overmatig leven maakt beiden ongesteld, en hij die zulk een gewoonte voortzet kan jaarlijks een vrij grote rekening van de dokter verwachten. Het behoeftige leven heeft ongetwijfeld

haar duizenden, maar overmatig leven haar tienduizenden gedood. Wat kleding en opgepronkt gewaad betreft, ik had er een afkeer van als een bewijs van een bekrompen gemoed en ten hoogste onbetamelijk voor een christen: ‘Zijt de wereld niet gelijkvormig’ heeft voorzeker haar bedoeling en behoort zeker niet behandeld te worden als een afgeschreven acte van het parlement.

Mijn gewoonte is steeds geweest, om nimmer te leven op het inkomen van het volgende jaar, nimmer in schulden te geraken ten einde deftig te kunnen verschijnen, terwijl het op de bezittingen van anderen was. Ik zou mij liever bekrimpen en een tijd lang wachten, dan de al zeer heersende voorbeelden na te volgen van lieden van alle rangen en standen in deze loszinnige en wispelturige eeuw. Ik hecht geen verdienstelijke waarde aan die dingen. Er kan hoogmoed onder verscholen liggen, maar zo er hoogmoed in bestaat, ontheft het mij van een groot bezwaar en anderen evenzeer door zo te doen.

*****

William Gadsby over goederen en rentmeesterschap

Overgenomen uit William Gadsby Deel 2 en 3

In een preek over 1 Johannes 5:7

Wat zijn alle heerlijkheden van deze ijdele, verontreinigde wereld, vergeleken met de zaligheid en zegen die voor Gods huisgezin is zeker gesteld? Ijdelheid, niets dan ijdelheid en kwelling des geestes (Pred. 1:14). En zullen wij dan werkelijk de dingen die een eeuwig gewicht der heerlijkheid inhouden, verwaarlozen en het grootste deel van onze tijd en talenten besteden aan het najagen van ijdelheid en kwelling des geestes? Wat! Zullen de erfgenamen der heerlijkheid hun hoge roeping en verheven voorrechten vergeten, en zich inlaten met, en wentelen in de modder? O gezegende Trooster, verhoed dat! Stel dat wij, met al ons gezwoeg, ons grote werken maken, huizen bouwen en wijngaarden planten, ons mooie hoven en lusthoven maken en daarin bomen van allerlei vrucht planten, vijvers van wateren maken, knechten en maagden en groot bezit van runderen en schapen krijgen, zilver en goud verzamelen als stof, en, om onze vermoeide geest op te richten, zangers en zangeressen, en wellustigheden der mensenkinderen, snarenspeel, ja, allerlei snarenspeel bestellen, en tot (zoals de wereld dat noemt) groot aanzien en geweldige grootheid opklimmen – wat is dat alles vergeleken bij het Evangelie der heerlijkheid des zaligen Gods? Waarlijk, een ontzettende leegte, ja, erger dan dat, ijdelheid en kwelling des geestes. Zien wij niet met onze eigen ogen, en ach, voelen wij niet in onze eigen harten dat een te angstvallige zorg voor de dingen van deze verontreinigde wereld dorheid in de ziel en ellende in het gemoed brengt, samen met tienduizend verbijsterende teleurstellingen? En zullen we dan de beste vrienden en de beste zegeningen onze rug toekeren, en onophoudelijk ploeteren voor strootjes? De onfeilbare waarheid heeft gezegd: ‘Als wij voedsel en deksel hebben, wij zullen daarmede vergenoegd zijn. Doch die rijk willen worden, vallen in verzoeking en in den strik, en in vele dwaze en schadelijke begeerlijkheden, welke de mensen doen verzinken in verderf en ondergang. Want de geldgierigheid is een wortel van alle kwaad, tot welke sommigen lust hebbende zijn afgedwaald van het geloof, en hebben zichzelf met vele smarten doorstoken’ (1 Tim. 6:8-10). Is dit zo? Ja, het is werkelijk zo. Het is een te duidelijk feit om ook maar voor één ogenblik ontkend te worden.

Geliefden, bewijst dit plechtige gedeelte uit Gods Woord geen Nathan te zijn voor de consciëntie van deze of gene onder ons? Laten wij niet achteruitslaan tegen Gods boodschap, maar met diepe ootmoed aan Zijn voetbank vallen, met David belijden dat wij tegen de Heere gezondigd hebben en vurig roepen: ‘O HEERE, maak mij levend om Uws Naams wil; voer mijn ziel uit de benauwdheid om Uw gerechtigheid’ (Ps. 143:11).

‘Zijt wakende, en versterk het overige, dat sterven zou.’ Mogen wij waken over onze eigen harten, gedachten en wegen, en dagelijks Gods hand in de bedelingen van Zijn voorzienigheid en genade gadeslaan. Als God de Heilige Geest ons in staat stelt om standvastig de gangen des Heeren in Zijn heerlijke heiligdom gade te slaan,¹¹ zullen wij nooit gebrek hebben aan stof tot verwondering, aanbidding en lof. Dan zullen wij altijd ondervinden dat Zijn gezegende Majesteit alle voorzienigheden, hoe beproevend voor vlees en bloed ook, werkelijk ons ten goede doet medewerken. Aardse vooruitzichten van rijkdom en eer kunnen voor een ogenblik een zeer aanlokkelijk en schitterend voorkomen hebben, maar de huidige beproevende omstandigheden in de handelswereld¹² zijn nog een ander bewijs dat al hun schittering slechts een strovuur is. Rijkdom maakt zich vleugels en vliegt weg;¹³ hij is volstrekt onzeker. Laten we er niet op vertrouwen. Maar zij die op de Heere vertrouwen, zullen nooit beschaamd worden. Geloofd zij God! Eeuwige werkelijkheden zijn eeuwig zeker. De belofte, de eed, het bloed, de Naam en de heerlijkheid van God, met alle volmaaktheden van Zijn heerlijke majesteit, verenigen zich om ze zeker te maken. Welgelukzalig is de mens wiens God de Heere is.

*****

In een preek over Psalm 86:15 ‘Lankmoedig’

Misschien bezitten sommigen van u meer dan de noodzakelijke levensbehoeften. Kunt u dat doorbrengen in dronkenschap of in een of andere vorm van lichtzinnig plezier, hoogmoed of weelde, terwijl om u heen tienduizenden van uw medeschepselen in een ellendige en noodlijdende toestand verhongeren? Bedenk dit: u bent slechts rentmeesters van wat u bezit en er zal een dag van afrekening komen. Het kan ook dat sommigen van u zich in een erbarmelijke toestand bevinden, terwijl uw consciëntie u zegt dat u zelf een van de oorzaken bent geweest die u in uw huidige armoede heeft gebracht, door uw verkwistende leven toen u in betere omstandigheden was. Alle goede adviezen die u toen kreeg, waren niet aan u besteed; u wees ze minachtend af. Maar nu voelt u uw ellende en als u de beschuldigingen hierover nu al voelt, wat zult u dan voelen in de grote dag van Gods toorn, als u sterft zonder de bekering tot God en het geloof in de Heere Jezus Christus?

...

Bedenk, mijn lieve vrienden, wat een schuldenaars wij zijn van Gods soevereine liefde. Moge Gods merkwaardige, heerlijke, geheimenissvolle vrije genade jegens ons, arme verontreinigde ellendelingen, ons gemoed ontzag inboezemen. En wanneer vleselijk plezier, vleselijke begeerte of de verzoeking van de satan ons van het spoor der gerechtigheid willen aftrekken naar het spoor van vleselijke bevrediging, hetzij in overdadig eten of drinken of in enige andere weg die het vlees behaagt, mogen wij dan in staat gesteld worden om stil te staan en met gevoel te zeggen: ‘Hoe kan ik die Godonterende, vleesbehagende zaak tegen God doen? Heere, maak dat ik alles wat met Uw eer in strijd is, waarlijk verfoei.’ Heeft de lieve Heere ons niet nu en dan een bewijs gegeven dat wij de leden van Zijn

¹¹ Ps. 68:25.

¹² In dat jaar, 1826, baarde de handel grote zorgen.

¹³ Spr. 23:5 EV.

gezegend lichaam, van Zijn vlees en van Zijn benen zijn, en dat Zijn genadige Majesteit ons liefgehad heeft en Zichzelf voor ons heeft overgegeven, opdat Hij ons zou heiligen, ons gereinigd hebbende met het bad des waters door het Woord, en opdat Hij ons Zichzelf zou heerlijk voorstellen, een gemeente die geen vlek of rimpel heeft of iets dergelijks, maar dat wij zouden heilig zijn en onberispelijk (Ef.5:25-27,30)? Ik zeg, mijn lieve vrienden die geestelijk levend zijn, hebben wij niet door de rijkdom van Gods genade nu en dan een zoete mate van deze gadeloze liefde gevoeld? En zullen wij dan dit arme lichaam vertroetelen in hoogmoed en weelde, of toegeven aan enige zaak die het vlees behaagt? Dat zij verre!

De Heere helpe ons om ons met gevoel een plechtige mate te herinneren van wat het de Heere des levens en der heerlijkheid heeft gekost om ons van alle ongerechtigheid te verlossen. Mogen het lijden, de weeën, de kwellende zware strijd en zielsangsten, het stervende zweet en het gekreun van de Godmens Middelaar zo'n plaats in onze consciëntie hebben, dat dit onder de Goddelijke onderwijzingen van de Heilige Geest ons in staat zal stellen om de zonde in al haar aspecten te verfoeien, en af te staan van alle luxe die het vlees behaagt. Mogen wij zo in staat gesteld worden om de mond van de tegensprekers te stoppen. Moge de Heere niet toelaten dat wij een struikelblok op elkaars weg leggen of de zaak van Christus benadelen. Moge de lankmoedigheid des Heeren onze ziel in diepe ootmoed doen waken en bidden, opdat wij niet in verzoeking komen. Moge de Heere nooit toelaten dat wij in wat dan ook ons eigen hart vertrouwen of op ons eigen verstand steunen. Mogen wij integendeel onze eigen zwakheid en dwaasheid voor ogen houden, en dagelijks opzien en roepen tot de Heere om wijsheid en kracht. Mogen wij in geest en waarheid wegvluchten van eigen zorgen en waarlijk al onze bekommernis op de Heere werpen, aan Zijn gezegende voeten liggen, op Zijn boezem leunen, Hem al onze noden, verzoeken en smarten vertellen, en onze ziel voor Hem uitstorten.

God geve ons te voelen dat wij ons volledige pensioen van de Heere trekken, en als zodanig van Hem afhankelijk te zijn en waarlijk leven en deugd uit Hem te putten. En welke positie in het leven of in Gods gemeente wij ook innemen, mogen wij waarlijk bezorgd zijn om onze plaats te bezetten op een voor het Evangelie van Christus waardige wijze. Mogen wij horen, voelen en handelen naar de vermaning des Heeren bij monde van Johannes: 'Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is' (1 Joh.2:15). Mogen het leven, de liefde, de genade, de waarheid, de tederheid, het medeleven, de ontferming, het medelijden en de lankmoedigheid des Heeren onze ziel tot zoete gehoorzaamheid brengen, en mogen Zijn eer en heerlijkheid een diepe plaats in ons hart hebben en ons leven reguleren. En mogen wij zo in staat gesteld worden om te bewijzen dat de lankmoedigheid des Heeren ons tot waarachtige bekering heeft geleid, en ons door de onderwijzingen van de gezegende Geest in staat heeft gesteld om Zijn eer te zoeken en Zijn gezegende Naam te verheerlijken. Mogen wij als leden van het lichaam van Christus met gevoel in Hem leven en ervaren dat Hij in ons leeft, de Hoop der heerlijkheid en de Heerlijkheid der hoop. Amen.

*****

John Kershaw over schulden in een preek over Psalm 40:18

Overgenomen uit Preken van John Kershaw Deel 1

'Ik ben wel arm en nooddruftig, maar de Heere denkt aan mij.' Nu kan het zijn dat iemand

niet alleen arm is en niets van zichzelf heeft, maar ook heel diep in de schuld zit. Er zijn veel mensen in zo'n toestand; ze hebben heel zware schulden opgelopen en bezitten helemaal niets om ze mee te betalen. Mijn vrienden, ik ben heel arm geweest en kan mij de tijd goed herinneren dat ik gewoon was te berekenen wat ik schuldig was als ik 's avonds naar bed ging. De vermaning: 'Zijt niemand iets schuldig' (Rom. 13:8) achtervolgde mij met zoveel kracht dat ik daarom nauwelijks de slaap vatten of enige rust genieten kon. En ik geef niets voor de godsdienst van welke man of vrouw dan ook, die gelukkig en onverschillig kunnen zijn terwijl ze diep in de schuld zitten.

Nu, Gods geestelijke volk zit niet alleen diep in de schuld, maar bovendien zijn ze allemaal bankroetiers en totaal onmachtig om hun schulden te betalen. Al Zijn heiligen zijn arm en nooddruftig. Daarom zei onze lieve Heere: 'En als zij niet hadden om te betalen, schold hij hun [hun schuld] kwijt' (Luk. 7:42). Onze zonden zijn als schulden; en, geliefden, ik heb de mijne gevoeld als een zeer grote en dreigende schuld, want mijn zonden kwamen mij voor als meer in getal dan de haren op mijn hoofd, of het zand aan de oever der zee, dat ontelbaar is. En terwijl ik deze diep en dreigende schuld ontdekte, voelde ik mij zonder ook maar één penning om haar mee te betalen. Maar, mijn vrienden, ik heb al vaker vanaf deze preekstoel geciteerd wat Dr. Crisp¹⁴ zegt in zijn geschriften (die goed voedsel zijn voor Gods geestelijke volk), dat 'Jezus Christus de Betaalmeester is van alle schulden van Zijn volk.' En, geloofd zij Zijn Naam, Hij betaalde ze niet in termijnen; Hij betaalde ze in één keer volledig. Hij gaf Zijn leven tot een rantsoen voor de gemeente, en Hij heeft hun zonden volkomen weggenomen. Er staat geen schuldboek meer tegen hen open tot in alle eeuwigheid; de wet en het recht zijn bevredigd ten opzichte van hen, en er is geen beschuldiging tegen hen, want 'er is geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn' (Rom. 8:1).

*****

J.C. Philpot gaven en milddadigheid in een preek over Markus 9:49-50

Overgenomen uit Laatste Preken van J.C. Philpot Deel 3

Gaven en milddadigheden tegenover Gods volk zijn ook geestelijke offeranden. De apostel geeft er hoog van op wanneer hij aan de Filippenzen schrijft en zegt: 'Maar ik heb alles ontvangen, en ik heb overvloed; ik ben vervuld geworden, als ik van Epafrodítus ontvangen heb wat van u gezonden was, als een welriekenden reuk, een aangename offerande, Gode welbehagelijk' (Filipp.4:18). Maar waarom waren hun gaven 'een aangename offerande, Gode welbehagelijk'? Dit was niet vanwege de grootte van het bedrag, maar het was omdat er genade in de gevers was, en omdat de gaven met zout gezouten waren, aangezien ze aan Paulus gezonden werden onder de invloed der liefde. Dit was het wat ze aangenaam maakte. Mensen kunnen grote geldsommen weggeven – en ik vermeld het tot lof van velen wanneer ik zeg dat er nu zo'n enorm bedrag ingezameld wordt voor de lijdende (fabrieks) arbeiders in het noorden. Ik erken dat ik veel bewondering heb voor de welwillendheid en vrijgevigheid die zo door het hele land tevoorschijn wordt geroepen. Toch kan het zijn dat dit alles geen gezouten offerande is. Is het niet mogelijk dat, afgezien van een natuurlijk gevoel van welwillendheid en medelijden met degenen die lijden onder deze nationale ramp (zoals we het met recht kunnen noemen), andere drijfveren de uitgestrekte hand in beweging brengen? Ik wil zo'n goed werk niet in diskrediet brengen, maar om het een voor God aangename

---

¹⁴ Tobias Crisp (1600-1642).

offerande te maken, moet het met genade gezouten worden, en niet gedaan worden met uiterlijk vertoon of door de kracht van het voorbeeld van anderen.

Ik ontvang dagelijks bijdrages van edelmoedige personen en collectes van vrijgevege gemeenten en vergaderingen voor onze hongerlijdende broeders, die ik onder hen verdeel. Wat op deze wijze wordt gegeven in de vreze Gods, met het oog op Zijn eer en uit liefde tot Zijn volk, zal door Hem beschouwd worden als een geestelijke offerande, met zout besprengd. Of iemand dus veel doet of weinig – en sommigen kunnen niets doen om Gods heiligen te helpen – het is een geestelijke offerande, aangenaam voor God, wanneer ze voortkomt uit geestelijke motieven, en gezouten is met het zout van zijn genade.

J.C. Philpot in een preek over Psalm 109:31 waar hij liet collecteren voor The Aged Pilgrims Friend Society (een van de weinige doelen waar hij dit wel voor deed)

Overgenomen uit Twaalfstal

Verslag van het Genootschap van Vrienden voor Oude Pelgrims

Ik zal een kort verslag meedelen van het Genootschap van Vrienden voor Oude Pelgrims met betrekking tot het getal van de nu tot dat genootschap behorende personen, en het bedrag van hun inkomen en hun uitgaven.

‘Er zijn acht en veertig gepensioneerden, die honderd twintig gulden ontvangen, drie en tachtig personen die zestig gulden, en twee honderd zeven personen die dertig gulden jaarlijks ontvangen. Zij maken een geheel van drie honderd acht en dertig arme, oude leden van het verborgen lichaam van Christus, -van verschillende benamingen- oud zijnde zestig jaren en daarboven, aan welken jaarlijks meer dan twintig duizend gulden wordt uitgedeeld. De commissie smart het te moeten zeggen, dat het voortdurend inkomen, voortvloeiend uit jaarlijkse inschrijvingen, niet meer is dan twaalf duizend gulden. Dit laat een tekort van meer dan achtduizend gulden, dat door giften en verzameling van preken moet aangevuld worden.’

Nu, dit is het enige godsdienstige genootschap, waartoe ik behoor; het enige genootschap dat ik gewetenshalve kan ondersteunen; het enige genootschap waarvoor ik ooit neiging voelde om te preken. Ik beschouw dit genootschap als meer goed en minder kwaad hebbend dan enig ander. Als wij daaraan dat geven waartoe de Heere ons in staat stelt, dan vervullen wij een duidelijk gebod van God, om ‘goed te doen aan allen, maar meest aan de huisgenoten des geloofs.’ Wij hebben geen uitgedrukt bevel om genootschappen te vormen en geld bijeen te brengen, teneinde zendelingen en Bijbels te verspreiden; maar wij hebben een stellig bevel om goed te doen aan de huisgenoten des geloofs. En daarom gaan wij op een zekere grond en staan op een Schriftuurlijke grondslag, wanneer wij voor hen pleiten, of onze mildheid aan hen betonen. En wie kan het meer nodig hebben?

Zij hebben drieërlei recht om hen aan te bevelen. Vooreerst hun ouderdom; ten tweede hun armoede, daar het inkomen van allen, die iets van het genootschap ontvangen, zeer beperkt is; en ten derde, in ieder geval zover de ondervinding leert, wegens de genade van God in hun harten, zij behoren tot Gods kinderen.

Maar ik ben wel overtuigd, dat de Heere het hart van de mens moet openen. En waar Hij iemands hart opent om de armoede en nooddrift van Zijn kudde te gevoelen, zal Hij ook, in meerdere of mindere mate, de buidel openen. Onze vleeselijke natuur, ons begerig, geldgierig

hart, kan gemakkelijk geld vinden voor onze eigen vergenoeging. Maar wanneer het de zaak van God en de rechten van Zijn volk geldt, dan krimpen onze harten in. Als iets dat het vlees behaagt aan ons zinnelijk gemoed voorkomt, dan zal onze hand gemakkelijk de weg tot de buidel weten. Maar wanneer het enige verlaten pelgrim, de verachte zaak van God, een nooddriftige belijder van Jezus, iets dat ons geen genoegen of voordeel kan geven, geldt, dan begint de oude natuur terstond in te krimpen. Het begint een verbod in te brengen: doet de beurs dicht. En het fluistert ons in het oor, dat wij niet teveel verspillen moeten, of wij zullen onszelf nog eens een keer arm maken; dat wij niet weten of dezen tot het volk van God behoren; of dat wij morgen het geld voor onszelf nodig zullen hebben. Zodat alles wat iemand wezenlijk terecht geeft door de genade van God, die in hem is, uit zijn hand en zijn hart wordt uitgehaald.

Maar hoewel ik in mijn tijd veel geld verspild heb, en alles wat ik ooit in de ijdelheden van de wereld, de begeerlijkheden van het vlees, de grootsheid van het leven verkwistte, diep heb betreurd; heb ik echter nooit berouw gehad dat ik mijn hart opende om mee te delen tot de behoeften van de heiligen. Nooit ging ik naar bed met een zwoegend hart of stond op met een bezwaard geweten, omdat ik in een ogenblik van medelijden meer gegeven had dan ik dacht te geven. Want ik ondervond dat werkelijk nooit. En daarom, ik laat aan andere leraren over, om hun ondervinding te prediken. Mijn ondervinding is dat ik dankbaar aan God geweest ben, dat ik iets had gedaan, en mij schaamde dat ik niet meer deed. En nu laat ik de zaak aan Hem over. Als Hij uw harten opent, Hij moet er de roem voor ontvangen. Als Hij uw handen opent, het zal zijn tot vertroosting van Zijn arme oude pelgrims.

Het geld is niet om in plannen verspild te worden; het is niet om door de bestuurders op kostbare reizen verkwist te worden; het is ook niet om besteed te worden tot het verkrijgen van keurig voorziene plaatsen voor een partij volk om hun redevoeringen uit te spreken; het is niet om in glans en luister verteerd te worden. Al de beambten van het genootschap bewijzen hun diensten voor niets. Alles wat verzameld wordt, gaat rechtstreeks in de beurzen van Gods volk. U zendt geen onbekeerde zendelingen uit om onbekeerde heidenen te bekeren. U stoot geen onbedreven jeugd uit, die God noch zichzelf recht kennen, om het natuurlijk heidendom te veranderen in Christelijke huichelarij. U zult geen Sociniaanse vertaling van de Heilige Schriften zenden, of verscheurde godsdienstige werken. U zult geen traktaten verspreiden, eensdeels vervuld met de genade van God en anderdeels met de blinde wil van de mensen. Wat u geeft, geeft u eenvoudig en alleen voor degenen die, zoals wij vertrouwen, van het volk van God zijn. Hier is een grote som - meer dan achtduizend gulden - te verzamelen. En misschien hebben velen van dit volk hun klein inkomen vooruit opgenomen en gezegd: 'op die en die dag word ik opgeroepen en ik zal zo'n som geld ontvangen.' Als het geld nu niet bijeen is, hoe zullen zij teleurgesteld zijn! Wat een gemelijkheid, verlegenheid, hartzeer en gemoedsangst kan voor het volk van God weggeruimd worden, als iemand naar zijn uiterste vermogen wilt geven, om mee te delen tot hun behoeften.

Als de rechten van de ouden van dagen onder Gods kinderen nooit uw hart roerden, dan geloof ik dat u in het geheel geen hart hebt. Maar moge God uw hart openen, u tonen dat 'het zaliger is te geven dan te ontvangen,' en liefelijk dwingen om te zeggen: 'Ik wilde liever morgen zonder middagmaal zijn of het aanschaffen van een kledingstuk, hetzij een muts, een rok, een paar schoenen of enig ander genoegen, tot een volgend jaar uitstellen, dan dat een

van Gods kinderen zo ramspoedig zou zijn'. De weg om te kunnen geven is, om er iets voor op te offeren. En dat, wat u opoffert, zal menig kind van God verblijden en verheugen. Maar al stond ik hier tot middernacht, als de Heere uw hart niet opent, al mijn redenen zullen het niet vermogen, en daarom ik laat het eenvoudig over in Zijn hand. Moge Hij u zalig noodzaken om te doen dat tot Zijn eer is, en voor het goede van Zijn arme en nooddriftige kinderen.

J.C. Philpot over rentmeesterschap en geld in een preek over 1 Korinthe 6:19-20

Overgenomen uit Laatste Preken van J.C. Philpot Deel 5

‘Gij zijt niet uws zelfs.’ Uw tijd, bekwaamheden, geld en vermogens ook niet.

1. Als dit waar is, dan **is uw tijd niet van uzelf**. Het is niet aan u om te zeggen: ‘Ik kan met mijn tijd doen wat ik wil; hij is helemaal van mij en ik kan mijn dagen en nachten naar eigen keus doorbrengen.’

.. (Zie vervolg bij ‘vakantie en vrije tijd’)

2. Misschien heeft de Heere u **verstandelijke of geestelijke bekwaamheden gegeven**.

Welnu, deze bekwaamheden, of ze nu groot zijn of klein, zijn niet van uzelf. U kunt van de vermogens die God u heeft gegeven, hetzij van nature of door genade, niet zeggen dat u ze naar eigen believen kunt gebruiken. Als u dat kon, zou u ze misschien wel gebruiken in dienst van de zonde, van het ‘zelf’, van de satan of van de wereld, net alsof de genade u geen verplichtingen had opgelegd en alsof u vrij was om Gods goede gaven te gebruiken of te misbruiken.

Misschien heeft God u inzicht in Zijn waarheid gegeven, een geestelijke en bevindelijke kennis van de betekenis van Zijn woord, een aangename gave om te bidden, een bekwaamheid om met kracht en geur te spreken over de dingen die Hij aan uw ziel gedaan heeft, of een vrijmoedigheid van geest en welbespraaktheid om voor het geloof te strijden en de tegensprekers te weerleggen. Welnu, deze gaven zijn niet van uzelf. Ze moeten gewijd worden aan het gebruik en de dienst van Hem van Wie zij afkomstig zijn. Ze werden u niet gegeven om uw hoogmoed te voeden, uw ijdelheid te bevredigen en uw natuurlijke liefde voor menselijke toejuicing te koesteren, maar **om Zijn volk tot nut en stichting te zijn**. Als ze op enige andere wijze worden gebruikt, kan Hij Die ze heeft gegeven, ze ook weer wegnemen, of u in de beoefening ervan aan onvruchtbaarheid en dodigheid overlaten.

3. Uw **geld is niet van uzelf**. U mag het niet naar eigen believen uitgeven, zonder beteugeling van uw consciëntie, zonder weerhouding van de vreze Gods, zonder bij uzelf ook maar enigszins na te vragen in hoeverre u het juist uitgeeft. U moet zijn als een vrek die iedere shilling bekijkt voordat hij er afscheid van neemt. Zo moet iedere shilling door een christen zorgvuldig en nauwkeurig bekeken worden, om te zien of hij al dan niet wordt besteed tot eer en heerlijkheid van God.

Ik geef toe dat dit ons heel strak aan banden kan lijken te leggen, en misschien is dit een van de redenen waarom Gods volk financieel meestal zo krap zit dat het erg weinig vrij te besteden geld heeft. Maar stel dat wij bemiddeld zijn, of misschien wel meer dan bemiddeld, en dat wij onder Goddelijke invloeden en Evangelieverplichtingen staan. Dan mogen wij, hoewel we het geld hebben, er niet zomaar mee smijten om het vlees te behagen en te bevredigen, door ons eigen lichaam of dat van onze kinderen te versieren met kleding en ons huis te decoreren met nieuw en onnodig meubilair. Volgens het huidige lakse systeem

zouden wij zulke dingen kunnen doen zonder van iemand een verwijt te krijgen, nu wij aan het uiterlijk van mensen amper nog kunnen zien wie wel of niet Gods volk zijn. Maar dit is niet het Evangelie; dit is niet de verplichting van de Evangeliegenade. Uw geld is niet van uzelf als u christen bent. U bent slechts een rentmeester. Als u veel hebt, bent u des te verantwoordelijker voor het juiste gebruik ervan, en als u weinig hebt, bent u nog steeds een rentmeester voor dat weinige.

4. De vermogens van uw lichaam zijn evenmin van uzelf als de vermogens van uw gemoed.

Uw *ogen* zijn niet van uzelf, om ermee uw begeerlijkheden te voeden, om met blikken vol verbazing of bewondering rond te lopen en naar elke etalage te kijken om de gangbare mode te zien, de heersende hoogmoed van het leven te weten en zo voedsel in te slaan voor uw ijdele geest. Immers, u begeert wat voor uw christelijke belijdenis onbetamelijk is, of u maakt van uw geld een ongepast gebruik, of u bent teleurgesteld omdat u zich niet kunt veroorloven een bepaald iets te kopen.

Uw *oren* zijn niet van uzelf, om ermee naar elk dwaas verhaal te luisteren of elk politiek, wereldlijk of vleselijk bericht in te drinken, en zo het natuurlijke verlangen naar nieuws, roddel en zelfs laster te voeden dat het eigen element van het bedenken des vleses is.

Uw *tong* is niet van uzelf, om daarmee te spreken wat u wilt en zonder beteugeling of vrees eruit te flappen wat in de binnenkamers van uw hart omgaat. Jakobus waarschuwt ons om dit kleine lid niet de overhand over ons te laten krijgen. ‘Zie’, zegt hij, ‘een klein vuur, hoe groten hoop hout het aansteekt. De tong is ook een vuur, een wereld der ongerechtigheid; alzo is de tong onder onze leden gesteld, welke het gehele lichaam besmet’ (Jak. 3:5-6).

Uw *handen* zijn niet van uzelf, om ze te gebruiken als een werktuig van het kwaad of op enige andere wijze dan om er een eerlijk stuk brood mee te verdienen. Onze handen werden ons niet gegeven om mee te zondigen, maar om een godzalig gebruik van te maken.

Uw *voeten* zijn niet van uzelf, om ermee te wandelen op de wegen van de wereld, of om u te brengen op plaatsen waar u het gezelschap of goedkeuring van Gods kinderen niet zult vinden, maar waar alle mensen om u heen opgaan in ijdelheid en zonde.

Als u dus de hele zaak met een Evangelie-oog bekijkt, zult u zien dat wij niet één ding dat ons als een gave van God toebehoort, hetzij van lichaam of van ziel, van tijd of van omstandigheden, van positie of van baan, eigenlijk en naar waarheid van onszelf kunnen noemen. Alles moet bezeten worden volgens Gods beschikking en onder een besef van onze verplichtingen aan Hem. Alleen al omdat wij schepselen van Zijn hand zijn, eist Hij voor zichzelf alles op wat Hij ons heeft gegeven. En wanneer wij de zaak vanuit hogere oogpunten beschouwen en de verplichtingen zien die ons door Zijn genade zijn opgelegd, zullen we helderder en grondiger zien en voelen dat Hij alle dingen onder Zijn eigen hoede heeft genomen en ons alleen het rentmeesterschap erover toevertrouwt, opdat wij Hem rekenschap geven.

Maar misschien zult u zeggen, in de opstand van uw vleselijke gezindheid: ‘Wat een beperkingen legt dit alles ons op! Mogen we niet naar eigen zin met onze ogen kijken, naar eigen believen met onze oren horen en naar eigen keus met onze tong spreken? Wilt u ons pad zo vernauwen dat we niets van onszelf mogen hebben, zelfs niet onze tijd of ons geld, ons lichaam of onze ziel? We mogen toch zeker wel af en toe een beetje genieten, een beetje ontspannen, een beetje vakantie houden, een beetje relaxen om niet altijd zo strikt en zo godsdienstig te zijn, een beetje onze vleselijke gezindheid voeden die al deze beperkingen

niet kan verdragen?’ Wel, maar wat zult u uzelf op de hals halen door uw dwalende oog, uw dwaze tong, uw losse hand en uw afwijkende voet? Duisternis, dienstbaarheid, schuld, ellende en dood.

‘Maar’, zegt u, ‘wij hoeven niet in al deze opzichten zo strak aan banden gelegd te worden. Wij hebben Evangelievrijheid, maar zelfs dat wilt u ons niet toestaan.’ Ja, God zij geloofd, er is Evangelievrijheid, want er is geen werkelijk geluk in de godsdienst zonder haar. Maar er is geen vrijheid om te zondigen; geen vrijheid om de begeerlijkheden van het vlees te bevredigen; geen vrijheid om te handelen in strijd met het Evangelie dat wij belijden en met de voorschriften van Gods woord, want dit is geen vrijheid, maar losbandigheid.

Maar ik zal het dichterbij huis brengen. Wat voor genoeg hebt u gevoeld – aangenomen dat u onder Evangeliebeweegredeuten staat, de kracht van de Evangeliewaarheid kent en de zoetheid van het Evangelie in uw hart voelt, want tot zulken alleen spreek ik nu – wat voor werkelijk genoeg hebt u ondervonden toen u zich hebt losgemaakt van wat u ‘beperking’ noemt en voor korte tijd uw eigen meester was?

Och, u leek op een kooivogel die uit het raam ontsnapt is. Soms ontsnappen uitheemse vogels in Londen uit hun kooi en vliegen weg. En hoe loopt het dan vaak met hen af? Ze vallen ten prooi aan een wrede jongen, worden gevangen door een sluipende kat of gepakt en opgevreten door een zwerfhond. Of als ze aan deze dood ontkomen en uiteindelijk op het dak van een huis worden gevangen, hebben ze wellicht een gebroken vleugel en is hun mooie verenkleed bezoedeld met stof en rook. Dit is het einde van de vrijheid van deze kooivogel en dit is wat hij krijgt voor het verlaten van zijn vriendelijke meesteres.

Dus, als u uw kooi kon verlaten en rondvliegen zoals andere vogels, waar zou uw huidige gouden verenkleed blijven? Waar zouden uw glanzende vleugels blijven? Ze zouden niet zijn als de vleugels van een duif, overdekt met zilver, en haar veren met geel goud. Ze zouden spoedig vuil en dof zijn als die van een Londense mus. Als heilige zou u het er nog levend afbrengen, maar is het niet beter en veiliger voor u om een kooivogel te zijn dan dat u de vrijheid hebt om rond te vliegen met de straatmussen, ’s nachts met hen te roesten onder een rokerige schoorsteenpot en overdag uw eten op te pikken bij een vieze standplaats voor huurkoetsjes?

Laat ik het nu echter in een nog ander licht plaatsen. Het is vandaag de dag des Heeren. U bent hier om Gods Woord te horen en bijeen te komen met Zijn heiligen. Stel – wat naar ik vrees bij velen van u het geval is – dat u vanavond koud en dodig onder het Woord zit. Hoewel de woorden uw oren binnendringen en misschien enigermate ook uw gemoed, toch komen ze niet in aanraking met een verborgen springader van inwendige genade; ze maken geen teder gevoel gaande en ze brengen geen leven of kracht in uw hart. Bent u gelukkig met al deze koudheid en ongevoeligheid? Voelt u zich op de juiste plaats, omdat u nu zozeer van uzelf bent en niet verplicht bent om mij hetzij uw oren of uw hart te lenen, maar een beetje vakantie neemt en een beetje ontspant, om niet zo strak gebonden te zitten aan het luisteren voor uzelf?

Is het een middelmatige zaak of het Woord uw hart bereikt, u troost in uw moeiten en een woord van bemoediging is, of dat het enkel een geluid is dat uw oor binnendringt en zich aan uw oordeel aanbiedt? Zodat u vervolgens naar huis kunt gaan alsof er geen dag des Heeren is geweest, geen preek werd gehoord, geen volk van God is samengekomen, en heel uw godsdienst evenals de godsdienst van alle anderen een volmaakte leegte is? Zou u gelukkig naar bed gaan als u de dag op deze koude, levenloze wijze had doorgebracht, en dit niet alleen vandaag, maar herhaaldelijk?

Ben ik dan te hard voor u wanneer ik zeg: ‘Gij zijt niet uws zelfs?’ Uw ogen moesten tot God opzien om Zijn zegen in uw ziel te laten neerdalen; uw oren moesten Gods waarheid horen alsof u voor de eeuwigheid luistert; uw lippen moesten zich roeren in verborgen gebed dat de Heere een woord tot uw hart zou willen spreken; en elke toegangsweg moest als het ware versperd zijn tegen de binnenkomst van ongelooft, ijdelheid en zonde.

Er zit dus een gezegende betekenis in de woorden: ‘Gij zijt niet uws zelfs.’ Bedenk dat u van iemand moet zijn. Als God niet uw meester is, zal de duivel het zijn; als de genade niet heerst, zal de zonde regeren; als Christus niet uw alles in allen is, zal de wereld het zijn. Het is niet zo dat wij in volmaakte vrijheid kunnen ronddolen. Iemand heeft ons in eigendom. Wij moeten een meester hebben, van de ene soort of van de andere. En wat is dan het beste? Een vrijgevige, welwillende Weldoener zoals God Zich altijd heeft betoond te zijn, een barmhartige, liefhebbende en tedere Ouder, een vriendelijke, vergevende Vader en Vriend en een teerhartige, medelijdende Verlosser, Die ons volkomen kan zalig maken? Of een wrede duivel, een ellendige wereld en een goddeloos, snood en afschuwelijk hart? Wat is beter? Te leven onder de zoete drang van de stervende liefde van een dierbare Verlosser, onder Evangelie-invloeden, Evangeliebeginselen, Evangeliebeloften en Evangeliebemoedigingen? Of te wandelen in denkbeeldige vrijheid, met de zonde in ons hart, die daar heerschappij en macht uitoefent en ons met ijzeren ketenen bindt tot het oordeel van de grote dag? Zelfs in het leven is er meer werkelijk genoegen, voldoening en geluk in een half uur met God, in zoete vereniging en gemeenschap met de Heere van leven en heerlijkheid, in het lezen van Zijn Woord met een gelovend hart, in het vinden van toegang tot Zijn heilige tegenwoordigheid, in het kennen van iets van de invloeiingen van Zijn gunst en barmhartigheid – meer bestendig geluk in een half uur dat zo in de werkelijke dienst van God wordt doorgebracht, dan in alle genoegens van de zonde, alle begeerlijkheden van het vlees, alle grootsheid van het leven en alle vermaken die de wereld ooit heeft bedacht om de tijd te doden en zichzelf te bedriegen met de gedachte om uiteindelijk door een sterfbekering de duivel te kunnen bedriegen.

*****

Thema: Vakantie en vrije tijd, ijdele gesprekken, zondag en gedenkdagen

W. Gadsby over vakantie in een preek over Psalm 116:17

Overgenomen uit William Gadsby Deel 1

Het eerste wat ik moet doen, hoe beschamend het ook is, is mijzelf te veroordelen in aanwezigheid van u allen. Ruim een maand voordat deze voorzienigheid plaatsvond, had ik mij voorgenomen om enkele dagen in Buxton door te brengen, op ‘vakantie’, zoals we noemen. Het is waar, ik had ervaren dat de baden en de lucht van Buxton mijn arme, oude, strompelende lijf behoorlijk goedgegaan hadden, en daarom verwachtte ik weer hetzelfde. Maar hoe dan ook, ik besloot het te proberen. Daarom nam ik mij voor dat ik die week nergens heen zou gaan, wie er ook mocht schrijven en hoe dringend men mij ook mocht smeken om te komen preken. Ik wilde ontspanning en vakantie hebben, en niemand, ook zelfs geen groep mensen, zou mij ervan afbrengen. Ik was dus zo vastberaden als een mens maar zijn kan.

U weet dat ik de dag ervóór, de dag des Heeren, te Oldham was. Een vriend zou met mij meegaan naar Buxton, en ik liet het aan hem over om plaatsen te reserveren in een diligence die maandag om twee uur zou vertrekken. Ondertussen zou ik zorgen op tijd thuis te zijn om enkele dingen gereed te maken, waarna ik naar zijn huis zou komen of met hem zou afspreken bij het kantoor van de diligence. Ik kwam thuis; en echt, ik kan op dit ogenblik geen werkelijke reden zien waarom ik naar huis ging, anders dan om mijn been te breken. Het bleek dat God het zo beschikt had. Ik weet dat sommige mensen gezegd hebben dat mijn been niet gebroken was. Maar ik vind hun het niet waard dat ik mijn kruis op hen zou verschieten. Alles wat ik hierover zal zeggen is: als hun kaakbeen even erg gebroken was als mijn been, zouden ze niet meer zoveel te zeggen hebben; en daar mogen ze het mee doen.

Ik kwam dus thuis en ik ontdekte dat mijn vriend bericht had gestuurd dat er in de diligence geen plaats was. Daarom stuurde ik mijn dienstmeisje direct weg om hem te zeggen dat er een tweede diligence was die iets later zou vertrekken. Toen ze verdwenen was, zei ik: ‘Als die ook vol is, zal ik ervan uitgaan dat God niet wil dat ik ga.’ Ik ging naar boven, trok mijn jas uit, trok een andere aan, ging de tuin in en zag daar een vriend die een karweitje voor mij gedaan had. Ik vroeg hem wat het zou kosten. Ik ging het huis binnen om het geld te halen en ging toen de tuin weer in om hem te betalen. En, om kort te gaan, mijn been gleed uit en sloeg tegen de opstaande rand van het pad. Mijn hele lichaam viel erbovenop en ik hoorde mijn been breken als een stok. Ik was er nog niet eens aan toegekomen om in huis even te gaan zitten. Het was duidelijk de bedoeling van de Heere dat ik naar huis zou gaan juist om mijn been te breken. De Heere en ik waren het kennelijk eens over dit ene: dat ik vakantie zou krijgen; alleen waren we het niet eens over de plaats waar en het middel waardoor. Ik bedoelde een vakantie in Buxton, als een heer; en God bedoelde een vakantie thuis, met een gebroken been. Dat was het verschil tussen de Heere en mij. Maar tegelijkertijd is de Heere zo goedertieren geweest dat ik Hem sindsdien geloofd heb voor Zijn keus, en zeker wist dat die oneindig te verkiezen was boven mijn keus. Ik kon niet murmureren of mopperen over deze bedeling van God.

Het eerste wat in mij opkwam en wat ik tegen mezelf zei, zodra ik viel en merkte dat ik me niet meer kon bewegen, was dit: ‘God zou rechtvaardig zijn geweest als Hij je nek gebroken had.’ O’, zegt u, ‘dan moet u een goddeloos schepsel zijn.’ Ja, de Heere weet dat ik dat ben;

maar ik ben een door genade gezaligde zondaar. De duivelen sidderen, de Heere is geëerd, Christus is verheerlijkt en mijn ziel is met blijdschap vervuld.

‘Maar waarom dacht u dan dat het rechtvaardig was geweest als de Heere uw nek gebroken had?’ Wel, ik zal het u zeggen. Ik begon direct te bedenken dat mijn voorgenomen reis naar Buxton mijn eigen zaakje was; ik had God helemaal niet om toestemming gevraagd. Ik had Hem wat dit betreft helemaal niet om raad gevraagd in het gebed, of in elk geval maar heel weinig. Daarom was de Heere vastbesloten mij te doen weten dat Hij mij teveel liefhad om toe te laten dat mijn hoogmoed mij wáár dan ook heen zou voeren zonder de leiding des Heeren. En o, wat een barmhartigheid is het wanneer God ons onze eigen goddeloosheid laat voelen, wanneer wij Hem in het gebed gezocht hebben, en wanneer Hij ons tegelijkertijd Zijn tedere ontferming jegens ons laat voelen.

Welnu, het behaagde Zijn gezegende Majesteit genadig om mij die zoete tekst in gedachten te brengen nadat ik op bed was gelegd: ‘De goedertierenheid des HEEREN is van eeuwigheid en tot eeuwigheid’ (Ps. 103:17). Nooit zag en nooit voelde ik meer heerlijkheid in de goedertierenheid des Heeren in mijn leven. Zijn goedertierenheid, in de plechtige openbaring van Zijn liefde in een verbond der genade, in de Goddelijke werkingen van de Heilige Geest, werd op zo’n heerlijke wijze voor mijn ziel opgelegd, dat ik voelde hoe ik mijzelf zoet en plechtig overgaf en baadde in de vloed van de liefde en het bloed van de Godmens-Middelaar, Christus Jezus. Geen mineraalwater, geen lucht van Buxton kon die heerlijke, die hemelse wateren, die Goddelijke zachte winden evenaren, toen Gods Geest mij vervulde met liefde en onuitsprekelijke vreugde, onder een gevoelig besef van de goedertierenheid, de verzoening en de eeuwige liefde van onze Verbondsgod.

Na enige tijd werd ik enigszins neerslachtig, en ik begon te beven en mij af te vragen waar dit zou eindigen. Ten slotte leek al mijn aandacht in beslag genomen door Hebréeën 12:11: ‘En alle kastijding, als die tegenwoordig is, schijnt geen zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn; doch daarna geeft zij van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid dengenen die door dezelve geoefend zijn.’ De tekst bleef in mijn gedachten, vooral deze woorden: ‘Doch daarna geeft zij van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid.’ ‘Wel’, zei ik, ‘er zijn tienduizenden mensen die op verschillende manieren gekastijd worden. Ze verliezen hun bezittingen, ze verliezen hun lichamelijke kracht. Ze worden in allerlei verschillende beproevingen gebracht en toch komen er geen vruchten der gerechtigheid uit voort.’

Maar toen kreeg ik deze gedachte: ‘Het is Gods volk dat in dit vers bedoeld wordt.’ ‘Wel, dat is zo’, zei ik, ‘maar ik kan het niet laten te hopen dat ik een kind van God ben. Toch ben ik zelf ook op allerlei manieren verdrukt, terwijl het geen vreedzame vruchten der gerechtigheid in mij voortgebracht heeft.’ Ik begon bij huis en herinnerde mij een aantal gevallen waarin ik verdrukt was geweest naar het lichaam en in mijn omstandigheden, maar ik kon geen enkele vreedzame vruchten der gerechtigheid bedenken die daaruit voortgekomen waren. Ook herinnerde ik mij dat het precies hetzelfde was met anderen van Gods volk, behalve ik. Zij waren precies zo uit de verdrukking gekomen als ze erin gegaan waren. Als er íets voortgebracht is, was het enige opstand van het hart tegen God, maar geen vreedzame vruchten der gerechtigheid. Toch zegt de tekst, zonder enige dubbelzinnigheid, dat de verdrukking daarna de vreedzame vruchten der gerechtigheid van zich zal geven.

‘Hoe zit het, Heere? Moet er plechtige, zoete vreugde zijn, of betekent het dat degenen die verdrukt worden terwijl hun daarna geen vreedzame vruchten der gerechtigheid gegeven worden, bedriegers zijn?’ Ik bad en riep en bad en riep opnieuw, dat God in Zijn

barmhartigheid dit gedeelte voor mijn ziel zou openleggen en mij daarin zou inleiden. Ik onderzocht andere Schriftgedeelten om te zien of ik de sleutel kon vinden. Ik vond enkele verzen die mij bijna evenzeer verbijsterden als dat andere vers: ‘Welgelukzalig is de man ... dien Gij tuchtigt’ (Ps. 94:12). ‘Wel’, zei ik, ‘dit lijkt net zo positief als dat andere. Hoe zit het toch?’

Ik geloof dat de Heere uiteindelijk plechtig in mijn arme hart inbrak, mij enigszins inleidde in de verborgenheid van de tekst en mij liet voelen dat de kern grotendeels in de laatste vier woorden ligt: ‘...door dezelve geoefend zijn.’ ‘Heere, nu zie ik het!’ We kunnen verdrukking ervaren, maar geen tuchtiging; we kunnen verdrukking ervaren en er toch niet door geoefend worden. We kunnen zijn als een jongen die een klein vuursteengeweer pakt en soldatenkleding aantrekt; maar na een poosje trekt hij die weer uit en is hij niets opgeschoten. Hij is niet gedrild; hij is niet getraind; en daarom is hij niets opgeschoten. Zo is het ook met degenen die verdrukt worden. Ik werd ertoe geleid om voor mijzelf te zien dat de Heere soms verdrukkingen van verschillende aard over ons laat komen, en wij dragen ze net zoals iemand soldatenkleding kan dragen; we worden niet gedrild of getraind. We leren er geen tuchtiging door, en daarom laten ze ons hard, zorgeloos, koud en dwaas achter, precies zoals ze ons aantreffen. Er vindt geen oefening plaats.

Toen werd ik iets verder geleid en op dat ogenblik had ik een plechtig gevoel. Er is geen werkelijke vrucht der gerechtigheid zonder geestelijke oefening, en er is geen geestelijke oefening tenzij God de Oefenaar is. U mag ervan denken wat u wilt, maar ik werd geleid tot het gevoel dat God Zich verwaardigt om de Opperbevelhebber te zijn, Die verdrukkingen gebiedt en ze bestuurt en ze regeert, en Zijn volk daardoor oefent. Ik vond het mooi om Hem te vergelijken met een sergeant, Die ons telkens opnieuw drilt, totdat wij goede en gehoorzame soldaten geworden zijn, die rechtop marcheren. Wanneer Zijn gezegende Majesteit ons riep en onze eigen verdorven natuur protesteerde, besteedde Hij geen aandacht aan ons kermen, maar ging door om ons uit onszelf naar Hemzelf te jagen. Wanneer dit het geval is, is er de vreedzame vrucht der gerechtigheid. Zonder die oefening, terwijl de Heere Zelf erin, ermee en erdoor werkt, zullen er waarlijk geen ware vruchten der gerechtigheid voortgebracht worden. Maar wanneer dat het geval is, rekent het af met ons zelfvertrouwen en onze hoop op onszelf, opent het de verborgenheden van het kruis van Christus en brengt het onze ziel tot een plechtig, zoet en gezegend diep gevoel van de Heere onze God. De vruchten van de liefde en het bloed van Christus verschijnen in de ziel, en wij aanbidden God voor de verdrukking.

Ik spreek wat ik weet en ik vertel iets over de liefde en waarheid van God voor een arme, omkomende zondaar, zoals ikzelf.

Welnu, na een zoete en plechtige genieting van deze waarheid, bleken mijn troostvolle gevoelens te verdwijnen. Ik kreeg te maken met het een of ander wat mij dwarszat, wat ik niet kan noemen. Dit werkte in op mijn natuur en ik begon weer te schoppen en te rebelleren. O broeders, als God ons niet zou oefenen, zouden we ons uiteindelijk nog de hel in schoppen. Wat een barmhartigheid is het die Hij geboden heeft, nietwaar? Wat een barmhartigheid dat Hij onze arme natuur niet aan zichzelf overlaat! Tijdens deze opwelling van rebellie en achteruitslaan tegen Gods bedeling, behaagde het de Heere mij deze tekst met kracht te binnen te brengen: ‘Het is u hard de verzenen tegen de prikkels te slaan’ (Hand. 9:5). Ik voelde het; ik viel eronder; en met plechtige vrijmoedigheid zei ik: ‘Ach Heere, het is hard om de verzenen tegen de prikkels te slaan, *vooral met een gebroken been!*’

Daar lag ik dan. Eerst sloeg ik achteruit tegen de Heere en Hij maakte duidelijk dat ik tegen de prikkels achteruitsloeg. Maar het behaagde Zijn gezegende Majesteit genadig om een hemelse kalmte en rust in mijn ziel te brengen, en ik werd opnieuw ingeleid in de zoete en gezegende genieting van de verborgenheden van het kruis van Christus.

‘Ach’, zegt u, ‘ik zou niet zo’n dwaas zijn die steeds weer verandert.’ Maar u bent nog nooit op de proef gesteld. Praat er niet over. Laat iemand er maar toe gebracht worden dit te voelen, dan zal hij weten dat hij dit alleen kan genieten naarmate de Geest hem gegeven wordt; geen greintje meer. Het komt van de Heere, en de Heere moet de eer krijgen.

Wel, daarna kwam ik in zo’n dode, koude gemoedsgestalte terecht dat ik tegen mezelf zei: ‘Ik hoop dat niemand van mijn gemeente mij zal komen bezoeken.’ Elke keer dat ik de bel hoorde, was ik blij dat het een bedelaar was, en niet iemand van u om mij te toetsen en te onderzoeken. Want ik voelde mij zo’n arme ellendeling dat ik niets anders kon zeggen dan wat tot mijn eigen oneer en uw ontzetting zou zijn.

Maar, om alles in enkele woorden samen te vatten: na al deze veranderingen leef ik nog als een monument van Gods barmhartigheid; en nu verklaar ik plechtig dat ik ertoe gebracht ben God te aanbidden voor deze omstandigheden. Ik geloof dat de Heere het een of ander wat ik anders gedaan zou hebben, voorkomen heeft. Ik weet niet wat, maar misschien zou ik nog meer oud vuil verzameld hebben. De Heere is mij voorgekomen en heeft mij gebracht tot een zoete en plechtige genieting van de verborgenheden van Gods liefde om mij tot de zaligheid te brengen, en heeft mij doen smaken van de genade, de vrije genade van God. Elk beginsel dat de zaligheid voorwaardelijk wil maken in de mens, haat ik zoals ik de duivel haat. Want God, in de rijkdom van Zijn genade, heeft mij ertoe gebracht zo plechtig te voelen dat het alles een rijke, dierbare stortvloed is uit de liefde van God.

Mag de Heere u en mij zegenen met de olie der vreugde, opdat wij God dankbaar zullen zijn voor Zijn goedertierenheden jegens ons tot op deze dag toe. Amen.

W. Gadsby over vrije tijd en goederen in een preek over 1 Joh.5:7

Overgenomen uit William Gadsby Deel 2

Wat zijn alle heerlijkheden van deze ijdele, verontreinigde wereld, vergeleken met de zaligheid en zegen die voor Gods huisgezin is zeker gesteld? Ijdelheid, niets dan ijdelheid en kwelling des geestes (Pred. 1:14). En zullen wij dan werkelijk de dingen die een eeuwig gewicht der heerlijkheid inhouden, verwaarlozen en het grootste deel van onze tijd en talenten besteden aan het najagen van ijdelheid en kwelling des geestes? Wat! Zullen de erfgenamen der heerlijkheid hun hoge roeping en verheven voorrechten vergeten, en zich inlaten met, en wentelen in de modder? O gezegende Trooster, verhoed dat! Stel dat wij, met al ons gezwoeg, ons grote werken maken, huizen bouwen en wijngaarden planten, ons mooie hoven en lusthoven maken en daarin bomen van allerlei vrucht planten, vijvers van wateren maken, knechten en maagden en groot bezit van runderen en schapen krijgen, zilver en goud verzamelen als stof, en, om onze vermoeide geest op te richten, zangers en zangeressen, en wellustigheden der mensenkinderen, snarenspeel, ja, allerlei snarenspeel bestellen, en tot (zoals de wereld dat noemt) groot aanzien en geweldige grootheid opklimmen – wat is dat alles vergeleken bij het Evangelie der heerlijkheid des zaligen Gods? Waarlijk, een ontzettende leegte, ja, erger dan dat, ijdelheid en kwelling des geestes. Zien wij niet met onze eigen ogen, en ach, voelen wij niet in onze eigen harten dat een te angstvallige zorg voor de dingen van

deze verontreinigde wereld dorheid in de ziel en ellende in het gemoed brengt, samen met tienduizend verbijsterende teleurstellingen? En zullen we dan de beste vrienden en de beste zegeningen onze rug toekeren, en onophoudelijk ploeteren voor strootjes? De onfeilbare waarheid heeft gezegd: ‘Als wij voedsel en deksel hebben, wij zullen daarmee vergenoegd zijn. Doch die rijk willen worden, vallen in verzoeking en in den strik, en in vele dwaze en schadelijke begeerlijkheden, welke de mensen doen verzinken in verderf en ondergang. Want de geldgierigheid is een wortel van alle kwaad, tot welke sommigen lust hebbende zijn afgedwaald van het geloof, en hebben zichzelf met vele smarten doorstoken’ (1 Tim. 6:8-10). Is dit zo? Ja, het is werkelijk zo. Het is een te duidelijk feit om ook maar voor één ogenblik ontkend te worden.

*****

J.C. Philpot over vakantie en vrije tijd in een preek over 1 Korinthe 6:19-20

Overgenomen uit Laatste Preken van J.C. Philpot Deel 5

‘Gij zijt niet uws zelfs.’ Uw tijd, bekwaamheden, geld en vermogens ook niet.

1. Als dit waar is, dan is uw **tijd niet van uzelf**. Het is niet aan u om te zeggen: ‘Ik kan met mijn tijd doen wat ik wil; hij is helemaal van mij en ik kan mijn dagen en nachten naar eigen keus doorbrengen.’

Dit is zelfs ook feitelijk en letterlijk niet waar. Als u bijvoorbeeld een knecht bent, bij iemand thuis of onder een werkgever, is uw tijd niet van uzelf. Hij is van uw meester die uw loon betaalt en aan wie u uw tijd verkocht hebt toen u uw arbeid verkocht. Ook als u een winkelier bent, is uw tijd niet van uzelf, want als u die niet aan uw klanten geeft, zal uw zaak snel failliet zijn, uw kapitaal volledig verteerd en uw gezin geruïneerd. En als u een beroep uitoefent, is uw tijd evenmin van uzelf, want als u niet op uw kantoor te vinden bent of niet op pad gaat wanneer u wordt geroepen, zult u spoedig geen klant of patiënt meer hebben. Zelfs als u een onafhankelijk inkomen hebt, zijn er nog steeds plichten die u moet nakomen, en soms kosten deze veel inspanning, zodat zelfs in dit geval, een bijzondere en bevoorrechte positie, uw tijd niet van uzelf is.

Maar beschouw het nu eens in geestelijk opzicht. Als u genade deelachtig bent en de Heere Zijn zachte juk op uw nek heeft gelegd, is uw tijd niet van uzelf. U mag niet zeggen: ‘Ik kan dit uur doorbrengen in vleselijkheid en wereldsgezindheid, in amusement en gezelschap.’ U kunt dit wel zeggen en het zelfs ook proberen te doen, maar door dit te zeggen en nog veel meer door het te doen, treedt u buiten de Evangeliepaden en zult u mogelijk spoedig tonen dat u helemaal van de weg af bent. Uw tijd is niet van u: hij is van God. En toch, hoewel onze tijd van God is en wij om de waarheid en de consciëntie gebonden zijn hem als de Zijne te beschouwen en te besteden, bindt Hij ons niet aan strikte uren, alsof Hij ons een starre paapse regel wilde opleggen, wat geen Evangelievrijheid, maar wettische dienstbaarheid zou zijn. Hij laat ons op dit punt vrij, want Hij weet wel hoe verschillend de omstandigheden van Zijn volk zijn, en dat wanneer Hij tot een van Zijn lieve kinderen zegt: ‘Mijn zoon, geef Mij uw hart’ (Spr. 23:26), Hij in feite zegt: ‘Als u Mij uw hart geeft, zult u Mij daarmee ook een deel van uw tijd geven.’ Eén dag heeft Hij ons speciaal gegeven, Zijn eigen dag, **de dag des Heeren**. Hij verwacht dat wij deze geheel aan Hem zullen geven, zowel door op te gaan naar Zijn voorhoven als door de overige tijd die we hebben, te besteden aan het lezen van Zijn woord of een andere bezigheid die tot ons profijt en tot Zijn heerlijkheid zal strekken. Maar

Hij bindt ons niet aan vaste uren of bepaalde tijden van gebed.

2. Misschien heeft de Heere u verstandelijke of geestelijke bekwaamheden gegeven. (zie voor het vervolg bij giften en schulden)

3. Uw geld is niet van uzelf. U mag het niet naar eigen believen uitgeven. (zie voor het vervolg bij giften en schulden)

4. De vermogens van uw lichaam zijn evenmin van uzelf als de vermogens van uw gemoed. (zie voor het vervolg bij giften en schulden)

(Herhaling van wat daar staat): Maar misschien zult u zeggen, in de opstand van uw vleselijke gezindheid: ‘Wat een beperkingen legt dit alles ons op! Mogen we niet naar eigen zin met onze ogen kijken, naar eigen believen met onze oren horen en naar eigen keus met onze tong spreken? Wilt u ons pad zo vernauwen dat we niets van onszelf mogen hebben, zelfs niet onze tijd of ons geld, ons lichaam of onze ziel? We mogen toch zeker wel **af en toe een beetje genieten, een beetje ontspannen, een beetje vakantie houden, een beetje relaxen om niet altijd zo strikt en zo godsdienstig te zijn**, een beetje onze vleselijke gezindheid voeden die al deze beperkingen niet kan verdragen?’ Wel, maar wat zult u uzelf op de hals halen door uw dwalende oog, uw dwaze tong, uw losse hand en uw afwijkende voet? Duisternis, dienstbaarheid, schuld, ellende en dood.

.....

Maar’, zegt u, ‘wij hoeven niet in al deze opzichten zo strak aan banden gelegd te worden. Wij hebben Evangelievrijheid, maar zelfs dat wilt u ons niet toestaan.’ Ja, God zij geloofd, er is Evangelievrijheid, want er is geen werkelijk geluk in de godsdienst zonder haar. Maar er is geen vrijheid om te zondigen; geen vrijheid om de begeerlijkheden van het vlees te bevredigen; geen vrijheid om te handelen in strijd met het Evangelie dat wij belijden en met de voorschriften van Gods woord, want dit is geen vrijheid, maar losbandigheid.

Laat ik het nu echter in een nog ander licht plaatsen. Het is vandaag de dag des Heeren. U bent hier om Gods Woord te horen en bijeen te komen met Zijn heiligen. Stel – wat naar ik vrees bij velen van u het geval is – dat u vanavond koud en dodig onder het Woord zit. Hoewel de woorden uw oren binnendringen en misschien enigermate ook uw gemoed, toch komen ze niet in aanraking met een verborgen springader van inwendige genade; ze maken geen teder gevoel gaande en ze brengen geen leven of kracht in uw hart. Bent u gelukkig met al deze koudheid en ongevoeligheid? Voelt u zich op de juiste plaats, omdat u nu zozeer van uzelf bent en niet verplicht bent om mij hetzij uw oren of uw hart te lenen, maar een beetje **vakantie** neemt en een beetje ontspant, om niet zo strak gebonden te zitten aan het luisteren voor uzelf?

J.C. Philpot in een preek over Jeremia 32:14
Overgenomen uit ‘Laatste preken van J.C. Philpot deel 5’

2. Maar wat is het volgende bewijs? **Scheiding van de wereld.** ‘Gaaf uit het midden van hen en scheidt u af, ... en raakt niet aan hetgeen onrein is’ (2 Kor. 6:17), is Gods eigen gebod. En het is een gebod dat door Zijn genade altijd gehoorzaamd zal worden door Zijn levende huisgezin. Het ontbreken van deze scheiding betekent dus het ontbreken van een open bewijs om ons eigendomsrecht aan te tonen. Als wij nog steeds in de wereld zijn, dikke vrienden, in

hart en geest met haar verbonden, niet gescheiden van haar, haar gemeenschap, haar amusement, haar bezigheden, haar plezier, haar genot, haar mensen en haar stelregels, dan missen wij zeker een bewijs, een open bewijs dat een Goddelijke verandering in onze ziel is gewerkt. Want ik weet zeker dat evenals Christus geen samenstemming heeft met Belial, en de tempel Gods geen samenvoeging met de afgoden, zo ook Gods volk, in wie Hij woont en wandelt, geen gemeenschap met de wereld kan hebben. Johannes is helder op dit punt: ‘Zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem’ (1 Joh. 2:15). En als de liefde des Vaders wel in ons is, zullen wij de wereld niet liefhebben en zal de wereld ons niet liefhebben.

J.C. Philpot beantwoordt een vraag over het spelen van een spel

Overgenomen uit Afscheiding en Raadgevingen

32. Is het spelen van biljart geoorloofd?

Geachte heer, vaak is mij gevraagd u te verzoeken iets te schrijven over het biljartspel. Is het onschadelijk als een belijdend lid dit spel doet, wanneer hij niet om geld speelt?

Een trouwe lezer en liefhebber van de zuivere waarheid, R.L.

Antwoord

De zaak zou waarschijnlijk onmiddellijk beslist zijn als we een ogenblik te rade zouden gaan bij een consciëntie die teerhartig gemaakt is in de vreze Gods. Godsvrucht moet een afkeer hebben van alle behendigheids- en kansspelen. ‘Want het is ons genoeg dat wij den voorgaande tijd des levens der heidenen wil volbracht hebben’ (1 Petr. 4:3). Toen hebben we onze kostelijke tijd – die niet van ons is en niet meer teruggehaald kan worden – besteed, of beter gezegd verspild, aan zulke jammerlijke genoegens. Hoe kan iemand die de ballen over de biljarttafel stoot, vervuld zijn met godzalige matigheid, heilige ernst of geheiligde godsvrucht? Zou een godvrezende man willen sterven met een biljartkeu in zijn hand of willen overlijden aan een hartaanval, als hij juist met de bok de ivoren bal heeft aangedreven? Zou u graag willen zien dat uw predikant op zaterdagavond gaat biljarten, zijn behendigheid en vaardigheid bejubelt en deze ontspannende avond afsluit met een lichte maaltijd en een glas brandewijn en water? Zou het niet beter zijn als hij op zijn studeerkamer zat en de Bijbel las of heen en weer liep en de Heere smeekte om hem een tekst te geven? Zo niet, zou u willen dat een lid van uw gemeente of een christelijke vriend zich zo aanstelde en schande bracht over de zaak van de waarheid? Een christen kan niet te voorzichtig zijn in zijn handel en wandel. Hij moet niet alleen het kwaad, maar ook de schijn des kwaads mijden en proberen God in alles te verheerlijken in zijn lichaam en geest, die de Zijne zijn. We voelen ons bijna genoodzaakt om ons bij onze lezers te verontschuldigen voor het behandelen van zo’n onderwerp. De vraag is ons echter gesteld en we dachten dat een stellig antwoord mogelijk als waarschuwing kon dienen voor mensen die onverwacht in dit kwaad verstrikt zouden kunnen raken. We meenden dat enkele bekende voorbeelden veel relevanter en overtuigender zouden zijn dan een uitvoerig betoog.

*****

J.C. Philpot over ijdele gesprekken in een preek over Markus 9:49-50

Overgenomen uit Laatste Preken van J.C. Philpot Deel 3

Uw *gesprekken* met de heiligen Gods moeten ook met zout besprengd worden om een geestelijke offerande te kunnen zijn. ‘Uw woord’, zegt de apostel, ‘zij allen tijd in aangenaamheid, met zout besprengd, opdat gij moogt weten hoe gij een iegelijk moet antwoorden’ (Kol.4:6). Hoe smakeloos, hoe onprofijtelijk, hoe onaangenaam voor een geestelijk gemoed is de wandel van de meeste godsdienstige belijders in onze dagen! Vanouds, wanneer ‘die den HEERE vreesden, dikwijls een ieder tot zijn naaste spraken, ... merkte de HEERE erop en hoorde, en er werd een gedenkboek voor Zijn aangezicht geschreven’ (Mal.3:16 KJV). Maar zou de Heere opmerken en horen naar de gesprekken in onze dagen, of ze in een gedenkboek opschrijven, dan geloof ik dat velen van ons zich zouden schamen om het zelf te lezen, als het waarheidsgetrouw was opgeschreven. Willen gesprekken profijtelijk zijn, dan moeten ze met zout gezouten worden. Dan zullen ze ‘tot nuttige stichting’ zijn en ‘genade geven aan de hoorders’, en zonder dit zullen ze een ‘verdorven rede’ zijn (Ef.4:29).

Echter, als de offeraar niet goed met vuur gezouten is, zal het zout aan zijn gesprekken ontbreken. Welke smaak is er in een ongezouten tong? Ze kan wel zacht, slap en week zijn, maar hoe snel besmet, tenzij het zout goed in haar poriën gewreven wordt. Een ongezouten tong bedient de dood en niet het leven, onvruchtbaarheid en verdoemenis en niet vruchtbaarheid en genade. Houd in het gezelschap van Gods volk liever uw mond dan dat u voor hen een dienaar van onvruchtbaarheid en dood bent. Maar hoeveel vooraanstaande godsdienstige belijders kunnen vlot praten over vleeselijke thema’s en wereldse onderwerpen, en over van alles en nog wat behalve God en Zijn Christus of het werk der genade in het hart!

J.C. Philpot beantwoordt een vraag over ijdele gesprekken

Overgenomen uit Afscheiding en Raadgevingen

74. Mogen wij deelnemen aan ijdele gesprekken?

Geachte heer, de hemelsgezinde Mr. Janeway, die tweehonderd jaar geleden leefde, wilde duidelijk maken hoe ijdel de dagelijkse gesprekken van christenen zijn. Stilzwijgend noteerde hij enige tijd in steno het gesprek dat zij in zijn tegenwoordigheid voerden. Daarna las hij zijn verslag voor. Hij vroeg of ze zouden willen dat God hun woorden in Zijn boek zou opschrijven, en of ze niet wisten dat ze op de dag des oordeels van ieder ijdel woord rekenschap moesten geven. Dit onderwerp houdt mij soms erg bezig. U zou mij daarom een dienst bewijzen als u, tot stichting van mijzelf en van anderen, zou willen aangeven in hoeverre en in welke zin de volgende woorden op het gedrag van Gods kinderen betrekking hebben en dat moeten beïnvloeden. Wilt u daarbij vooral letten op de betekenis van de woorden uit Matthéüs 12:37: ‘Uit uw woorden zult gij gerechtvaardigd worden?’ ‘Maar Ik zeg u, dat van elk ijdel woord, hetwelk de mensen zullen gesproken hebben, zij van hetzelfde zullen rekenschap geven in den dag des oordeels. Want uit uw woorden zult gij gerechtvaardigd worden, en uit uw woorden zult gij veroordeeld worden’ (Matth. 12:36-37). Tot slot smee ik u niet te denken dat ik voor mijn rechtvaardigmaking voor God mijn vertrouwen stel op iets buiten het bloed en de gerechtigheid van de Heere Jezus Christus, of dat ik geloof en werken vermeng, hoewel ze niet van elkaar te scheiden zijn. Als de boom goed is, zullen de vruchten immers ook goed zijn.

Moge de Heere bij de voortduur uw arbeid zegenen, zodat in u meer en meer de woorden van de apostel Paulus aan Titus vervuld zullen worden: ‘Beton in de leer onvervalstheid, deftigheid, oprechtheid, het woord gezond, en onverwerpelijk’ (Tit. 2:7-8). W.P.

Antwoord

We zijn persoonlijk vaak bedroefd en gekrenkt geweest door de luchtige, ijdele en vleeselijke gesprekken van sommigen die Gods genade belijden, terwijl wij niet durven te zeggen dat ze daar vreemdeling van zijn. De wortel van deze ijdele gesprekken ligt diep in het vleeselijk gemoed verscholen. Als de vreze des Heeren niet in levende beoefening is, komen zulke gesprekken op als een netel bij de heg of onkruid op de akker die niet gewied is. Nodig is dat Gods bijzondere genade een wacht zet voor de deuren van onze lippen. We kunnen beter zwijgen dan onze consciëntie verwonden en Gods kinderen bedroeven en ergeren, door de dwaasheid van ons vleeselijk gemoed uit onze lippen te laten sijpelen en druppen.

De vraag die de briefschrijver gesteld heeft, gaat echter meer over de volgende woorden van de Heere: 'Uit uw woorden zult gij gerechtvaardigd worden, en uit uw woorden zult gij veroordeeld worden.' Het antwoord op deze vraag bestrijkt een uitgebreid terrein. Het gaat namelijk niet alleen over woorden, maar ook over daden en niet alleen over sommige, maar over alle mensen. We geloven dat er een rechtvaardiging en een veroordeling is uit woorden en werken. Dit komt duidelijk openbaar in de gelijkenis van de schapen en de bokken (Matth. 25:31-46). De Zoon des mensen zal zitten op de troon Zijner heerlijkheid en voor Hem zullen alle volken vergaderd worden. Hij zal ze van elkaar scheiden, zoals de herder de schapen van de bokken scheidt. Over beide groepen zal een oordeel uitgesproken worden, maar op welke gronden? Werken. Welke werken? De werken van geloof en liefde die de schapen hebben verricht, maar de bokken niet. In die dag zal openbaar komen dat alleen Gods volk ooit goede werken heeft kunnen doen en dat het die ook daadwerkelijk hééft verricht. Op dezelfde manier en dezelfde gronden wordt van hun woorden rekenschap gegeven. Zowel door de woorden als door de werken van het geloof worden ze openlijk gerechtvaardigd. Woorden en werken geven even duidelijk blijk van het geloof waaruit ze voortvloeien. De gebeden, lofzangen en geestelijke gesprekken van de heiligen worden nu veracht, maar zullen dan openlijk erkend worden als vruchten van het geloof.

Op dezelfde manier zullen de ijdele woorden van de goddelozen tegen hen getuigen. Is dit alles niet volmaakt rechtvaardig en goed? Zou de Heere op die dag niet de lippen erkennen die Hem geprezen hebben, goed van Zijn Naam gesproken hebben en Hem beleden hebben voor de mensen? Zou Hij niet rechtvaardig de lippen veroordelen die Hem bespot hebben en alleen in dienst van de zonde en de satan bewogen hebben? We weten heel goed dat de rechtvaardigmaking rust op een voortreffelijker fundament, op het bloed en de gehoorzaamheid van de Heere Jezus Christus. Er is echter ook een rechtvaardiging voor de vergaderde wereldbevolking, als duidelijk geopenbaard zal worden dat alleen de rechtvaardigen ooit goede werken gedaan hebben, want alleen zij hebben ze gedaan uit de juiste motieven, met de juiste beweegredenen en de juiste doelen. Alleen zij hebben goede woorden gesproken, want niemand anders heeft onder invloed van de Geest gesproken tot welzijn van Christus' volk en tot Gods eer. We denken dat de tekst, door deze verklaring, een geestelijke betekenis krijgt en met geen enkele evangelische waarheid in strijd is.

*****

J.C. Philpot over de zondag in het artikel waren Christus' discipelen gedoopt'

Overgenomen uit 'Nagelaten Brokken deel 4'

Ik zal mijn bedoeling met een paar voorbeelden illustreren: De Schrift vertelt ons bijvoorbeeld, dat **vrouwen lid zijn van de gemeenten**, zoals we lezen in Romeinen 16:1, dat

‘Febe een dienaar was (letterlijk een ‘diakones’) van de gemeente, die te Kenchreeën is.’ (Zie ook 1 Kor.11:5-16;14:34,35). Maar de Schrift zwijgt over het deelnemen van vrouwen aan des Heeren Avondmaal. Betekent deze weglating dat zij er geen deel aan namen? Heeft een gemeente ooit op grond van deze weglating vrouwen aan het Avondmaal geweigerd? Maar waarom is aan deze weglating zo weinig betekenis gehecht? Eenvoudigweg vanwege de stroom van de analogie (of met andere woorden: het gewicht van stilzwijgend bewijs) die er zo sterk op wijst dat ook vrouwen, indien zij lid zijn van de gemeente, recht hebben op deze inzet, zodat wij geloven dat het de praktijk van de apostelen was hun het brood en de wijn te geven, hoewel het niet bepaald genoemd wordt dat dit gebeurde.

Dus veronderstel dat de doop van de discipelen in de Schrift niet genoemd wordt (wat ik overigens niet geloof), als de stroom van de analogie er zeer sterk op wijst dat ze wel gedoopt zijn, zoals ik dadelijk hoop aan te tonen, dan hechten wij aan die weglating van dat feit weinig waarde. Ik elk geval stellen we vast dat die weglating geen reden is om te geloven dat ze niet gedoopt zouden zijn.

Zo is er ook geen vermelding van wanneer en waar Jakobus, de zoon van Alféüs, Thomas, Simon Kananites en Judas Iskariot precies geroepen werden tot discipelen van Christus. Deze weglating is te vergelijken met de weglating van de vermelding wanneer en waar de discipelen zijn gedoopt. Maar niemand heeft toch ooit op grond van deze weglating getwijfeld aan hun roeping, aangezien de analogie van de andere discipelen duidelijk aantoonde dat er zo’n tijd en plaats van roeping geweest is?

Ook wordt er in het Nieuwe Testament niet vermeld wanneer, waar en onder wiens gezag, **de sabbat** werd verzet van de laatste dag der week naar de eerste. Toch, aangezien wij de apostelen op **de eerste dag der week** bijeen vinden voor de eredienst (Hand.20:7), en aangezien Johannes het ‘den dag des Heeren’ noemt (Openb.1:10), concluderen wij dat deze verandering heeft plaatsgevonden op gezag van de apostelen, en beschouwen we de weglating van tijd en plaats van weinig belang. Maar als ‘Een trouwe lezer’ ontkent dat de discipelen waren gedoopt, omdat het volgens hem niet genoemd wordt in het Nieuwe Testament, zou hij aldus redenerend, ook de sabbat op zaterdag moeten houden omdat wij in het Nieuwe Testament niet lezen wanneer en waar, of op wiens gezag die veranderd werd in de zondag.

Verder wordt in het Nieuwe Testament niet vermeld wanneer en waar de vier evangelisten geïnspireerd werden tot het schrijven van de Evangeliën. Maar wie, dan alleen een schaamteloze sociniaan of een ongelovige Duitse rationalist, zou op grond van deze weglating durven beweren dat zij niet Goddelijk geïnspireerd waren en de opdracht hiertoe hadden?

Nog een voorbeeld; in het boek Esther komt de naam van God niet voor. Geeft dit iemand het recht het Goddelijk gezag van dit boek te verwerpen, of te zeggen dat het Gods bijzondere voorzienigheid niet weergeeft?

U vraagt misschien: ‘Is weglating altijd van zo weinig betekenis als in de voorbeelden die u zojuist gegeven hebt?’ Zeer zeker niet. Soms is het van groot belang. Nu zou de vraag gesteld kunnen worden: ‘Maar hoe weten wij wanneer het wel of niet van belang is?’ Aan de hand van deze eenvoudige maatstaf; weglating is van grote betekenis, als de analogie, of het gewicht van de vanzelfsprekendheid, *tegen* het plaatsvinden van een bepaalde gebeurtenis is. Weglating is van weinig betekenis, als de analogie *voor* het plaatsvinden van een bepaald feit is. Bewijzen aanvoeren aan de hand van de analogie betekent argumenteren dat een bepaalde gebeurtenis onder gelijke omstandigheden opnieuw zou plaatsvinden.

J.C. Philpot over gedenkdagen in een preek over 2 Kor. 13:11a 'Broeders, vaarwel'.

Overgenomen uit De gangen van Gods kerk deel 10

Ik kan niet zeggen, dat predikaties op gedenkdagen, rouwpredikaties, of afscheidspredikaties me erg bevallen. En wanneer ik ook getracht heb te preken met het oog op zulke gelegenheden, dan is het maar zelden, dat ik enige vrijheid naar de ziel, of om te spreken gehad heb. Niet zo lang voordat ik de Staatskerk heb verlaten, heb ik een les geleerd aangaande dit onderwerp, die mij zeer belet heeft, zelfs ook maar de poging te wagen. De omstandigheid waarop ik zinspeel was deze. Paaszondag naderde, hetgeen, zoals u weet, in de Kerk van Engeland de gedenkdag is van de opstanding van Christus. Op de zaterdagavond onmiddellijk eraan voorafgaande, maakte ik een wandeling, zoals ik gewoon was dat te doen. En ik werd ertoe gebracht te mediteren over de aanstaande zondag, toen deze woorden met enige kracht op mijn gemoed kwamen: 'De kracht Zijner opstanding.' Ik meende, dat de woorden erg gepast waren voor de gelegenheid. En ik scheen geleid te worden in een gang van zoete en troostvolle overdenking erover, zodat ik helemaal verwachtte, dat ik een tekst had voor de volgende dag, van waaruit ik zou kunnen spreken met enige vrijheid en met enig gevoel. Maar toen de volgende dag aanbrak, was de tekst geheel weggenomen. In feite bleef er nauwelijks een enkele gedachte van over, zodat ik verplicht was uit enige andere woorden te spreken. Enkele zondagen later kwam de tekst terug op mijn gemoed, en toen werd ik in staat gesteld met enige zoetheid eruit te spreken. Uit dit voorval besloot ik, dal het niet de wil des Heeren was, dat ik predikaties zou uitspreken, die gepast zouden zijn voor bijzondere gelegenheden. En vanaf die tijd tot op dit ogenblik heb ik het heel zelden geprobeerd. Maar nadat u mij zeer geboeid hebt aangehoord, en na de volle vergaderingen, die er zijn samengekomen gedurende mijn bezoek aan deze plaats, meen ik, dat ik in mijn juiste gevoelens tekort zou schieten, indien ik u zou verlaten zonder op de een of andere wijze mijn wensen en begeerten uit te drukken met u 'vaarwel' te zeggen... Wel te varen betekent geestelijk verstaan, alles te hebben, waarin God ons gelukkig maken kan...

..

*****

Dr. J. Gill over gedenkdagen en tradities in een artikel over de Doop

Vertaald door St. het Braambos

Het is algemeen bekend dat traditie, of overlevering, in het pausdom gelijkgesteld, of nog hoger geacht wordt, dan de heilige Schrift. Nu, die zogenaamde apostolische traditie, is de pandoradoos waar al de dwalingen uit voortkomen. Zelfs de dwaaste dingen, zoals de onderhouding van kerstmis, pasen, vastendagen, beeldendienst, biecht, laatste oliesels, Mariaverering, bidden tot de heiligen, vagevuur, enz.. Alzo is de doop der kinderen gegrond op traditie.

*****

Thema: Vrouwenstemrecht

J.C. Philpot beantwoordt een vraag over het Vrouwenstemrecht

Overgenomen uit Afscheiding en Raadgevingen

58. Mag een vrouw in de gemeente meestemmen?

Geachte uitgever, er is een meningsverschil ontstaan tussen enerzijds de predikant en sommige gemeenteleden, en anderzijds de diakenen en andere gemeenteleden, over de vraag of een vrouw een stem heeft – dus mag meestemmen – in kerkelijke aangelegenheden. We hebben besloten u te vragen ons een beslissend antwoord te geven in het volgende nummer van de *Gospel Standard*. U zou de diakenen en de vrienden van bovengenoemde gemeente daarmee een grote dienst bewijzen. Uw dienstwillige dienaar, F.F.

Antwoord

We zijn verbaasd dat er enige twijfel bestaat of vrouwelijke leden stemrecht hebben in kerkelijke aangelegenheden. Het is waar dat de Schrift hier niet zo duidelijk over spreekt, maar de algemene analogie van het geloof vordert het.

Een Evangeliegemeente wordt het lichaam van Christus genoemd (1 Kor. 12:27). Alle leden hebben hetzelfde belang bij het algemeen welbevinden van het lichaam, net als bij het menselijk lichaam. Als we de vrouwelijke leden zo'n belangrijk recht als het stemrecht ontzeggen, zou dat gelijkstaan aan de verlamming van meer dan de helft van de leden van het lichaam. Ons wordt uitdrukkelijk verzekerd dat in Jezus Christus noch man noch vrouw is (Gal. 3:28). Dat betekent dat in Gods gemeente geen onderscheid gemaakt wordt naar geslacht, leeftijd of stand. Hebben de vrouwelijke leden geen zielen die niet alleen gered en geheiligd, maar ook gezegend en gevoed moeten worden? Hebben ze niet vaak meer ondervinding van en dieper inzicht in Goddelijke zaken dan mannen? Zijn ze doorgaans niet in de meerderheid in de gemeente? Zijn ze niet vaak de meest achtenswaardige en beginselvaste leden? Kunnen ze niet even goed oordelen over goed en kwaad? Zou het stroken met de vrijheid en gelijkheid die in een gemeente van God gevonden moeten worden, dat de vrouwelijke leden niet meer stem hebben in de belangrijkste zaken die aan de orde komen, dan de stoelen waarop ze zitten?

Met wijze bedoelingen en omdat dit het meest eerbaar is, is het vrouwen verboden te spreken in de gemeenten (1 Kor. 14:34). Ieder weldenkend mens kan immers inzien dat het niet zou passen bij de vrouwelijke bescheidenheid als een vrouw naar voren komt en mannen toespreekt. Er is echter een groot verschil tussen stemmen en spreken. Onze hand opsteken of kalm onze stem uitspreken voor of tegen een maatregel die het algemene welzijn van het hele lichaam kan beïnvloeden, is iets heel anders dan opstaan en een toespraak houden. Het laatste zou een schending zijn van de belangrijkste principes van eerbaarheid, die zowel de natuur als de genade ons leren. Het eerste is de uitoefening van een belangrijk voorrecht. Als we vrouwen stemrecht ontzeggen, ontnemen we aan hen hun onbetwiste Schriftuurlijke recht en onmiskenbare voorrecht.

88. Mogen vrouwen stemmen in de gemeente?

Geachte heer, is het in overeenstemming met de kerkorde die door de apostelen in de Schriften der waarheid is ingesteld, om vrouwen te laten stemmen in de gemeente? Maken zij dan geen gebruik van een recht dat de apostel hun heeft ontzegd in 1 Korinthe 14:34-35 en 1 Timótheüs 2:11-12?

Antwoord

Vrouwen toestemming verlenen om te stemmen, is in onze ogen op geen enkele wijze in strijd met de orde in de gemeente, die door de apostelen is ingesteld. In zulke gevallen, waar duidelijke aanwijzingen ontbreken, moeten we ons laten leiden door de analogie van het geloof, en die schijnt niet met deze praktijk in strijd te zijn. Laten we dit aan deze regel toetsen:

Het is vrouwen niet toegestaan in de gemeente te spreken, omdat dit hen in een vooraanstaande positie plaatst, die niet past bij de natuurlijke bescheidenheid en teruggetrokkenheid van het vrouwelijk geslacht. Het heeft dezelfde reden als de bedekking van het hoofd tijdens de eredienst. Vrouwen moeten in de openbare eredienst hun hoofd bedekken, omdat de tegenovergestelde praktijk onbetamelijk en onnatuurlijk zou zijn: 'Oordeelt gij onder uzelf: is het betamelijk dat de vrouw ongedekt God bidt? Of leert u ook de natuur zelve niet, dat zo een man lang haar draagt, het hem een oneer is; maar zo een vrouw lang haar draagt, dat het haar een eer is? Omdat het lange haar voor een deksel haar is gegeven' (1 Kor. 11:13-15).

Als we dus argumenteren op basis van analogie, is het onbetamelijk en onnatuurlijk dat een vrouw de bescheidenheid en het stilzwijgen die het vrouwelijk geslacht sieren, vergeet en haar stem laat horen in de gemeente, dat ze zich de rol van een leraar aanmeet of zelfs deelneemt aan de twistgesprekken die zo vaak ontstaan. Mannen hebben doorgaans hun gevoelens, zo niet hun tong, beter in bedwang dan vrouwen. Waar of niet, iedereen moet wel onmiddellijk inzien hoe onbetamelijk de gebiedende stem van een vrouwelijke leraar of de schelle toon van een strijdlustige vrouw in de gemeente zouden zijn. We zien dus zowel in de natuur als in de genade voldoende reden waarom vrouwen bescheiden en stil moeten zijn. Het is echter in geen enkel opzicht onbetamelijk of ongepast als een vrouw in stilte haar stem uitbrengt. Er is niets ongepast, niet wat in strijd is met de natuur of de genade, in het opsteken van de hand in bescheidenheid en stilte, als dat wordt verzocht.

Wat een toestand zou het zijn als vrouwen uitgesloten waren van stemrecht in kerkelijke aangelegenheden. Stelt u zich voor dat de gemeente vacant is geworden en een predikant ter goedkeuring aan de gemeente wordt voorgedragen. Zullen vrouwen geen stem hebben in deze uiterst belangrijke zaak? Hun ziel moet toch evenals die van de mannen gevoed worden of honger lijden?

Vrouwen vormen gewoonlijk het grootste en soms ook het beste deel van de gemeente. Sommigen zijn moeders in Israël, geoefende vrouwen met een goed inzicht, veel beter in staat om hierover een beslissing te nemen dan sommigen van de jongere manslidmaten, die zich vaak gemakkelijker laten overreden door gaven en talenten en meer letten op het woord dan op de kracht. Moeten weinigen met een kleine meerderheid dan de bevinding en het inzicht van deze begenadigde, geoefende vrouwen negeren en een predikant over hen stellen die hun ziel zal bedroeven? Maar laten we de proef op de som nemen. Stelt u zich voor dat een gemeente uit 100 leden bestaat. Dan kunnen we er gerust van uitgaan dat er niet minder dan 60 vrouwen zijn. Dan zijn er nog 40 mannen om over deze belangrijke kwestie te beslissen. Van deze mannen zijn 10 of 15 mannen tegen het voorstel en de overige 30 of 25 stemmen ermee in. Het voorstel wordt dus aangenomen. Zo hebben 25 personen, van wie sommigen nog jongens zijn, een herder verkozen voor een gemeente van 100 leden en een predikant voor een bijeenkomst van 500 hoorders. Hetzelfde argument geldt voor het lidmaatschap van de gemeente. Het inzicht, de kennis, de ervaring, de onderscheidingsgave en de trouw van wellicht de meest gerespecteerde leden wordt volledig genegeerd en telt niet

mee als vrouwen niet mogen stemmen. Zij hebben niets te zeggen over de belangrijke kwestie wie samen met hen tot de gemeente behoren en wie wel of niet geschikt is voor het lidmaatschap. Zo maken we hen tot een nul. Als we consequent zijn, is de volgende stap dat ze helemaal niet meer bij bijeenkomsten aanwezig mogen zijn, en dat ze in aangelegenheden betreffende de gemeente niets méér in te brengen hebben dan wanneer ze zitplaatsen en kussens waren, in plaats van levende leden van Christus' geestelijke lichaam.

We staan heel afwijzend tegenover het spreken van vrouwen in de gemeente, omdat dit uitdrukkelijk verboden is in Gods Woord. Zelfs in dat verbod zien we echter geen enkel bezwaar tegen het verzoek van een vrouw aan een mannelijk lid om uit te spreken wat zij graag aan de gemeente wil doorgeven. Stel dat een vrouwelijk lid weet dat een doopkandidaat zich ongerijmd heeft gedragen. Mag zij dit niet kenbaar maken via een diaken of een manslidmaat van de gemeente? Of stel dat er bijna een verkeerd besluit genomen wordt over een belangrijke kwestie, op grond van een misvatting die door een woord van een vrouwelijk lid opgehelderd of weggenomen kan worden. Mag zij dat dan niet in het verborgen tegen een diaken zeggen, om het de gemeente bekend te maken? Mag zij dit, op verzoek, niet rustig en bescheiden uitleggen? Zwijgplicht, die uiteindelijk eerder een verbod is om te preken dan om te spreken, kan dus niet verabsoluteerd worden. Er kan namelijk een tijd zijn om te spreken en om te zwijgen, want het zou heel verkeerd zijn om te zwijgen als de eer van de Heere en de vrede en het welzijn van de gemeente op het spel staan.

*****

Thema: Wereld

J.C. Philpot in een preek over 2 Korinthe 4:8-10

Overgenomen uit Laatste Preken van J.C. Philpot Deel 3

De christen kijkt naar buiten in de wereld; hoeveel dingen maken hem daar twijfelmoedig, in wat ik Gods *zedelijke regering* kan noemen. De opkomst van sommigen, de val van anderen, de voorspoed van de goddelozen, de vele tegenspoeden van de heiligen des Allerhoogsten, de wijdverspreide goddeloosheid, de weinige rechtvaardigen, de wijze waarop een louter uitwendige belijdenis in groten getale bloeit, en de wijze waarop de ware, levende godzaligheid bijna overal onder de voet wordt gelopen, zijn vaak zaken van grote twijfelmoedigheid voor de geest van een christen. Het schijnt hem soms toe alsof deze wereld om zo te zeggen haar regerende God heeft verloren, en alsof alle gebeurtenissen als een schip op zee door de winden worden voortgedreven, wanneer de bemanning het schip heeft verlaten of overboord is geslagen.

*****